

Amber.

AMBULANTE BEGELEIDINGSDIENST REGIO LEUVEN

Jaarverslag 2021

Context begeleiding (CB)
Context begeleiding autonoom wonen (CBAW)
Conflicthantering (CH)

Tiensesteenweg 88, 3360 Korbeek-Lo
tel. 016/23.50.94 - fax 016/23.06.40

VOORWOORD

Beste lezer,

Het jaar 2021 was nogmaals een jaar waarin we op verschillende fronten belemmerd werden door corona. We hebben maar beperkt kunnen genieten van onze vernieuwde kantoren omdat thuiswerk gedurende een lange periode verplicht was. Ons geplande openingsfeest kon niet doorgaan. Bovendien bleven online contacten met gezinnen en jongeren en online vergaderen met collega's een groot deel van het jaar de norm. Dit vormde een hele uitdaging in het begeleidingswerk waarin verbondenheid zo belangrijk is. Verbondenheid met gezinnen en jongeren, maar ook met hun netwerk, met collega's en externe partners. Deze situatie heeft geleid tot het heruitvinden van onze job, contextbegeleiding 2.0, waarbij we alternatieven zochten om in verbinding te komen met gezinnen en jongeren en om hun trajecten verder te ondersteunen.

We hebben bewondering en respect voor de inspanningen en de creativiteit die geleverd werden om het begeleidingswerk optimaal vorm te geven. We hopen dat hetgeen we leerden in 2021 onze werking in 2022 kan inspireren en ondersteunen.

In voorliggend jaarverslag geeft elk team een beschrijving van hun werking van het voorbije jaar aan de hand van cijfergegevens en een korte inhoudelijke reflectie. Voor het kwaliteitsbeleid verwijzen we naar het kwaliteitsverslag dat vanaf 1 juni op onze website zal gepubliceerd worden.

Wij wensen u veel leesgenot!

Marleen Lemmens, directeur

INHOUDSTAFEL

1	Amber vzw: een algemene schets	1
1.1	Huidige erkenningen	1
1.1.1	vzw Amber	1
1.1.2	De Shelter: in samenwerking met De Wissel en Monte Rosa	2
1.2	Projecten	2
1.2.1	De verbouwing van de kantoren	2
1.2.2	Project huisvesting	3
1.2.3	Project wachtlijsten	4
1.3	Samenwerking	8
1.4	Personeel en Raad van Bestuur	12
1.5	Vorming	13
2	Contextbegeleiding Autonom Wonen	15
2.1	Jaaroverzicht van de begeleide jongeren	18
2.1.1	Algemeen	18
2.1.2	Wie zijn de jongeren die we begeleiding?	19
2.1.3	Gegevens met betrekking tot het verloop van de begeleiding	21
2.1.4	Gegevens over de eindfase van de begeleiding	30
2.1.5	Conclusie	31
2.2	Inhoudelijke reflectie: Tevredenheidsmeting CBAW/CBAW+	33
2.2.1	Algemene tevredenheid	33
2.2.2	Positieve feedback	34
2.2.3	Verbeterpunten	35
2.2.4	Bijkomende opmerkingen of suggesties	36
2.2.5	Eigen verbeterpunten en suggesties	37
3	Contextbegeleiding	38
3.1	Instroommogelijkheden en wachttijden	38
3.2	Starters en aanmelders	40
3.3	Bezetting en contacturen	42
3.4	Jaaroverzicht van de afgeronde gezinnen	42

3.4.1	Het cliëntsysteem	43
3.4.2	De kinderen	46
3.4.2	De opvoedingsthema's	49
3.4.3	Werken aan het vergroten van de veiligheid	50
3.4.4	Werken met netwerk	53
3.4.5	De afronding	54
3.4.6	De begeleidingsduur	56
3.4.7	Vervolghulpverlening en doorverwijzing	59
3.4.8	Conflicten tussen opvoedingsfiguren	60
3.5	Conclusie	60
4	Conflicthantering	62
4.1	Jaaroverzicht van de trajecten: algemene info	62
4.2	Inhoudelijk thema: vier nieuwe uitdagingen op basis van onze ervaring en opleiding in 2021	67
4.2.1	Inzetten van parallel solo-ouderschap bij hoog conflict	68
4.2.2	Hernieuwde focus op het inzetten van CH als ondersteunende module	73
4.2.3	Experimenteren met het werken aan het thema conflict binnen een contextbegeleiding	73
4.2.4	De stem van de kinderen meer op maat meenemen in het traject	74
5	Dank aan onze sponsors	76

1 Amber vzw: een algemene schets

1.1 Huidige erkenningen

1.1.1 vzw Amber

Binnen Amber hebben we ervoor gekozen om ons te specialiseren in mobiele begeleidingen en ons begeleidingsaanbod te differentiëren. Vanaf het najaar van 2018 bouwen we tijdelijk 2 contextbegeleidingen breedsporig (CB) en 1 contextbegeleiding laagintensief (CB25) om naar een module ondersteunende begeleiding met conflicthantering als concrete inhoud. Daarnaast kregen we uitbreiding voor 9 modules kortdurende contextbegeleiding om zo extra begeleidingen exclusief te kunnen aanbieden aan 1G1P Oost-Brabant. Deze 9 modules worden opgesplitst in 4 modules die gepresteerd worden binnen 1G1P als gezinscoach en 5 modules die vertaald worden naar 3 contextbegeleidingen en 1 traject conflicthantering binnen Amber voor de gezinnen van 1G1P.

Hierdoor hebben we nu binnen Amber onze eigen capaciteit van 29 CB-modules, 24 CBAW-modules en 1 ondersteunende module, aangevuld met de modules voor 1G1P. Dit resulteert in onderstaande invulling:

- 14 modules ContextBegeleiding breedsporig (CB) (12 intern + 2 1G1P)
- 13 modules ContextBegeleiding kortdurend (CB25) (12 intern + 1 1G1P)
- 5 modules Kortdurende intensieve ContextBegeleiding (CBI)
- 19 modules ContextBegeleiding in functie van autonoom wonen, midden intensiteit
- 5 modules ContextBegeleiding in functie van autonoom wonen, basisintensiteit
- 1 ondersteunende module conflicthantering

De modules ContextBegeleiding breedsporig (CB), ContextBegeleiding kortdurend (CB25) en Conflicthantering (CH) zijn rechtstreeks toegankelijk. Dit betekent dat eerste-lijnsdiensten rechtstreeks naar ons kunnen doorverwijzen of dat cliënten zelf één van deze begeleidingen kunnen aanvragen.

De module Kortdurende intensieve ContextBegeleiding (CBI) en alle modules ContextBegeleiding in functie van autonoom wonen blijven voorlopig niet-rechtstreeks toegankelijk. Voor deze modules dient een aanvraag ingediend te worden bij de intersectorale toegangspoort. Het werkgebied betreft primair het bestuurlijk arrondissement Leuven, secundair aanpalende bestuurlijke arrondissementen.

1.1.2 De Shelter: in samenwerking met De Wissel en Monte Rosa

De Shelter werd opgestart door onze 3 organisaties en wordt nog steeds beleidsmatig opgevolgd door de directeurs uit de 3 voorzieningen.

Officieel is de Shelter ondergebracht bij De Wissel vzw maar fysiek heeft de Shelter een plaats gekregen op het domein van Monte Rosa. Daar kunnen ze vier gezinnen een intensieve begeleiding bieden in private woonentiteiten. Het project INTENCO kan daar ter plekke nog een therapeutische omkadering bieden. Gezinnen kunnen hier zes maanden verblijven en nadien kunnen ze hen verder begeleiden aan huis.

In de mobiele gezinsbegeleiding begeleiden ze een aantal gezinnen en hun netwerk aan huis. Dit kan ook voor gezinnen die (nog) niet in de Shelter verbleven. De begeleidingsintensiteit is flexibel maar minder intensief dan bij gezinsverblijf. De begeleiding door De Shelter kan starten vanaf het begin van de zwangerschap tot het kindje 2,5 jaar is. Eén van beide ouders is bij aanmelding jonger dan 25 jaar en het gezin heeft een netwerk in het gerechtelijk arrondissement Leuven.

1.2 Projecten

1.2.1 De verbouwing van de kantoren

In juni 2020 verhuisden we na de eerste fase van onze verbouwing naar onze prachtige nieuwe kantoren op de Tiensesteenweg 88 te 3360 Korbeek-Lo. Op onze website, onder Nieuws & Events, vinden jullie foto's van onze vernieuwde kantoren. In 2021 maakten we werk van de laatste afwerking en werd fase 2 van de verbouwing voorbereid.

Als organisatie beoogden we bij de start van de verbouwing om in functie van kwalitatieve hulpverlening in te zetten op:

- Het creëren van een doorgangswoning voor onze cliënten, (gerealiseerd in fase 1)
- Het creëren van een veilige en aangepaste werkomgeving voor onze personeelsleden, (gerealiseerd in fase 1)
- De strikte opsplitsing van de kantoren van vzw Amber en de externe huur, (gerealiseerd in fase 1)
- Het optimaliseren van de ontvangst van cliënten, het netwerk van cliënten en samenwerkingspartners, (verder te realiseren in fase 2)
- Het verhogen van de laagdrempeligheid van ons begeleidingsaanbod door de zichtbaarheid en de toegankelijkheid van de dienst te verhogen. (verder te realiseren in fase 2)

Omwille van de verhuur van het voorste gedeelte van het gebouw aan een nachtwinkel moesten we de verbouwing in 2 fases realiseren. De handelshuur liep af in februari 2022 en in maart start de verbouwing fase 2. Deze verbouwing omvat de verbouwing van de vroegere nachtwinkel tot

een lokaal voor het administratief team van waaruit warm onthaal kan plaats vinden, een ontspanningsruimte en het opfrissen van bureauruimten voor externe verhuur achteraan het gebouw.

Aangezien ons openingsmoment omwille van corona niet kon doorgaan, verplaatsen we het graag naar september nadat de verbouwing volledig afgerond is.

1.2.2 Project huisvesting

In 2021 kozen we ervoor om extra tijd en middelen te investeren in het thema huisvesting. Het blijft voor onze jongeren (en gezinnen) immers een moeilijkheid om een geschikte en betaalbare woning te vinden. We besloten dus ons aanbod hierin verder uit te bouwen, zodat in de begeleidingen meer gefocust kan worden op de inhoudelijkste aspecten. Naast onze 2 eigen studio's die we ter beschikking hebben sinds 2020 gingen we opzoek naar extra aanbod voor onze jongeren. Zo ontstond het project op de scheutsite en de uitgebreidere samenwerking met Dijledal vzw.

Onze eigen studio's worden bewoond sinds halfweg 2020. De 2 studio's worden flexibel ingezet afhankelijk van de nood van de jongeren. We bieden de studio's enerzijds aan als de doorgangsstudio om de acute noden aan begeleiding en huisvesting op te vangen en de brug naar reguliere huisvesting te vormen. Anderzijds kunnen de studio's zowel inhoudelijk als qua verblijfsduur flexibel ingezet worden, de flexstudio. Het opzet hierbij is om jongvolwassenen te laten oefenen in het zelfstandig wonen of voor jongeren of gezinsleden een rustmoment in te bouwen.

In dit project kiezen we bewust voor een scheiding tussen de rol van begeleider en die van huisbaas, die door een administratief personeelslid ingevuld wordt. Dit geeft onze jongeren ook de kans om te oefenen om in contact te gaan met een huisbaas en de begeleider kan zich focussen op het begeleidingstraject.

In 2021 hebben 7 jongeren onze **eigen studio's** bewoond. Hiervan kunnen we 2 jongeren situeren in het concept van de flexstudio (1 jongere in noodopvang en 1 jongere ter overbrugging van de ene naar de andere woonst) en 5 jongeren in het concept van de doorgangswoning.

Naast onze eigen studio's zijn we in 2021 ook gestart met **een project op de scheutsite**. We huren er 3 studio's die we ter beschikking stellen van onze jongeren. Dit is een project in samenwerking met Monte Rosa en De Wissel, ook zij huisvesten er jongeren. We huurden de 3 studio's sinds april 2021. Ze werden quasi meteen in gebruik genomen. Zoekend in het concept en naar jongeren die aansluiting vonden bij het concept van de scheutsite stond één studio sinds september leeg. In totaal hebben 5 verschillende jongeren, 4 in begeleiding bij Amber en 1 in begeleiding bij de wissel, in 2021 in de studio's gewoond.

Voor de samenwerkingsprojecten rond huisvesting verwijzen we naar punt 1.3.

1.2.3 Project wachtlijsten

Het zal niet onbekend in de oren klinken dat er al jaren een enorm probleem is van lange wachtlijsten in de zorg. Net als in de ziekenhuizen, de geestelijke gezondheidszorg, het algemeen welzijnswerk, de gehandicaptensector en de sociale huisvesting, hebben ook de voorzieningen in Integrale Jeugdhulp ellenlange wachtlijsten. Ouders, kinderen en jongeren met een hulpvraag krijgen niet de hulp die ze op dat moment nodig hebben. Gemiddeld schommelt de wachttijd tussen de zes à negen maanden voor CBAW, voor CB gaat het over meer dan twee jaar! Het lijkt er bijna op dat we hier met zijn allen aan gewend geraakt zijn en ervan uitgaan dat het nu eenmaal zo is dat wie een hulpvraag heeft, eerst op een lange wachtlijst komt. En toch voelt het heel ongemakkelijk en beschamend om ouders na drie jaar te contacteren omdat zij aan de beurt zijn voor een begeleiding. Sommige jongeren worden ruim op tijd op de wachtlijst aangemeld voor CBAW en gelijktijdig ook voor andere modules omdat verwijzers zo hopen dat er ergens wel een plaats zal vrijkomen. Wáár er een plaats is, is belangrijker dan de vraag of die plaats ook het meest aansluit op de nood van een jongere...

Kan dit echt niet anders? Schiet de overheid tekort en/of moeten wij onze verantwoordelijkheid nemen en onze creativiteit aanwenden? Wij willen alleszins niet langer toekijken en willen actie ondernemen om, hoe beperkt ook, iets te doén dat een beetje zou kunnen helpen.

De Raad van Bestuur van Amber vzw maakte extra financiële middelen vrij om een project rond de wachtlijsten uit te werken en gedurende twee jaar in concrete acties om te zetten.

Om inspiratie op te doen, maakten we kennis met diensten die reeds aan de slag gingen met hun wachtlijst. We overlegden met het COS Leuven waar de overheid het experiment "Brugzorg" financierde. Helaas werd dit intussen niet verlengd.

We overlegden ook met een medewerker van JUMP Kortrijk, een regionale en integrale samenwerking in Kortrijk tussen verschillende diensten die voor jongeren solidair bekijken welke dienst welke hulp kan bieden. Het is echter niet evident om een regionaal overzichtelijk initiatief over te nemen in een regio als Leuven. We werden wel gecharmeerd door het werkende van samen "actie" te ondernemen en flexibel in te spelen op noden van jongeren.

Zowel het CB-team als het CBAW-team heeft verschillende stappen gezet om het project wachtlijst toe te spitsen op de eigen context en problemen die we ervaren. Omdat de problematiek van de wachtlijst CB anders is dan die van CBAW, beschrijven we hieronder voor elke werking apart wat we gerealiseerd hebben.

1.2.3.1 Wachtlijst CBAW

Doelstellingen project wachtlijst CBAW

Vooreerst concretiseerden we wat we graag willen bereiken met dit project:

- Een **actiever wachtbeheer**:

Jongeren worden bij onze dienst aangemeld bij de Toegangspoort met een A-document. Als er een positief advies is voor de gevraagde hulp, komen de jongeren op de wachtlijst te staan. Van zodra een begeleider een open plaats heeft, nemen we contact op met de aanmelder, de jongere en contextfiguren om te starten met de begeleiding. In de praktijk verloopt dit echter niet altijd even vlot. Via een actiever wachtbeheer willen we jongeren op de wachtlijst sneller kunnen opstarten. We bespreken tijdig met de aanmelder of de hulpvraag nog actueel is. Als er verschillende, vaak uiteenlopende indicaties zijn voor de aangewezen hulp (dat gaat soms van kamertraining tot CBAW tot residentieel verblijf in Jeugdhulp maar ook in de VAPH sector), denken we mee na welke begeleiding het beste past bij de noden van de jongeren.

- Een **warmer wachtbeheer**:

We bieden aan alle jongeren op de wachtlijst de mogelijkheid van een kennismakingsgesprek en nadien een maandelijks contact tot wanneer zij kunnen opstarten met CBAW (zie verder "Brugzorg"). Op die manier worden de jongeren op de wachtlijst, die maanden aan een stuk "vergeten" lijken te worden, gehoord en kan er bekeken worden wat wij of andere hulpverleners kunnen opnemen in de tussentijd.

- Opnemen van een **signaalfunctie**:

We beseffen dat we als organisatie buiten de lijntjes kleuren van wat we strikt genomen moeten doen. We zoeken met eigen middelen naar een oplossing voor de lange wachtlijsten. Eigenlijk zou die oplossing mee mogelijk moeten gemaakt worden door de overheid. Door goed te registreren welke uren we besteden aan het wachtlijstbeheer en aan Brugzorg, hopen we op termijn middelen van de **overheid** te krijgen om dit te kunnen implementeren in onze werking. Ook het bundelen van ervaringen en goede praktijken kan helpen om de overheid hiervan te overtuigen.

Een mogelijke valkuil van onze aanpak zou kunnen zijn dat we het werk doen dat eigenlijk door aanmelders, consulenten en indicatiestellingsteam moet gebeuren. Het klopt niet dat één en dezelfde jongere een indicatie krijgt voor bijvoorbeeld beschut wonen én voor CBAW. Iets dichter bij elkaar, maar toch ook verschillend zijn bijvoorbeeld CBAW en Kamertraining. Door contacten met de Toegangspoort willen we luisteren naar de moeilijkheden bij een indicatiestelling en bespreken hoe deze meer kan voldoen aan de nood van een jongere.

- Project Brugzorg

Concreet zijn we in november 2021 van start gegaan met het project Brugzorg. Twee begeleiders van CBAW contacteren alle jongeren en hun netwerk die op de wachtlijst staan en nodigen hen uit voor een kennismakingsgesprek.

In het kennismakingsgesprek leggen we de werking van CBAW uit en verkennen we de situatie van de jongere/het gezin. We denken samen na wat er in afwachting van een opstart CBAW alvast kan opgenomen worden. Ofwel door ons in een maandelijks contact, ofwel door een andere dienst die meer aangewezen is. Zo kunnen we jongeren bijvoorbeeld helpen kennismaken met een OCMW

of een JAC, samen met hen een studio gaan bezichtigen, een budgetplan als oefening opstellen, de jongere en het netwerk ondersteunen wanneer ze met vallen en opstaan onder het zelfde dak wonen in afwachting van een verhuis,...

Intussen hebben we op drie maanden tijd 12 jongeren die op de wachtlijst stonden, gecontacteerd. Zowel de collega's van Brugzorg als vaste collega's hebben kennismakingsgesprekken gevoerd. Twee jongeren zijn geschapt van de wachtlijst omdat ze niet wilden wonen in ons werkingsgebied. Bij andere jongeren hebben we samen kunnen nadenken of CBAW-begeleiding een antwoord kan bieden op hun hulpvragen en afstemming met huidige hulpverlening. Daarnaast konden enkele vaste collega's nieuwe begeleidingen opstarten. Hierdoor zijn er heel wat jongeren direct kunnen opstarten. In de toekomst zal er meer tijd liggen tussen aanmelding en opstart waardoor Brugzorg meer in de praktijk zal omgezet worden.

We merkten alleszins dat het voor jongeren en hun context aangenaam was om kennis te maken met onze dienst, een persoonlijk contact te hebben i.p.v. zonder respons op een wachtlijst te staan en perspectief te krijgen qua begeleiding naar het alleen wonen toe.

1.2.3.2 Wachtlijst CB

Bij een aanmelding voor rechtstreeks toegankelijke contextbegeleiding (CB of CB25) maken we een onderscheid tussen aanmeldingen vanuit de brede instap en aanmeldingen vanuit het SDJ of het OCJ. Binnen de brede instap kunnen gezinsleden of betrokken hulpverleners zelf contact opnemen voor een aanmelding. Indien de vraag van het gezin en het aanbod van CB of CB25 overeenkomen komt, wordt het gezin op de wachtlijst geplaatst. Aanmeldingen vanuit SDJ, OCJ gebeuren bij het intern aanmeldpunt van de regio Vlaams-Brabant. Zij beheren de wachtlijstvolgorde en priorbepalingen.

We houden voor elke module (CB en CB25) twee gescheiden wachtlijsten bij. Eén voor de aanmeldingen via SDJ, OCJ en één voor de aanmeldingen via de brede instap. Bij een open begeleidingsplaats wisselen we tussen de gezinnen op de twee wachtlijsten (rits-systeem). We hanteren per wachtlijst een chronologische volgorde.

Een aanmelding voor niet-rechtstreeks toegankelijke contextbegeleiding (CBI) verloopt via de toegangspoort. Zij stellen een jeugdhulpverleningsbeslissing op en plaatsen het gezin op de algemene wachtlijst van INSISTO. Hierna sleept de organisatorisch coördinator het gezin naar de wachtlijst van Amber vzw.

Wanneer een begeleider plaats heeft om een nieuw gezin op te starten, bezorgt de coördinator hem de aanmeldingsfiche van het gezin dat bovenaan de wachtlijst van de specifieke module staat. De begeleider neemt vervolgens contact op met de aanmelder en de gezinsleden om een eerste gesprek in te plannen.

Met de middelen die vrijgemaakt werden voor het CB team werd een nieuwe collega aangeworven. Het team kan nu elke week 28 bijkomende uren inzetten voor het project rond de wachtlijsten. We kozen ervoor om de uren te verdelen over verschillende collega's die zich elk 4u per week met het project bezighouden. We zaten samen om af te wegen waar de grootste noden lagen en op basis daarvan beslisten we om op onderstaande doelstellingen in te zetten.

Doelstellingen project wachtlijst CB

- Een update van onze wachtlijst: een **actiever wachtbeheer** en **startklaar maken** van gezinnen

Heel wat gezinnen staan langer dan 2 jaar op onze wachtlijst. Door de lange wachtperiode, in sommige gevallen tot drie jaar, is de aanmeldvraag bij een open plaats vaak niet meer actueel en is de aanmelder soms niet meer betrokken

De ervaring leert ons dat bij een open begeleidingsplaats, het heel wat tijd vraagt van onze begeleiders, de gezinnen en de aanmelders om onmiddellijk in te gaan op de open plaats en dus onmiddellijk te kunnen starten met de contextbegeleiding. Dit is boven op het lange wachten op de wachtlijst, kostbare tijd die verloren gaat.

Twee begeleiders van het team CB, zorgen ervoor dat er steeds (per module) 5 gezinnen startklaar zijn om een begeleiding op te starten. Dit doen ze door een actieve bevraging te doen bij de gezinnen/aanmelders die bovenaan onze wachtlijst staan:

- Wat is de huidige stand van zaken?
- Is de aanmelder nog betrokken?
- Wat zijn/waren je bezorgdheden? Zit je nog op één lijn qua bezorgdheden?
- Wat zijn de huidige moeilijkheden?
- Is er in tussentijd hulpverlening geweest? Welke hulpverlening is er betrokken?
- Is het de bedoeling dat CB erbij komt of is de huidige hulpverlening voldoende?
- Klopt de nood van het gezin met het aanbod van een CB-begeleiding?

Boven op deze actie, hebben we eveneens contact gehad met alle gezinnen en/of hun aanmelders met de vraag of er nog steeds een hulpvraag was. We hebben kunnen vaststellen dat ongeveer 43% van de wachtende gezinnen konden geschrapt worden van onze wachtlijst. De redenen waren divers, maar we merkten wel 3 grote oorzaken op:

1. Het gezin en/of de aanmelder waren niet meer bereikbaar

2. Het gezin had geen hulpvraag meer, omdat er reeds andere hulp werd opgestart bij een andere dienst bijzondere jeugdzorg (gaande van gelijkaardige ambulante contextbegeleidingen, naar meer drastische residentiële opnames).

3. Het gezin had geen hulpvraag meer

Deze annulaties zijn naar ons inziens best wel verontrustend en willen we in de toekomst vermijden door onze brughulp aan te bieden. Zodat gezinnen die op het moment dat ze bij ons aangemeld worden, een groot nood aan ondersteuning ervaren en geen 2 à 3 jaar hierop willen wachten.

Vandaar onze volgende stap in onze wachtlijstenproject:

- **Project Brugzorg**

We bieden aan alle onze gezinnen op de wachtlijst de mogelijkheid om in te gaan op brughulp. We bevragen aan de gezinnen welke hulp, ondersteuning ze in tussentijd nodig hebben. Het aanbod is erg flexibel. Dit kan gaan van maandelijkse telefonische of live contacten, tot warme verwijzingen naar andere soorten hulpverlening, naar kleine interventies binnen het thema opvoedingsondersteuning, tot het inzetten op het betrekken van netwerken, ...

We maken eveneens een overzicht van diensten en kanalen waar ouders laagdrempelige opvoedingsondersteuning kunnen krijgen. We denken dan bijvoorbeeld aan cursussen, podcasts, websites, hulp van de brede instap (huis van het kind, JAC, caw...), lokale initiatieven, ...

Dit deel van ons project is nog in zijn kinderschoenen. We willen de vrijheid nemen om hierin te experimenteren met de gezinnen en te inventariseren wat helpt!

- **Opnemen van een signaalfunctie & samenwerking met andere diensten in onze regio**

Op dit ogenblik financieren we dit project met eigen middelen. We zullen onze acties registreren, om een signaal te geven aan de overheid. We hopen op termijn middelen van de **overheid** te krijgen om dit te kunnen implementeren in onze werking. Ook het bundelen van ervaringen en goede praktijken kan helpen om de overheid hiervan te overtuigen.

Bijkomend sluiten we aan bij lokale partners voor een aanmeldingsoverleg (1G1P). We bekijken samen wat we aan wachtlijstbeheer kunnen doen en mogelijks overbruggingstrajecten kunnen aanbieden.

1.3 Samenwerking

Amber vzw werkt intens samen met andere organisaties. Enkel op deze manier kunnen we als organisatie streven naar de meest optimale werking en dienstverlening.

- Partner van het samenwerkingsverband **1 Gezin 1 Plan Oost-Brabant** (vanaf 2018, voorheen Jeugdhulp Hageland).

We hebben van bij de start het concept van integrale gezinszorg in het Hageland mee ontwikkeld.

Jeugdhulp Hageland is in 2021 volop bezig geweest met het hervormen van hun werking. De regio werd uitgebreid en Jeugdhulp Hageland kreeg een nieuwe naam, 1G1P Oost-Brabant. Er zal gewerkt worden met 3 subteams vanuit 3 eerstelijnszones. Hoe organisaties met hun eigen aanbod passen in deze hervorming, is op dit moment nog onduidelijk en zal verder geëvalueerd en geconcretiseerd worden in de loop van 2022.

In 2021 werden alvast 3 werkgroepen in het leven geroepen om inhoudelijk na te denken, te evalueren en eventuele procedures in de toekomst bij te sturen:

- Werkgroep identiteit gezinscoach
- Werkgroep aanmeldingen
- Werkgroep evaluatie samenwerkingsverband en aanbod partners

Vanuit Amber werd de werking in 2021 hetzelfde verdergezet. Dit zal sowieso zo verderlopen tot ten minste eind 2022. We leveren een gezinscoach in het team en we bieden 3 mobiele begeleidingen van 1,5u per week en 1 traject conflicthantering (= 5 modules van 1u) exclusief voor 1 Gezin 1 Plan aan. In 2021 werd contextbegeleiding gestart voor 2 gezinnen vanuit 1G1P Oost-Brabant (1 CB25, 1 CB). 4 gezinnen ronden af (2 CB25, 2 CB). 1 gezin (CB) werd gestart in 2020 en is blijven doorlopen tot begin 2022. Er werden geen trajecten conflicthantering vanuit 1G1P gedaan.

- Samenwerking met **nieuwe initiatieven rond huisvesting** voor jongvolwassenen tussen 17 en 25 jaar in de vorm van een tandembegeleiding met CBAW (vanaf 2019).
 - Brughuis: het Brughuis omvat 2 gemeenschapshuizen in Leuven vanuit sociaal ondernemerschap die huisvesting kunnen bieden aan sociaal kwetsbare jongeren en reguliere studenten.
 - Kotlab: Kotlab is een project voor beschut wonen, dat wordt gefinancierd door de overheid om een laagdrempelig hulpverleningsaanbod te creëren voor jongvolwassenen met een 'vermoeden van een' psychische kwetsbaarheid.

Deze samenwerkingen werden in de loop van 2021 ook geëvalueerd samen met het team.

- **Mind The Gap Leuven**

In 2020 is het initiatief Mind The Gap Leuven van start gegaan. Mind the Gap Leuven wil als partner van de Europese en internationale 'A Way Home' beweging een coalitie aangaan met Leuvense organisaties uit verschillende sectoren om concrete acties te ontwikkelen

die dak- en thuisloosheid van jongvolwassenen (16-25 jaar) structureel uit de Leuvense wereld wil helpen. Amber vzw zetelt zowel in de Back Office (overkoepelend orgaan die de beweging aanstuurt en verantwoordelijk is voor communicatie, coördinatie en dataverzameling) als in de Actiegroepen (organiseren zich rond de speerpunten en ontwikkelen en voeren acties uit). Een aantal keren per jaar komt ook het Collectief (de back office samen met de actiegroepen en de stakeholders) samen om de stand van zaken samen te leggen en te bekijken hoe verder gewerkt kan worden. Er wordt dan steeds een terugkoppeling van de actiegroepen gedaan en waar nodig wordt input verzameld om nadien mee te nemen in de actiegroepen. De actiegroepen die op dit moment actief zijn werken rond volgende thema's:

- Het toegankelijker maken van het bestaand aanbod rond huisvesting: overleg met partners zoals Stad Leuven/OCMW/KUL om drempels rond huisvesting voor jongvolwassenen te verlagen of weg te werken
- Creatieve nieuwe woonvormen: uitwerking van het project van de Abdijsite in Vlierbeek waar Mind The Gap 11 studio's ter beschikking krijgt van Stad Leuven in het kader van huisvesting van kwetsbare jongvolwassenen.
- Peers- en buddywerking: uitwerken van een bestaande of nieuw gecreëerde ontmoetingsplaats/inloophuis voor jongvolwassenen in Leuven. Voor de uitwerking hiervan werd samen met de actiegroep jongerenparticipatie een subsidiedossier ingediend en kreeg MTG Leuven deze ook toegewezen.
- Jongerenparticipatie: met de subsidies zal dit concept verder uitgewerkt worden. Een coach zal aangesteld worden om ervaringsdeskundigen te ondersteunen in de bevraging van kwetsbare jongvolwassenen (bevraging van hun noden in het kader van een ontmoetingsplaats). De praktische uitwerking hiervan zal zich manifesteren in 2022.

In 2021 werden ook een aantal lerende netwerken georganiseerd over de coalities heen in Vlaanderen om ervaringen en good practices uit te wisselen en de coalities verder te ondersteunen in hun uitbouw.

- **Convenant Monte Rosa en De Wissel (vanaf 2020).**

Vanaf 1 september 2020 startte de convenant tussen Amber, Monte Rosa en de Wissel om een nieuwe samenwerking te ontwikkelen. De hoofddoelstelling is om de concrete hulpverleningstrajecten meer continuïteit te kunnen bieden door naadloos te kunnen schakelen naar modules van de collega-organisatie of samen ondersteuning te kunnen bieden. Daarnaast willen we ook de samenwerkingsmogelijkheden op vlak van pedagogische, inhoudelijke en organisatorische taken exploreren.

De werking die in 2020 reeds werd opgezet, is blijven doorlopen in 2021, namelijk de overlegmomenten tussen de aanmeldverantwoordelijken van de verschillende diensten. We vinden het daarin belangrijk om niet zomaar het doorschuifstelsel te hanteren van

voorziening naar voorziening, maar ruim op voorhand samen over casussen na te denken waarin we op dat moment of in de toekomst kunnen ondersteunen. Wanneer er toch gedacht wordt aan een mutatie van de ene dienst naar de andere, is het heel belangrijk om de vraag naast andere priors te leggen om op basis van inhoudelijke motivering een goede keuze te maken.

Concreet zijn binnen de convenant volgende gezinnen/jongeren kunnen doorstromen:

- 1 gezin van Monte Rosa heeft een traject conflicthantering gedaan binnen Amber
- 1 jongere die aangemeld was voor CBAW bij Amber, hebben we kunnen laten doorstromen naar de kamertraining van Monte Rosa omdat dit aanbod veel beter aansloot bij de noden van de jongere
- 1 jongere vanuit de contextbegeleiding van Monte Rosa is doorgestroomd naar de contextbegeleiding vanuit de Wissel
- 1 jongere vanuit de contextbegeleiding van de Wissel is doorgestroomd naar de kamertraining van Monte Rosa en nadien terug naar de contextbegeleiding van de Wissel
- 1 jongere vanuit de leefgroep van de Wissel is doorgestroomd naar de kamertraining van Monte Rosa.

Hierboven spraken we ook van het project op de scheutsite. Dit is ook in samenwerking met de leden uit de convenant. Meer informatie hierover vind je in paragraaf 1.2.2 huisvesting.

- **Samenwerking met consulenten en ITP**

In 2020 werd ingezet op samenwerking en communicatie met de consulenten en de ITP. Hierop hebben we in 2021 verder gebouwd. Consulenten zijn meer in communicatie gegaan met onze dienst vooraleer aan te melden op de kortdurende en de kortdurend intensieve module, wat resulteerde in meer correcte indicaties. Ook hebben we gemerkt dat de moeilijke periode van corona zijn effect had op de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de consulenten en op de opstart van de gezinnen. We zijn hierover opnieuw transparant met de diensten in gesprek gegaan en hebben het aanbod gedaan van ook in te zetten op hun wachtlijst vanuit ons project. In 2022 zal dit concreet zijn uitwerking krijgen en gaan we de effecten hiervan kunnen evalueren.

1.4 Personeel en Raad van Bestuur

PERSONEEL 2021

Directie

Marleen Lemmens

Coördinatoren

Inhoudelijk coördinator: Anne Broere

Organisatorisch coördinator: Jona Ausloos

Administratief coördinator: Hanne Vandenbroucke

Contextbegeleiding autonoom wonen (CBAW)

Koen Hellinckx

Thomas Nijs

Sarah Polfliet

Naomi Elen

Simon Houthuys

Jasper Wolfs (in dienst 2021)

Hanne Desmet (uit dienst 2021)

Mirte Daniels (in en uit dienst 2021)

Lise Ceulemans (jobstudent)

Contextbegeleiding (CB)

Patrice Dewolf

Hanne Verbruggen

Charlotte Luyckx

Elke Adriaens

Laura Janssens

Barbara Beelen

Juva Weemeeuw

Nathalie Luyckx (in dienst 2021)

Administratie

Marleen Keymolen

Monique Moerenhout

Hilde Van de Cauter

Logistiek

Wim Loeckx

Stagiaire

Amira Aarabe

Maxine Geens

Lise Ceulemans

Vrijwilligers

Jan Polfliet

Polly Ann De Graeve

Raad van Bestuur

Jos Vrebos (ontslag mei 2021), Jeannine Engelbosch (secretaris), Henri Homblé, Jan Michiels, Cindy Penninck, Rony Timmermans (voorzitter). Waarnemende leden: Renaat Van Der Stock, Koen Del Martino, Marleen Lemmens en Hanne Vandenbroucke

Algemene Vergadering

Leden van de Raad van Bestuur aangevuld met: Ine Helsen, Johan Mommaerts, Davy Nijs, Ria Van Laer,, Kris Nelen, Tine Sinnaeve (beschermend lid)

1.5 **Vorming**

Vorming heeft een centrale plaats in onze organisatie. In 2021 namen de werknemers deel aan:

DIRECTIE

- Kinderrechtencommissariaat, '**Webinar 'Gewoon complex'**', 5 februari 2021: Marleen Lemmens
- Hathor-instituut, '**Intervisie geweldloze communicatie**', 27 februari, 30 april, 25 juni 2021: Marleen Lemmens
- VIVO, '**Verbindend werken op afstand**', 27 april 2021: Marleen Lemmens
- Groeilabz, '**Bootcamp financieel beleid**', 2 april, 23 april, 7 mei, 28 mei, 18 juni 2021: Marleen Lemmens
- Vlaams Welzijnsverbond VZW, '**Extra sessie ondersteuning via intervisie van de veerkracht**', 6 juni 2021: Marleen Lemmens
- Behind your business BV, '**Jeugdlink 2**', 9 juni 2021: Marleen Lemmens

COÖRDINATIE

- Better minds @ work, '**Webinar: van moeilijk naar mogelijk – Bouncing forward**', 25 maart 2021: Hanne Vandenbroucke
- Groeilabz, '**Bootcamp financieel beleid**', 2 april, 23 april, 7 mei, 28 mei, 18 juni 2021: Hanne Vandenbroucke
- De Shelter, '**Opleiding Infant Mental Health**', 27 april en 11 mei 2021: Anne Broere
- Ondernemersschool BV, '**Cursus balanslezen**', 2 juni 2021: Hanne Vandenbroucke (2021-2022)
- WAIMH-Vlaanderen, '**Infant Mental Health**', 3 juni 2021: Anne Broere
- Acerta, '**Connect-dag 1**', 8 juni 2021: Hanne Vandenbroucke
- Acerta, '**Connect-dag 2 -vervolmaking**', 14 juni 2021: Hanne Vandenbroucke
- VIVO, '**Efficiënt en effectief online vergaderen**', 8 november 2021: Hanne Vandenbroucke
- IDEWE, '**EHBO basisopleiding**', 9 december 2021: Hanne Vandenbroucke (2021-2022)
- Zorg K.U.Leuven - UPC Kortenbergh, '**Psychosen bij Jongeren**', 30 december 2021: Anne Broere

CBAW

- SAM VZW, '**Vorming online hulpverlening chat**', 25 februari, 18 en 25 mei 2021: Naomi Elen, Hanne Desmet
- Kompas, '**Coaching**', 14 mei 2021: Koen Hellinckx
- SoHuman, '**Vorming ASS en trauma**', 16 november 2021: Naomi Elen

- Overlegplatform CGG, '**Zorgtransfer in transitieleeftijd**', 18 november 2021: Naomi Elen
- CGG Ahasverus Vlaams-Brabant, '**Alcohol en drugbeleid**', 30 november 2021: Naomi Elen & Jasper Wolfs
- CGG Vlaams-Brabant Oost, '**Interculturele bemiddeling**', 19 oktober 2021: Koen Hellinckx & Simon Houthuys
- Zorg K.U.Leuven - UPC Kortenberg, '**Psychosen bij Jongeren**', 30 december 2021: Simon Houthuys

CB

- Rasmus, '**Online cursus Zelfzorg**', 10 februari 2021: Charlotte Luyckx
- Interactie-Academie, '**De emotionele en relationele betekenis van geldkwesties**', 11 maart 2021: Patrice Dewolf
- Better minds @ work, '**Webinar: van moeilijk naar mogelijk – Bouncing forward**', 25 maart 2021: Laura Janssens
- De Shelter, '**Opleiding Infant Mental Health**', 27 april en 11 mei 2021: Laura Janssens, Juva Weemeeuw
- De Wiekslag, '**Congres 2021**', 28 april 2021: Barbara Beelen, Elke Adriaens
- Konnekt-it, '**Een vuurtoren in de storm**', 21 mei 2021: Barbara Beelen, Elke Adriaens
- WAIMH-Vlaanderen, '**Infant Mental Health**', 3 en 4 juni 2021: Patrice Dewolf
- Interactie-Academie, '**Steunbronnen voor kinderen bij conflictueus ouderschap**', 18 en 25 juni 2021: Laura Janssens
- CGG Vlaams-Brabant, '**Webinar problematisch gamen**', 5 oktober 2021: Juva Weemeeuw, Patrice Dewolf
- 1 Gezin 1 Plan, '**Eerstelijns psychologen**', 14 december 2021: Patrice Dewolf
- Huis van het Kind, '**Nieuwe autoriteit**', 22 december 2021: Patrice Dewolf, Nathalie Luyckx

ADMINISTRATIE

- IDEWE, '**Bijscholing EHBO**' 12 oktober 2021 Wim Loeckx
- IDEWE, '**BA4 Elektriciteit**' 17 november 2021 Wim Loeckx

2 Contextbegeleiding Autonoom Wonen

Contextbegeleiding in functie van autonoom wonen begeleidt jongeren en hun netwerk. De jongere is hierbij tussen 17 en 25 jaar, woont alleen of wil alleen gaan wonen en heeft hierbij ondersteuning nodig. Het doel is het zelfstandig functioneren van de jongere te stimuleren en te verhogen. Samen met de begeleider bekijkt de jongere stap voor stap hoe hij/zij het nieuwe zelfstandige leven zo goed mogelijk vorm kan geven, waar mogelijk in verbinding met zijn netwerk. Naast praktische zaken kunnen verschillende thema's aan bod komen: huishouden, school/werk, financiën, administratie, vrije tijd, emotioneel welzijn, relaties....

We starten met de bespreking van de begeleidingen die we in 2021 gestart zijn onder het stuk: aanmeldingen en wachtlijst. Nadien kijken we naar de benutting en bezetting over alle begeleidingen van 2021 heen.

Verder in dit jaarverslag bespreken we de registratie (zowel start als stop) van de jongeren die hun begeleiding in 2021 afgerond hebben.

Aanmeldingen en wachtlijst

De CBAW-aanmeldingen worden beheerd door de Integrale Toegangspoort dmv het digitaal systeem INSISTO. De aanmelders kunnen een A-document indienen bij de Poort en na positief advies voor de gevraagde hulpverlening komt een jongere op de wachtlijst van de dienst met het gewenste aanbod.

In 2021 startten we met het project wachtlijstbeheer om op zoek te gaan naar een 'oplossing' – een manier van omgaan met de lange wachtlijsten. We kozen er bij CBAW voor om een actief wachtlijstbeheer te installeren waarbij we steeds van de eerste 5 jongeren op de wachtlijst weten of ze opstart klaar zijn of niet. Hiernaast zijn er 2 begeleiders die uren krijgen om brugzorg te bieden aan de jongeren op de wachtlijst die nog geen perspectief hebben voor een opstart. Deze brugzorg maakt het mogelijk om sporadisch (+/- 1x/maand) contacten te plannen en al ondersteuning te bieden waar mogelijk.

De aanmelders waren in 2021 zeer verscheiden. Consulanten waren minder aanmelder dan de voorbije jaren. De andere aanmelders situeren zich zowel vanuit psychiatrie, als pleegzorg, CLB,... Ook 1 aanmelding werd door de jongere zelf gedaan in het kader van een heropstart.

Om zicht te krijgen op de wachttijd, registreren we sinds 2018 de wachttijd bij de starters.

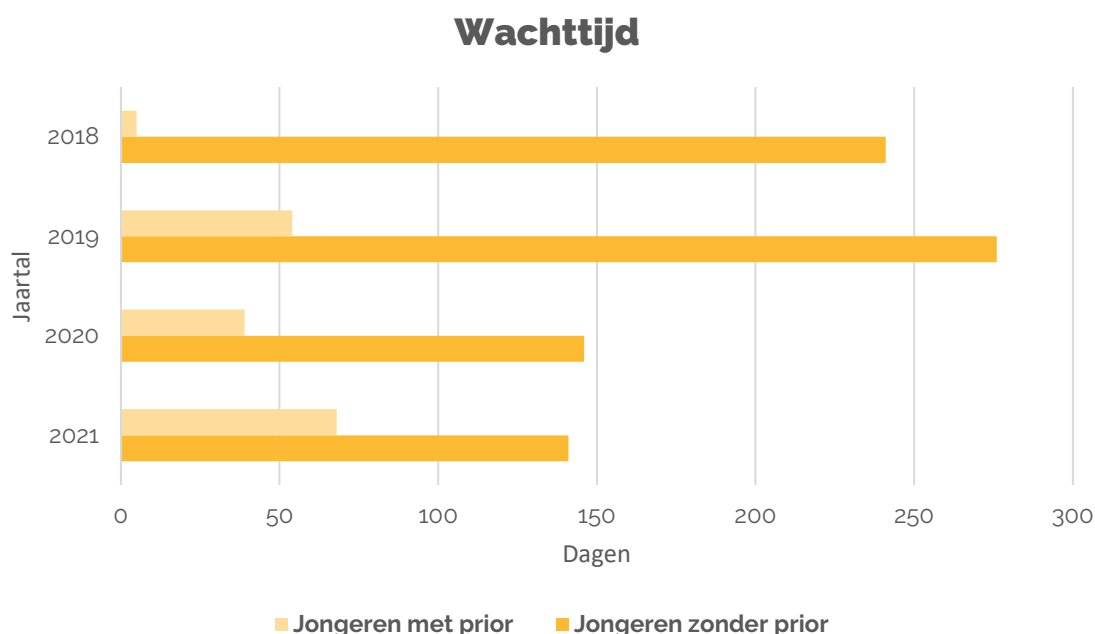
We verdelen de starters in 2 groepen:

- Jongeren die met prior¹ aangemeld worden op de wachtlijst (1 herstarter, 7 priors toegangspoort, 1 migratiedossier van een andere CBAW dienst en 1 interne schakeling

¹ Jongeren met prior komen bovenaan de wachtlijst terecht en krijgen voorrang om op te starten wanneer er een open plaats is.

vanuit CBI. Deze jongeren kunnen uiteraard een invloed hebben op de wachttijd van de jongeren zonder prior op de wachtlijst.

- Jongeren die zonder prior aangemeld worden.

Grafiek 1: Wachttijd CBAW

Opvallend dit jaar is de grote groep jongeren die met prior start, 10 van de 17 starters hadden voorrang op de wachtlijst. Vooral in de 2^e helft van het jaar merken we dit op, er startten 6 priors en slechts 2 jongeren van de gewone wachtlijst. Doordat er meer jongeren tegelijk met prior aangemeld worden, stijgt dus ook hun wachttijd ondanks de voorrang die ze hebben. Dit is zichtbaar in de bovenstaande cijfers.

De gemiddelde wachttijd voor de priors is 68 dagen met als kortste wachttijd 21 dagen en langste 149. De gemiddelde wachttijd voor de gewone wachtlijst is 141 dagen met variaties tussen de 61 en 229 dagen. Sinds juli werden er 8 jongeren opgestart waarvan 6 een prior hadden, de impact op de wachttijd van de gewone wachtlijst moeten we dus nog afwachten.

Bezetting en contacturen

Dit jaar was de gemiddelde bezetting van het CBAW-team 102%. Het is al een aantal jaren zo dat we als team het aantal begeleidingen dat je doet ivf je jobtime meer interpreteren op basis van de caseload die je als begeleider hebt. Zo kan het zijn dat iemand een begeleiding extra opstart omdat er een aantal begeleidingen een lagere intensiteit hebben. Anderzijds kan er bij hoog-intensieve begeleidingen gekozen worden om geen bijkomende begeleiding op te starten. Deze flexibiliteit zorgt ervoor dat we meer op maat van de noden van een jongere kunnen werken.

CBAW	2017	2018	2019	2020	2021
Bezetting	101,5%	108,2%	108,9%	118,8%	102%
Contacturen	82,5%	82%	84%	72,5%	72%

Tabel 1: Bezetting en contacturen

Naast de bezetting registreren we op vraag van Agentschap Opgroeien ook de contextcontacten met de jongeren en hun netwerk. Deze contextcontacten worden door het Agentschap omschreven als 'alle aan hulpverleningsdoelstellingen gekoppelde begeleidingscontacten met de jongere en zijn ruime context'. Deze contacten kunnen zowel face-to-face, telefonisch als met behulp van nieuwe media worden uitgevoerd. In vergelijking met vorig jaar zijn er meer contacten met jongeren en hun netwerk doorgedaan (lagere bezetting – zelfde percentage contacturen). Al blijft het percentage contacturen in vergelijking met de jaren voordien aan de lage kant. We willen dit cijfer niet enkel objectief maar ook kwalitatief bekijken. Er zijn verschillende inhoudelijke keuzes die een invloed kunnen hebben op het aantal contacturen die het team doet. Zo kiezen we ervoor om met een co-begeleider te werken die de opstartgesprekken mee doet en doorheen de begeleiding betrokken wordt tijdens overlegmomenten. Deze gesprekken met 2 collega's tellen als 1 contact voor de jongere, de tijdsinvestering als team is dubbel. De gesprekken die we in voorzorg en nazorg doen worden hier niet meegeteld maar houden we intern wel bij, dit geldt ook voor de geannuleerde contacten.

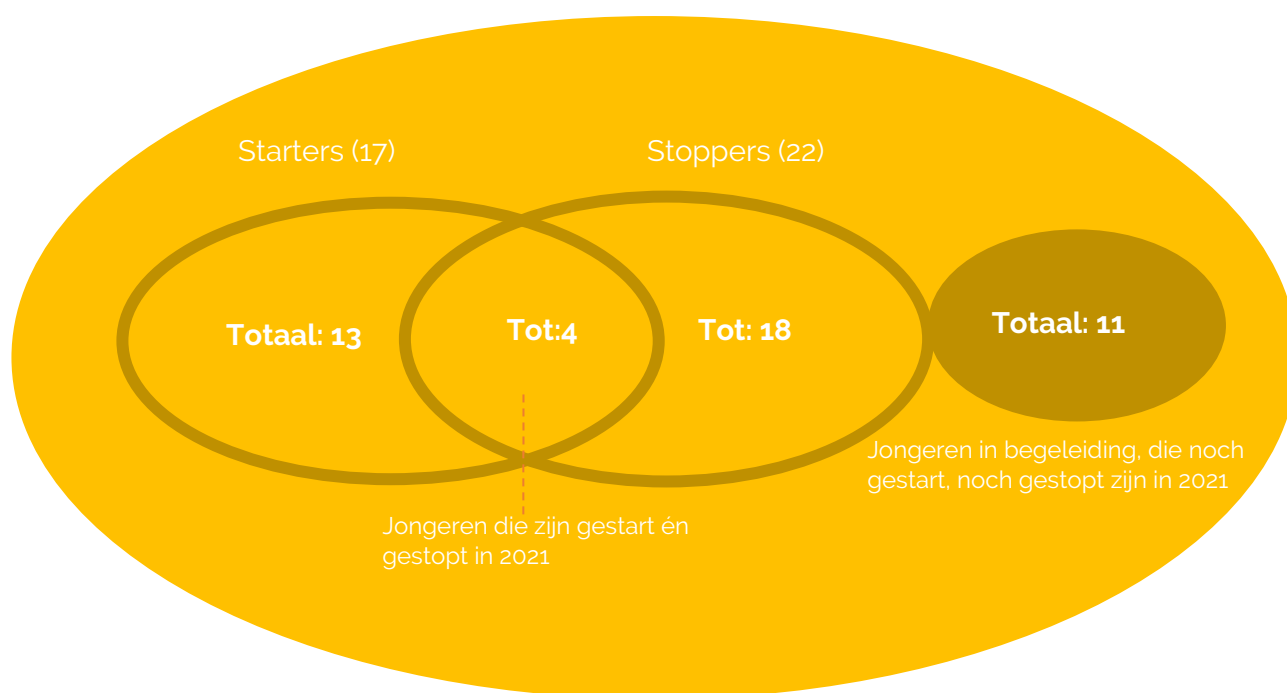
De contacten met onze jongeren variëren naar gelang de noden die er zijn. Het spreekt voor zich dat je naar het einde van de begeleiding, wanneer de zelfstandigheid groter is, je contacten geleidelijk aan afbouwt. Vaak wordt er in deze fase van de begeleiding ook tijd genomen om contacten met netwerk en vervolghulpverlening te verstevigen zodat de jongeren hier na de begeleiding gewoon mee verder kan. Deze inhoudelijke keuze heeft als impact dat de contacturen voor die jongeren zullen dalen (lager intensief) maar de jongere wel meetelt voor de bezetting. Dit haalt het percentage contacturen naar beneden hoewel er inhoudelijk een zeer waardevolle keuze wordt gemaakt

Deze visie van omgaan met de afronding van een begeleiding bestaat al even maar werd de laatste jaren nog meer uitgesproken en in praktijk uitgevoerd. We botsen al een tijdje op een leemte tussen de hulpverlening aan minderjarigen/jongeren en de volwassenhulpverlening. De verandering in aanpak, verwachtingen en wachtlijsten zorgden er vaak voor dat de hulp niet toereikend was. Door meer ruimte te krijgen en te nemen, krijgt deze overgang meer plaats in de begeleiding en kunnen we naar het einde toe onze aanpak, van de dan jongvolwassene, al afstemmen op de werking van de vervolghulpverlening.

2.1 Jaaroverzicht van de begeleide jongeren

2.1.1 Algemeen

In 2021 begeleidde we in totaal 46 jongeren in de werkvorm CBAW en de werkvorm CBAW+. Er werden 17 begeleidingen gestart in 2021. Er is geen vaste verdeling in het aantal begeleidingen dat binnen de werkvorm CBAW of CBAW+ opstart. Dit jaar is er een groot aantal starters (10) binnen de werkvorm CBAW+, met een duidelijke vraag naar opstarten met en vanuit het netwerk. Wanneer het niet uit de aanmelding duidelijk is maken de begeleiders bij de aanmelding (na kennismaking en intake) of tijdens de startfase van de begeleiding zelf de inschatting in welke werkvorm de begeleiding best zou starten. Van de stoppers zijn er 4 jongeren zowel gestart als afgerond in 2021, dit aantal blijft elk jaar ongeveer hetzelfde. Twee begeleidingen werden in 2017 opgestart, 2 andere in 2018, 6 in 2019, 8 in 2020. Daarnaast zijn er 11 jongeren die in 2020 in begeleiding waren en reeds startten met CBAW in 2018, 2019 en 2020, deze werden noch bij de "starters", noch bij de "stoppers" geregistreerd. Dit zijn evenveel jongeren als vorig jaar, we bespreken dit verder bij de begeleidingsduur (1.1.4.1).

2.1.2 Wie zijn de jongeren die we begeleiding?

Ik ben een
Ghanese
jongen van 17
jaar.

Twee derde van de jongeren is bij de start van hun begeleiding 18 jaar of ouder. De jongens blijven ook dit jaar in de meerderheid, 2 van de 3 jongeren is man. In december 2021 waren er echter evenveel jongens als meisjes in begeleiding.

De meeste jongeren hebben de Belgische nationaliteit, de andere jongeren zijn afkomstig van: Afghanistan – Ghana – Eritrea en Roemenië.

16

1

3

1

1

Ik hoop dat dit
mijn laatste
begeleiding is.

Op het moment dat CBAW opstart zijn er 20 van de 22 jongeren nog bij een andere dienst in begeleiding. Het gaat voornamelijk over ambulante diensten zoals GGZ – CAW/JAC – CB – pleegzorg – Ambulante psychische hulp.

Opvallend is het aantal begeleidingen die de jongeren in het verleden gehad hebben: gemiddeld 3 per jongere. 16 jongeren hebben één of meerdere opnames of verblijven in een voorziening gehad.

Mijn mama
is heel
belangrijk
voor mij..

19 begeleidingen werden opgestart met de jongeren en hun netwerk. Het gaat voornamelijk over ouders en familieleden die kort bij de jongere staan. Andere netwerkleden (broers en zussen, vrienden) worden wel als betekenisvol gezien maar zijn niet actief betrokken in het traject van de jongere.

Doorheen de begeleiding krijgen de andere betekenisvolle netwerkleden stilaan een meer actieve rol in het traject van de jongere. (Zie stuk netwerk voor de verdere uitwerking en cijfers).

Ik woon bij mijn
papa tot ik een
eigen plek vind.

Bij de start van de begeleiding wonen 10 jongeren bij hun ouders, mama of papa. Nog eens 10 jongeren wonen al zelfstandig: alleen, samen met hun partner of in een woonproject. Twee jongeren verblijven in een voorziening. De zoektocht naar een eigen plek is niet gemakkelijk. Hier zullen we dieper op ingaan in het deel over de informatie over de woonst doorheen de begeleiding.

Hoe ga ik
een studio
betalen?

Het spreekt voor zich dat jongeren die nog thuis wonen en student zijn nog geen eigen inkomen hebben. De vraag hoe ze een studio gaan betalen wordt dan ook vaak gesteld. Voor 7 jongeren die nog minderjarig zijn bij de opstart wordt er een verblijfssubsidie voorzien. Voor de meerderjarigen bekijken we welke inkomsten ze zelf hebben uit werk of opleiding bijvoorbeeld en of ze een leefloon kunnen aanvragen. Doorheen de begeleiding zijn er 9 jongeren die een leefloon krijgen, 8 jongeren die loon uit werk of opleiding krijgen en 5 jongeren die geen recht hebben op een inkomen.

Ik ga naar
het deeltijds
onderwijs.

De dagbesteding van onze jongeren is één van de thema's waar we in de begeleiding op inzetten (zie verder thema dagbesteding). Bij de start van de begeleiding waren 14 jongeren nog student: gaande van voltijds onderwijs naar deeltijds, leercontract, beroeps, technisch, tweedekans-, volwassenonderwijs en OKAN. Nog eens 3 jongeren hebben tijdelijk werk, de 5 anderen hebben geen vaste dagbesteding.

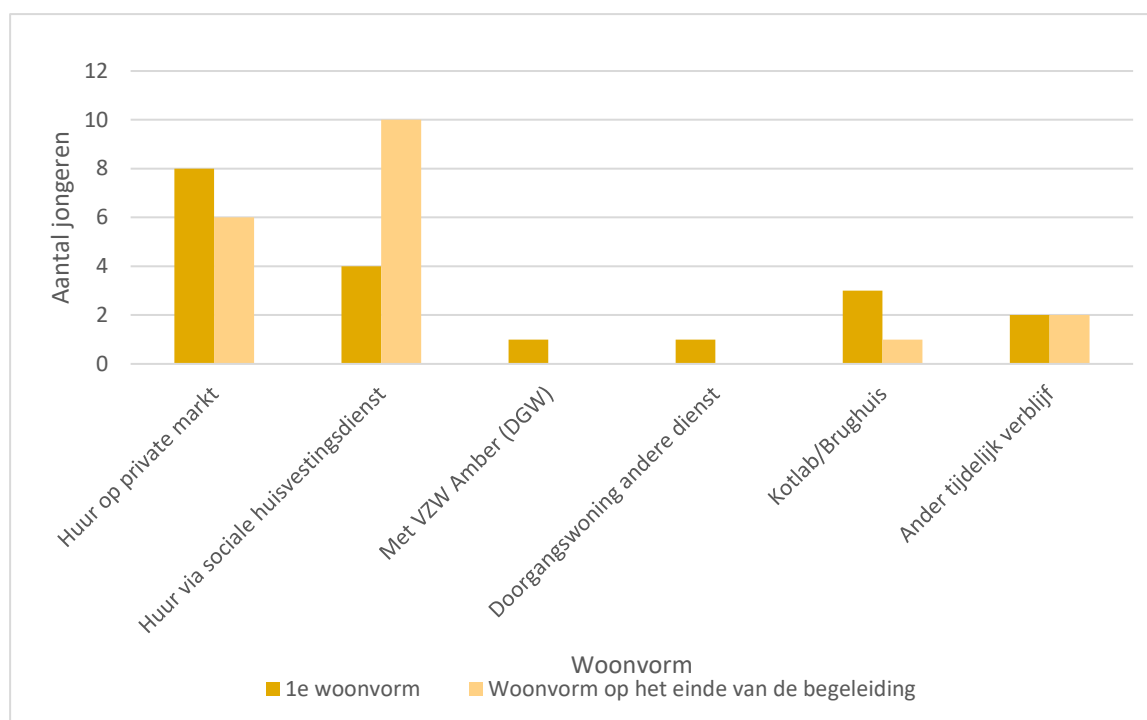
2.1.3 *Gegevens met betrekking tot het verloop van de begeleiding*

2.1.3.1 *Huisvesting vs een eigen plek?*

We starten in dit stuk met informatie over de woning die onze jongeren vinden om zelfstandig te gaan wonen. We willen dit jaar de nuance maken dat huisvesting hebben nog iets anders kan zijn dan een eigen plek, waar je je goed voelt en die je de nodige stabiliteit biedt om je leven verder uit te bouwen. Doorheen de cijfers wordt duidelijk waar het over gaat, in het laatste deel belichten we 'de eigen plek' van jongeren.

De eerste eigen woonst

De laatste jaren is het woon-aanbod erg uiteenlopend gezien er vele nieuwe woonvormen mogelijk zijn. In totaal zijn er 8 van de 19 jongeren die als eerste woonst een kamer of studio op de privémarkt huren. Vier jongeren huren een appartement via een sociale huisvestingsdienst, 3 jongeren kiezen voor een woonproject kotlab en Brughuis. De overige 4 jongeren maken gebruik van een vorm van nood-woning, 2 verblijven op een doorgangswoning, 2 anderen kunnen een flex-studio huren (tijdelijk huur omwille van geplande verbouwingen).

Grafiek 2: Woonvorm eerste woonst en einde begeleiding

Dit jaar is er slechts 1 jongere die op het einde van de begeleiding niet meer zelfstandig woont, hij ging inn leefgroep wonen ivf training van zijn vaardigheden. De overige 18 jongeren wonen op het einde van de begeleiding nog zelfstandig, 12 van hen verhuisden 1 of meerdere keren tijdens de begeleiding. De redenen van deze wissels liggen erg uiteenlopend. Het spreekt voor zich dat de jongeren met een tijdelijk verblijf (5) op zoek gingen naar een vastere plek. De grootste groep jongeren (10) huurt op het einde van de begeleiding een woning via een sociale huisvestingsdienst.

Het verschil tussen huisvesting vinden of een vaste 'eigen plek' speelt mee in de wissels van woonst. We merken de laatste jaren dat er meer afwegingen gemaakt worden bij de keuze van woonst. Er spelen verschillende belangen mee die doorheen de begeleiding ook regelmatig wijzigen. We gaan hier wat dieper op in:

Woonnood als drijfveer

Wanneer iemand in een voorziening verblijft of tijdelijk onderdak heeft is de nood in het zoeken naar een woonst bij de start van de begeleiding groot. Vaak voelt de jongere niet de mogelijkheid om rustig op zoek te gaan naar een plek waar hij zichzelf op langere termijn ziet wonen. Er wordt gezocht naar een tijdelijk alternatief om even op adem te komen, de begeleiding te laten opstarten en nadien naar een vaster alternatief te zoeken.

Woonprojecten als tussenstap

De laatste jaren werd er erg ingezet op woonprojecten voor jongvolwassenen als tussenstap voor het zelfstandig wonen. Deze woonvormen focussen op het ontwikkelen van de nodige vaardigheden in het zelfstandig wonen voor jongvolwassenen met een kwetsbaarheid. In 2021 waren er 3 jongeren die via een woonproject de stap naar zelfstandig wonen zetten. Deze jongeren nemen de tijd in hun traject om de stap naar zelfstandigheid goed voor te bereiden en geleidelijk aan te kunnen opbouwen.

Op elk potje past een dekseltje...

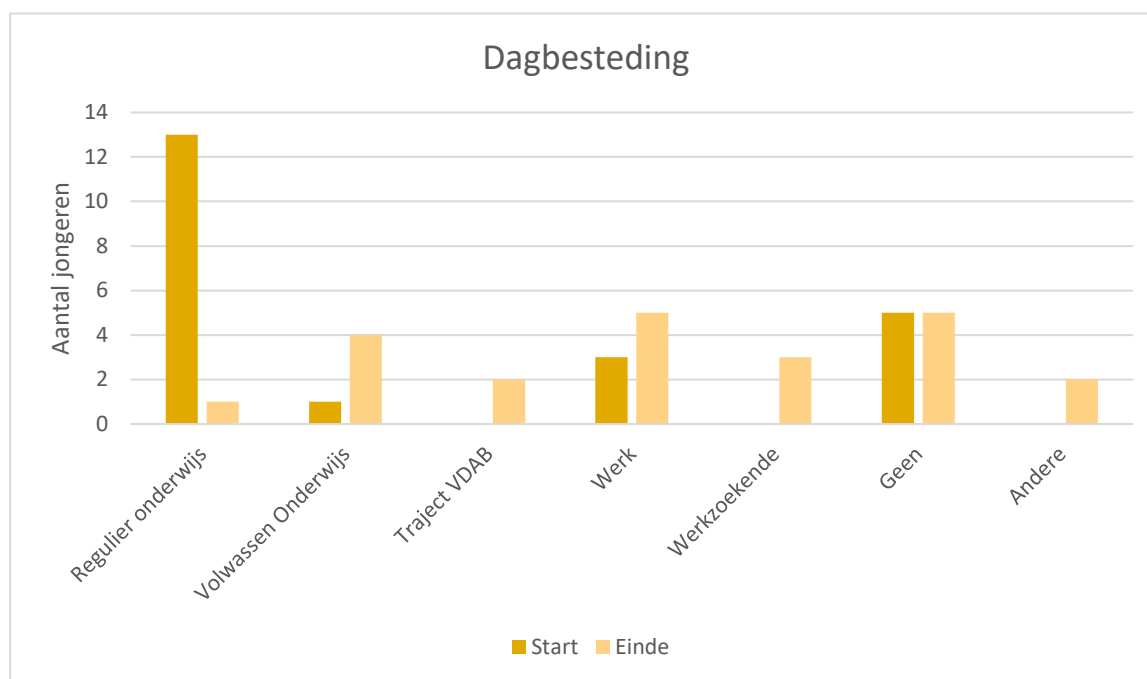
Bij de start van een begeleiding gaan we samen met de jongere en zijn netwerk op zoek naar het juiste tempo om stappen naar zelfstandigheid te zetten. Hierbij wordt er, indien nodig, gebruikt gemaakt van korte verblijfsplaatsen om even tot rust te komen en op deze manier tijd te maken om verder te verkennen wat de meest aangewezen volgende stap is. Tegelijkertijd woont de jongere zelfstandig en ervaart hij hoe het is om zelfstandig te wonen.

Al deze tussenstappen/processen dragen er mee toe bij dat de jongere kan kiezen voor een plek die het best bij hem past. De kans om zich hier goed te voelen is groter, waardoor de stabiele eigen plek zorgt voor meer kansen op vlak van andere thema's.

2.1.3.2 Dagbesteding

Wanneer we kijken naar de cijfers bij de start en op het einde van de begeleiding zouden we er van kunnen uitgaan dat de jongeren 'achteruit' gaan ipv vooruit wat hun dagbesteding betreft.

Grafiek 3: Dagbesteding start en einde begeleiding

Tussen de dagbesteding bij de start en het einde van de begeleiding zit vaak heel wat tijd en ook verandering in het leven van de jongere. We merken dat er vaak heel wat trajecten verkend worden en er ook veel geprobeerd is om uit te zoeken wat er haalbaar is en matcht. De uitdaging voor een 18-jarige die alleen woont en vaak een 'rugzak' uit het verleden mee heeft, weegt op deze trajecten door. Deze trajecten worden mede gekleurd door het feit dat de helft van onze jongeren gestopt is met school na het 3^e of 4^e middelbaar.

Doorheen de begeleiding werden er gemiddeld 2,5 trajecten ikv dagbesteding per jongere aangeboden.. Bij 2 jongeren was er een te korte of geen werkbare begeleiding waardoor dagbesteding niet aan bod kwam als thema. Het aantal trajecten per jongere varieert van 1 tot 7.

Deze trajecten zijn erg ruim qua invulling en steeds in verbinding met de mogelijkheden en interesses van de jongere.

Onderwijstrajecten

Ondanks het lage aantal jongeren dat als student zijn begeleiding afrond, worden er doorheen de begeleiding 23 school – opleidingstrajecten gestart of verkend. Wat opvalt is de verschuiving van trajecten in het regulier onderwijs (6) naar trajecten in het volwassenonderwijs (10). Hierbij is het tweedekansonderwijs (7) een belangrijke partner, omdat jongeren er hun middelbaar diploma kunnen behalen gecombineerd met het afstuderen in een specifieke richting ifv werk.

Werk en werkgerelateerde trajecten

Er werden 8 werktrajecten gestart en nog eens 3 jongeren hadden een studentenjob doorheen hun begeleiding. De grootste groep (14) zijn trajecten die toewerken naar een stabiele werksituatie. We noemen dit bewust werkgerelateerde trajecten omdat we merken dat de toegang tot de arbeidsmarkt voor onze jongeren niet evident is, voornamelijk omdat ze vaak geen diploma kunnen voorleggen. Anderzijds merken we dat de intentie vaak goed zit, maar de nodige vaardigheden en attitudes ontbreken waardoor werkgevers afhaken. Op basis van ervaringen en interesses gaan we op zoek naar trajecten die de jongere voorbereiden op de arbeidsmarkt en de toegang ertoe verlagen. Zo liepen er 10 trajecten bij de VDAB waarvan 4 trajecten specifiek voor werkzoekenden met een lage scholingsgraad, beperking of nood aan intensieve ondersteuning.

Alternatieve trajecten

Voor sommige jongeren is het nodig om hun dagbesteding niet in functie van school of werk in te vullen maar meer tijd en ruimte te creëren ifv hun emotioneel welzijn en het verhogen van hun draagkracht alvorens in een ander traject te stappen. We proberen met hen te bekijken hoe ze hun dagen zinvol kunnen invullen ifv hun noden op dat moment en dit dan, indien nodig, voor te leggen bij het OCMW als alternatieve dagbesteding. Zo werden er 3 trajecten met een therapeutische invulling opgestart, 1 traject met vrijwilligerswerk in combinatie met aanwezigheden in het overkophuis en 1 traject arktos.

2.1.3.3 Netwerk en begeleidingsthema's

ALGEMEEN

In het registratiesysteem wordt met betrekking tot het thema netwerk, een onderscheid gemaakt tussen drie soorten netwerk:

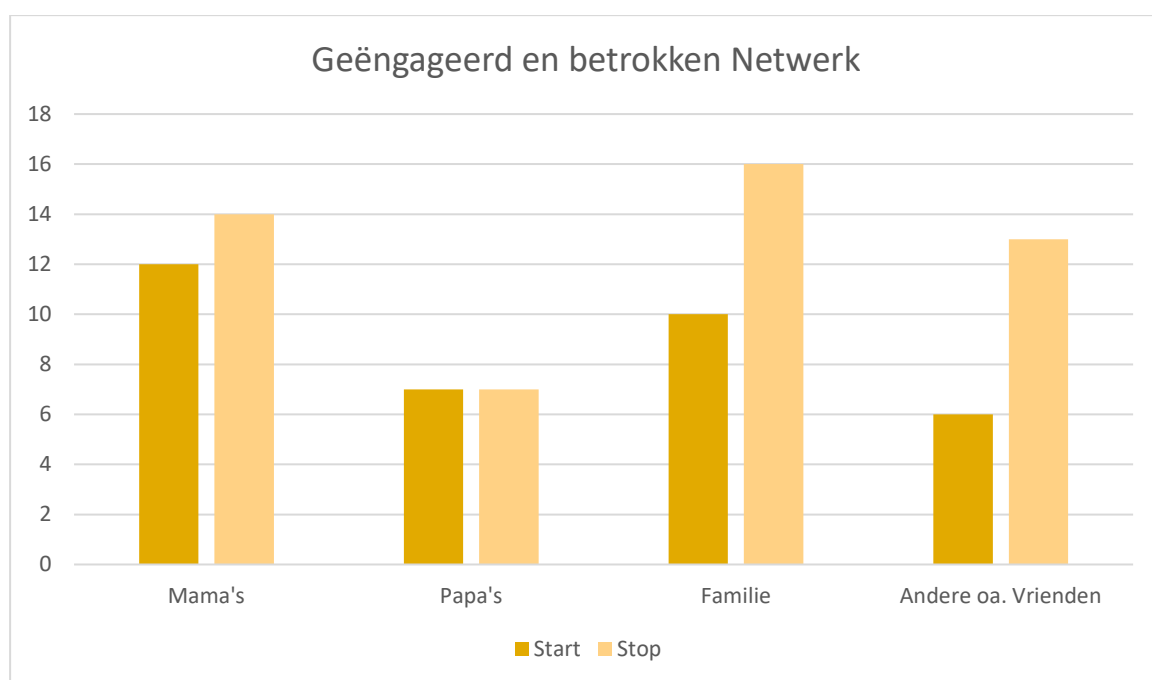
- Geëngageerd netwerk: Dit zijn netwerkleden die zich vast opgeven bij het intakegesprek om samen met de jongere na te denken over de doelstellingen voor de jongere en/of zichzelf.
- Betrokken netwerk: Dit zijn netwerkleden die ingeschakeld worden om te helpen bij de verwezenlijking van de doelen van de jongere of zijn geëngageerd netwerk. Toch hebben deze netwerkleden zelf geen engagement binnen de begeleiding uitgesproken.
- Andere relevante personen: Dit zijn netwerkleden die belangrijk zijn voor de jongere in de begeleiding. Mogelijks komen zij voor in de doelstellingen van de jongere, maar zij nemen noch een geëngageerde, noch een betrokken houding aan.

Verder kunnen we de ontwikkeling van aanwezig netwerk bij de start van de begeleiding en op het einde in kaart brengen. We kiezen er dan ook voor de registratie van het netwerk bij de start en op het einde van de begeleiding samen te bespreken. Dit maakt vergelijking gemakkelijker en geeft een genuanceerder beeld over het aanwezig netwerk.

We kiezen er dit jaar voor om de cijfers te bespreken overstijgend aan de werkvormen CBAW en CBAW+.

NETWERK

De aanwezigheid van netwerk bij de start van de begeleiding ligt dit jaar erg hoog, in totaal zijn er 28 geëngageerd of betrokken netwerkleden. Wanneer we kijken wie deze mensen zijn, zien we de grootste vertegenwoordiging vanuit de familiale kring. Voor de helft van de jongeren is hun mama actief betrokken in de begeleiding, voor 1/3 (ook) hun papa. Andere familieleden zijn grootouders, tante's en nonkels maar ook partners rekenen we bij deze categorie. De groep Andere bestaat bij de start van de begeleiding voornamelijk uit vrienden.

Grafiek 4: Geëngageerde en betrokken netwerkleden

MAMA'S EN PAPA'S

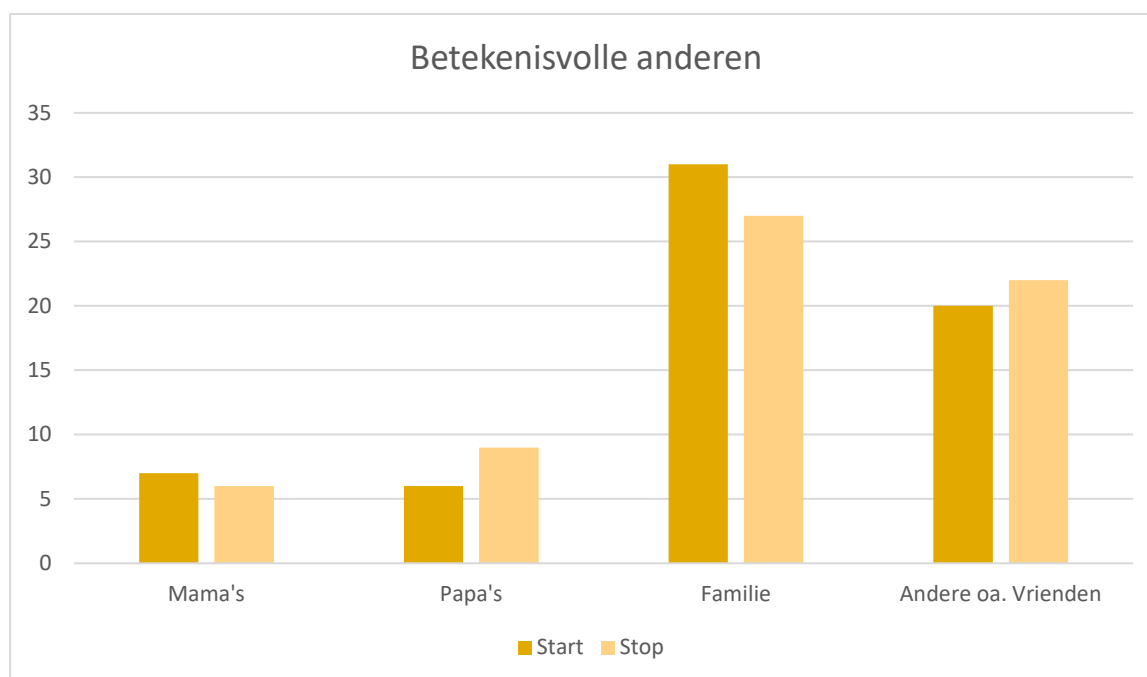
Opvallend is dat het aantal mama's en papa's redelijk stabiel blijft doorheen de begeleiding. Voor 2 jongeren werd hun mama doorheen de begeleiding betrokken, voor alle andere jongeren bleef hun mama of papa doorheen de begeleiding aanwezig. Wanneer we naar de familie en Andere kijken zien we wel een grote toename in aanwezigheid van het netwerk. Het is moeilijk om hypothesen te geven over het waarom van deze vaststellingen. Zeker contacten met ouders zijn delicaat en erg afhankelijk van iemands persoonlijke geschiedenis. Het is goed te zien dat wanneer de contacten met ouders er zijn, zelfstandig gaan wonen niet tot een breuk leidt. We zetten hier in de begeleiding ook erg op in om vanuit verbinding op zoek te gaan naar een nieuwe balans in rollen en taken die passend zijn voor de ouders en de jongere. Het is niet zo dat de ouders van de andere jongeren niet meer in beeld zijn.

We kunnen nog eens 6 mama's en 9 papa's toevoegen die aanwezig zijn als betekenisvolle andere maar tijdens de begeleiding niet actief konden geëngageerd of betrokken worden. We merken op dat wanneer er een breuk is (geweest) met ouders, het vaak niet evident is om hierin terug beweging of herstel te krijgen. Kwetsuren uit het verleden zorgen er vaak voor dat er een bepaalde afstand gehouden wordt. Deze afstand werkt om wel contact te kunnen hebben zonder te afhankelijk te zijn van elkaar. Vaak is er ook al veel geprobeerd en is de weerstand hierrond groot. We volgen het tempo van de jongere en zijn netwerk om hier al dan niet bij stil te staan in de begeleiding maar houden het contact met ouders wel steeds bespreekbaar.

FAMILIE EN ANDERE

Deze groep netwerk kan doorheen de begeleiding het vaakst geactiveerd worden om een (grotere) rol op te nemen in het traject van de jongere. Er zijn 13 extra personen betrokken op het einde van de begeleiding die bij de start nog niet actief aanwezig waren.

De grote aanwezigheid van familie en vrienden als betekenisvolle anderen is grote waarde in een begeleiding. Enerzijds wil dit zeggen dat de begeleider zicht krijgt op deze groep netwerk en er in de begeleiding dus zeker een openheid is om netwerk te bespreken en/of in kaart te brengen. Anderzijds is kan de meerwaarde van deze groep groot zijn om te verschuiven van betekenisvol naar een actievare rol in de begeleiding. Dit verklaart waarom de groep familie lager is op het einde van de begeleiding, zij werden het vaakst geactiveerd.

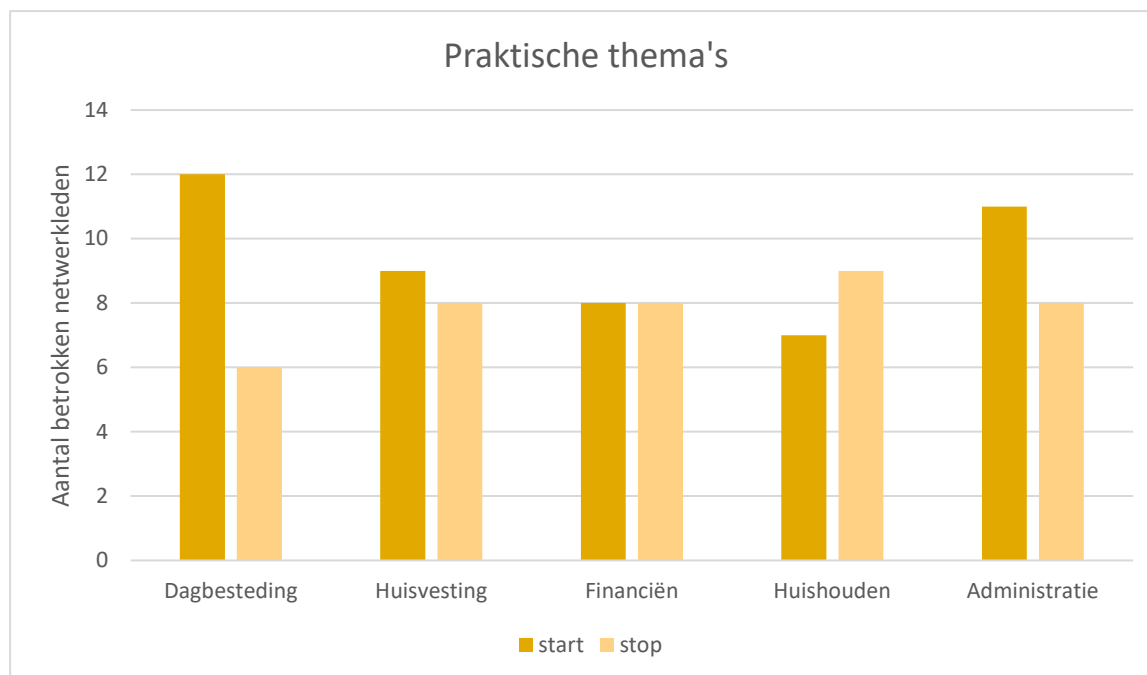
Grafiek 5: Betekenisvolle anderen

ONDERSTEUNING DOOR NETWERKLEDEN

We kiezen er ook dit jaar voor om per thema in kaart te brengen welke ondersteuning de jongere kreeg van zijn of haar netwerk. Hierdoor kan je voor elk thema maar 1 keer je antwoord bepalen en krijgen we een betrouwbare outcome die we over de begeleidingen heen in kaart kunnen brengen. We kunnen op deze manier het werken met het netwerk en de evolutie doorheen de begeleiding concreter in kaart brengen.

Bij de start van de begeleiding zijn de netwerkleiden betrokken bij 96 thema's, doorheen de begeleiding daalt dit aantal naar 89 thema's. Het is wat vreemd dat de betrokkenheid van netwerk daalt doorheen de begeleiding al moet deze daling genuanceert worden. Ten opzichte van de vorige jaren is er een grote stijging van thema's waarin het netwerk kan betrokken worden, vorig

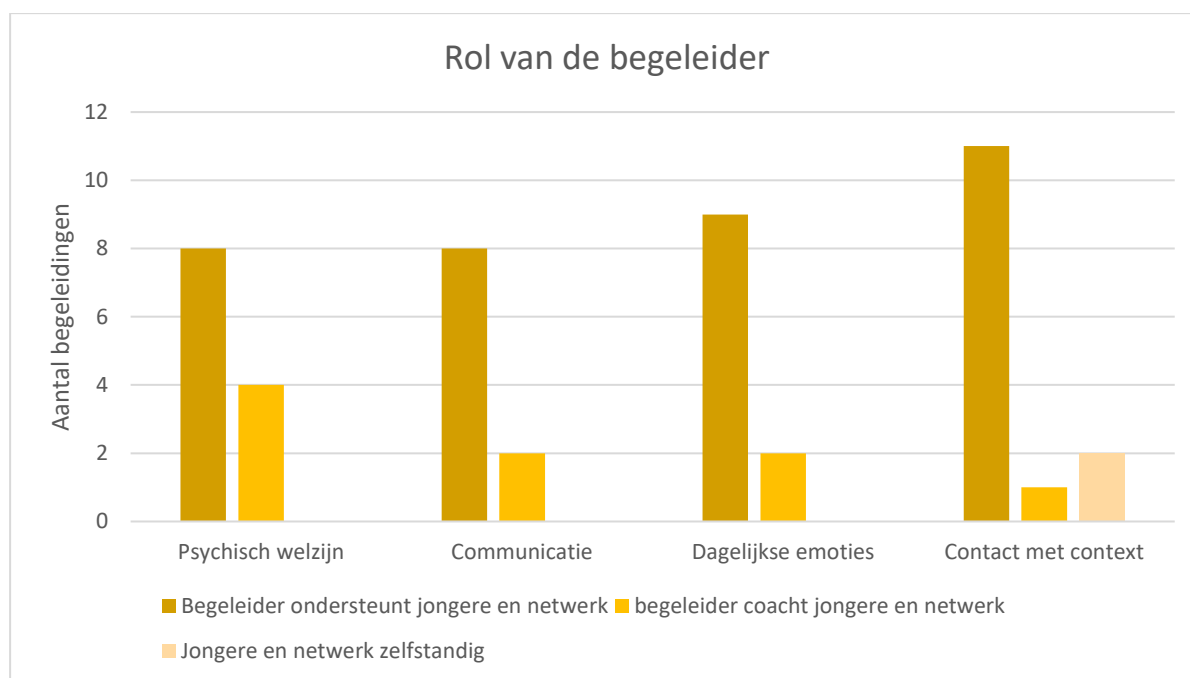
haar gemiddeld 3 thema's per jongere, dit jaar gemiddeld 4 thema's. De daling situeert zich voornamelijk bij het thema dagbesteding en administratie

Grafiek 6: Praktische thema's opgenomen door het netwerk

We kunnen de daling in betrokkenheid van de netwerkleden voor het thema dagbesteding deels verklaren owv de verhuis van de jongeren. Ze gaan dit thema meer samen met de begeleider opnemen of zelfstandig met externe samenwerkingspartners (zie deel dagbesteding). Anderzijds merken we bij de start van de begeleiding dat ouders dit thema vaak als het meest belastend ervaren. Voor sommigen is het helpend om het thema wat meer te kunnen loslaten en op andere gebieden wel betrokken te blijven.

De rol van de begeleider blijft dit jaar vaker ondersteunend dan coachend, dit is vooral heel opvallend bij de inhoudelijk/emotionele thema's:

Grafiek 7: Inhoudelijke thema's en de rol van de begeleider

In deze grafiek zien we de betrokkenheid van het netwerk met hierbij de rol die de begeleider opneemt voor deze thema's op het einde van de begeleiding. In de helft van de begeleidingen is het netwerk betrokken. De jongere en zijn netwerk worden hierbij ondersteunt door de begeleider om samen aan de slag te gaan. Slechts voor een aantal jongeren kan de begeleider zijn rol verschuiven naar een meer coachende invulling. Dit is toch opvallend, zeker wanneer we weten dat er veel langdurige begeleidingen waren waarbij de begeleiding werd afgerond met het bereiken van de doelen (zie gegevens over de eindfase). Een mogelijke verklaring zien we in de grote groep jongeren waarbij er erg wordt ingezet op het contact met het netwerk. Uit literatuur en ervaring weten we dat zorgen voor elkaar 'echt' kan wanneer er ook een (stevige) verbinding is met de andere. Het is vaak een bewuste keuze om voldoende in te zetten op het versterken van het contact met het netwerk alvorens ze in te schakelen bij andere thema's in de begeleiding.

2.1.4 Gegevens over de eindfase van de begeleiding

Samenwerkingspartners

Doorheen de begeleiding van onze stoppers werd er samengewerkt met verschillende diensten. In totaal werden 103 samenwerkingen genoteerd, allen in functie van de thema's in de begeleiding. Zo zien we dat er voor 15 van de 22 jongeren werd samengewerkt met het OCMW en er voor 17 jongeren een samenwerking met een huisbaas of sociale huisvestingsdienst was. Dit zijn te verwachten partners gezien het aantal jongeren dat zelfstandig ging wonen (zie deel huisvesting). Opvallend dit jaar is de samenwerking voor 7 jongeren met een advocaat owv gepleegde feiten (2), slachtoffer misbruik (1), voogdij van kindje (2) en asielprocedure/gezinshereniging(2).

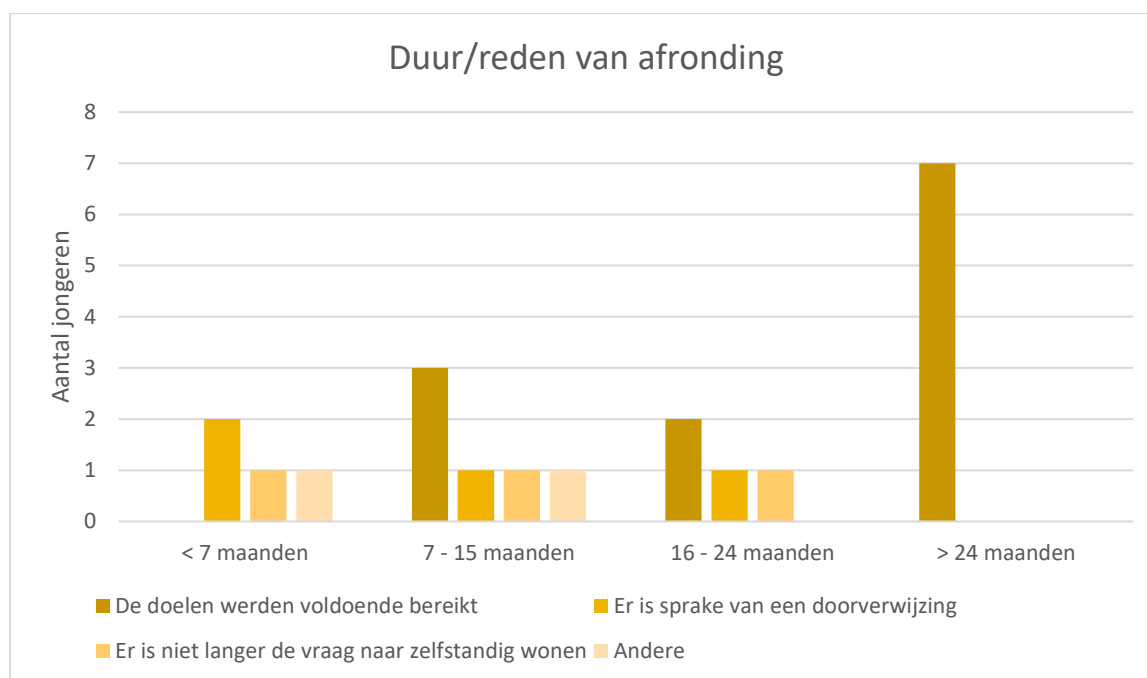
Naast deze samenwerkingspartners zijn er 6 jongeren die een tandembegeleiding hadden doorheen de begeleiding. Voor 1 jongeren gaat het om een Contextbegeleiding, die ifv een warme overdracht nog bleef doorlopen na de start van CBAW. Voor 5 jongeren gaat het om een tandembegeleiding ifv een specifieke woonvorm, kotlab (3) en brughuis (2).

Begeleidingsduur

We stellen vast dat van de 22 begeleidingen er 5 begeleidingen waren die minder dan zeven maanden duurden. Verder zijn er 6 begeleidingen die circa 7 à 18 maanden hebben geduurd, en 4 begeleidingen tussen de 18 en 24 maanden. De meeste begeleidingen (7) waren van lange duur, meer dan 2 jaar. We vinden het belangrijk om inhoudelijk naar deze trajecten te kijken om naast de duur van de begeleiding ook een kwalitatieve parameter te kunnen zetten.

Reden van afronding

Dit jaar valt het op dat 20 van de 22 begeleidingen afgerond werden in onderlinge overeenstemming. Onderlinge overeenstemming betekent dat zowel de begeleider als de jongere (en zijn netwerk) het eens zijn over het afronden van de begeleiding. De reden van afronding is wel erg verschillend. Onderstaande grafiek geeft een zicht op de begeleidingsduur en reden van afronding.

Grafiek 8: Duur van de begeleiding en reden van afronding

Begeleidingen die langer dan 2 jaar duren werden allemaal afgerond op een manier dat de doelen voldoende bereikt waren. Dit in tegenstelling tot de begeleidingen onder de 7 maanden waar de doelen nooit behaald worden. In totaal werden er 12 begeleidingen afgerond met het voldoende bereiken van de doelen nog eens 4 begeleidingen werden afgerond met een doorverwijzing naar meer gepaste hulpverlening. Het gaat vooral over jongeren waarbij de mentale en/of psychische draagkracht niet toereikend zijn om in een CBAW traject zelfstandig te wonen. Zij werden doorverwezen naar een psychiatrische opname, beschut wonen, en intensievere woonbegeleiding van het VAPH.

Het is het 2^e jaar op rij dat de grootste groep begeleidingen meer dan 2 jaar allen met voldoende bereikte doelen werden afgerond. Er blijft enige voorzichtheid nodig wanneer we naar de mogelijke oorzaken hiervan gaan kijken. We gaan er wel van uit dat de verschillende onderwerpen die we hier besproken hebben samengevoegd de verklaring kunnen geven van deze vaststelling.

2.1.5 Conclusie

We spreken meer en meer over het zoeken in trajecten (huisvesting), proberen van verschillende pistes (dagbesteding) om te komen tot een traject dat de jongere als zinvol en haalbaar ervaart. Hierbij komen nog de resultaten uit de netwerkcijfers waarbij we vaststellen dat er meer netwerk betrokken is, maar de begeleider langer een ondersteunende rol inneemt. Al deze vaststellingen wijzen erop dat het werkt om het tempo van een jongere te volgen en met vallen en opstaan in verschillende trajecten te investeren. Hierbij is er tijd nodig om het netwerk rond een jongere te versterken en te betrekken zodat zij hun weg kunnen verderzetten na de begeleiding. Ook de

contacten met samenwerkingspartners en het installeren van vervolghulpverlening is een belangrijke factor in de begeleidingsduur. We willen jongeren een warme overdracht geven naar de geïnstalleerde vervolghulpverlening en ervoor zorgen dat deze goed gestart geraakt alvorens we zelf gaan afronden. De informatie achter de langdurige begeleidingen tonen ons aan dit werkt.

2.2 Inhoudelijke reflectie: Tevredenheidsmeting CBAW/CBAW+

Het afnemen van de tevredenheidsmetingen bij autonoom wonen kent al een aantal jaren een lage respons. Ook dit jaar waren er slechts 7 ingevulde vragenlijsten van de 22 stoppende jongeren. Van de starters waren er geen antwoorden en ook van het netwerk was er slechts 1 respons voor de starters en de stoppers. Omdat deze respons niet representatief is en weinig zegt kozen we er last minute voor om het dit jaar anders aan te pakken en tegen 2023 een uitgewerkt nieuw systeem te hebben.

Eind januari werd er een kort feedbackformulier verstuurd naar de jongeren en hun netwerk die op dat moment een begeleiding lopende hebben. We zullen eind juni/begin juli dezelfde vragenlijst afnemen zodat we inhoudelijk op verschillende momenten doorheen de begeleiding feedback krijgen ipv enkel bij de start en op het einde van de begeleiding. Vragen op het formulier:

- 1: Op een schaal van 1-10, hoe tevreden ben jij over de CBAW(+) begeleiding?
2. Wat vind jij de positieve punten in de begeleiding?
3. Wat zou er volgens jou anders of beter kunnen in de begeleiding?
4. Heb je nog bijkomende opmerkingen of suggesties voor de begeleiding?

Het feedbackformulier wordt via mail doorgestuurd of kan op de laptop van de begeleider online ingevuld worden. De begeleider kijkt niet naar de antwoorden van de jongeren, maar verduidelijkt wel de vragen indien nodig. Ook het betrokken netwerk van de jongere krijgt een uitnodiging om feedback te geven via het formulier. Na het verzamelen en verwerken van de gegevens, worden de resultaten besproken op de teamvergadering. Er worden enkele aandachtspunten besproken en verbeterpunten geformuleerd voor het komende werkjaar. Op die manier trachten we onze samenwerking met de jongeren en het netwerk verder te optimaliseren.

Verwerking van de resultaten

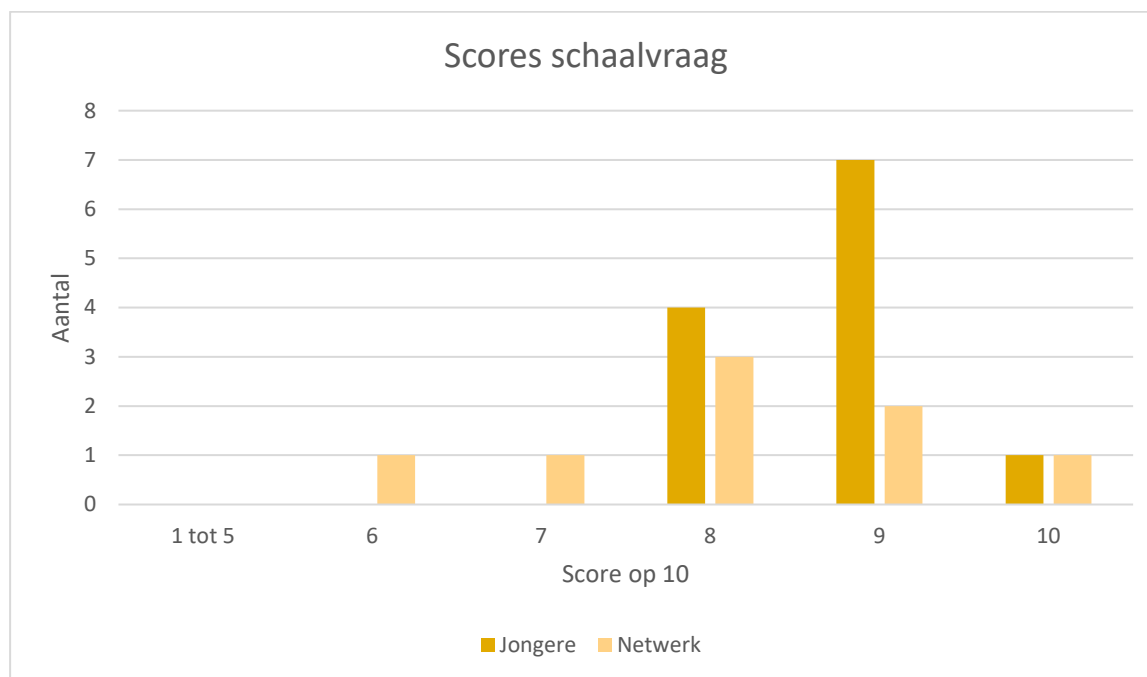
Van de 25 jongeren kregen we van de helft antwoord (12), naar 3 jongeren werd er geen formulier gestuurd omdat zij in een crisissituatie zaten op het moment van de afname. Naast de jongeren zijn er ook 8 betrokken netwerkleden die het formulier invulden. We zullen in de onderstaande verwerking de resultaten van beide groepen apart weergeven.

2.2.1 Algemene tevredenheid

De algemene tevredenheid werd bevraagd aan de hand van een schaalvraag 'Op een schaal van 1-10 hoe tevreden ben jij over de CBAW(+) begeleiding?' waarbij de score '1' staat voor 'helemaal niet tevreden' en de score '10' voor 'zeer tevreden'.

De jongeren scoren allen een 8 of meer met als gemiddelde een 9 op 10. We kunnen dus stellen dat ze erg tevreden zijn over hun begeleiding.

De score van de netwerkliden is wat meer verdeeld met als laagste score een 6 op 10, gemiddeld komen zij aan een 8 op 10. Twee netwerkliden zijn matig tevreden (scores 6 en 7), de overige 6 (75%) is tevreden tot zeer tevreden.

Grafiek 9: Feedback op de schaalvraag

2.2.2 Positieve feedback

'Wat vind jij de positieve punten in de begeleiding'?

De jongeren

De positieve punten gaan voornamelijk over de manier waarop de begeleider met hen omgaat. In onze taal zouden we spreken over 'de basishouding' van de begeleider. Er zijn 5 jongeren die het werken **op maat** vanuit eigen noden en zonder verplichtingen als positief ervaren. Ook **praten**, zowel over serieuze zaken als een keer goed lachen, wordt 4 keer aangehaald.

In totaal geven 7 jongeren aan dat ze al veel geleerd hebben en de begeleider als **helpend** ervaren wordt. Ook de woorden **oprecht, betrokken, bereikbaar, respect** en **begripvol** worden genoemd.

We halen er 1 antwoord uit die het algemene gevoel van de antwoorden wat samenvat:

'Fijn dat ik ergens terecht kan met mijn gevoelens. Je kan alles bespreken maar je bent niet verplicht om dit te bespreken. Dit is het tegenovergestelde van een instelling, daar wordt je gepusht. Je hebt geen gevoel van druk bij CBAW. Wanneer ik nog in mijn bed lig als mijn begeleider aan de deur staat wordt er niet meteen een drama van gemaakt.' Door jongere: Anoniem

Het netwerk

De feedback van het netwerk kan wat meer opgesplitst worden in 2 delen. Enerzijds de houding van de begeleider en anderzijds de acties die de begeleider onderneemt.

Over de houding van de begeleider worden onder meer vernoemt: **vriendelijk, inzet en geduld**, jongere en ouders worden gehoord **op maat** van ieders mogelijkheden, **vraaggericht** en voelbaar **betrokken**.

Wanneer we kijken naar de acties die de begeleider onderneemt kunnen we deze voorzichtig bundelen onder het creëren van ruimte opdat gesprekken constructief kunnen verlopen. Dit zijn de manieren waarop dat ervaren wordt: het overnemen wat moeilijk loopt zodat de **ouder-kind relatie** kan hersteld worden, **inhoudelijk sterke acties** met goede voorstellen en ideeën, blijven zien van **mogelijkheden**, niet in hokjes denken, **deskundigheid** en een **consequente** opvolging.

We halen er 1 antwoord uit dat deze vaststelling in beeld brengt:

'Samenwerking waarbij rekening wordt gehouden met de mogelijkheden van iedere partij en de persoonlijke situatie van het gezin. Het blijven zien van mogelijkheden van de casus binnen de jeugdzorg. Het niet in vakjes denken. Het geduld en de inzet van de begeleider. Het samen denken. Zowel de jongere als de ouders worden gehoord.'

2.2.3 Verbeterpunten

'Wat zou er volgens jou anders of beter kunnen in de begeleiding'?

De jongeren

Volgens 9 van de 12 jongeren zijn er geen verbeterpunten of loopt het goed zoals het nu is. We lijsten de antwoorden van de overige 3 jongeren even op:

- Weinig communicatie (vorige begeleidster)
- Dat de begeleider in privétijd niet bereikbaar is
- Ik heb al 3 begeleiders gehad, dat is wat lastig.

Er zijn 2 jongeren die alles ok vinden maar wel een toevoeging doen over iets gelinkt aan de begeleiding:

- Contact met de huisbaas van de doorgangsstudio + contact met de bovenbuurvrouw.
- De Wachtlijsten maar hier kunnen jullie niets aan doen.

Het netwerk

Voor 3 van de 8 netwerkliden zijn er geen verbeterpunten en loopt het goed zoals het nu is. We lijsten de antwoorden van de overige 5 netwerkliden even op:

- Meer contact met de persoon
- Bij afwezigheid van de vaste begeleider zorgen dat de jongere steeds terecht kan bij een andere begeleider voor essentiële zaken zoals budgetbeheer.
- Communicatie met alle betrokkenen/delen van bezorgdheden
- Snelheid waarmee het traject loopt hoewel dit ook gedeeltelijk aan de tiener zelf ligt.
- Meer dialooggericht werken met duidelijkere doelen, niet altijd duidelijk wat opzet is, regelmatig opnieuw bovenhalen CBAW plan zou kunnen helpen. Focus op wonen en installeren van materiële verdringt andere noden. Soepelheid vanuit maatwerk zorgt ook voor onzekerheid. Betrokkenheid/herstel netwerk is noodzaak.

2.2.4 Bijkomende opmerkingen of suggesties

'Heb je nog bijkomende opmerkingen of suggesties voor de begeleiding?'

Opmerkingen of suggesties van jongeren

5 jongeren gebruiken deze vraag om aan te geven dat ze tevreden zijn met hun begeleider, de begeleiding en zeggen hier dank u voor.

'Bedankt, jullie hebben mijn leven een nieuwe kans gegeven'

De overige 2 jongeren noteren nog een bijkomende suggestie:

- Altijd in nood iemand bereikbaar (dezelfde jongeren die bij verbeterpunten aangaf dat de begeleider in privétijd niet bereikbaar is).
- Samen een datum op voorhand afspreken.

Opmerkingen of suggesties van het netwerk

Er zijn 3 netwerkliden die geen opmerkingen of suggesties geven, nog eens 2 netwerkliden gebruiken deze vraag om aan te geven dat we goed bezig zijn en het geweldige ondersteuning is.

De overige 3 netwerkliden geven de volgende opmerkingen/suggesties:

- Door gericht samen te werken met het netwerk van een jongere, ontstaat er meer gedragenheid.
- Beter en standaard opvolgen van aspecten mentaal welzijn, gezondheid en relaties in plan. Betere duiding/herhaling rol en positie tav JRB. Betrokkenheid netwerk: EKC traject standaard opnemen.
- Dat er een mogelijkheid bestaat voor een zorgoverleg tussen de verschillende hulpverleners zelfs indien de jongere hiervoor zijn toelating niet geeft.

2.2.5 Eigen verbeterpunten en suggesties

Dit nieuw en korter feedbackformulier met één schaalvraag en 3 open vragen, zorgde voor een hogere respons. We winnen hiermee heel wat algemene feedback die we anders in mindere mate of gewoon niet kregen. Er is echter geen specifieke bevraging meer naar de tevredenheid over verschillende delen van de begeleiding bv het intakegesprek, krijgen van informatie, afronding en nazorg We willen 2022 gebruiken om de uitwerking van een kortere meer frequente bevraging nog te optimaliseren waar nodig.

Verbeterprojecten

We zien dat het netwerk een paar keer aangeeft dat ze meer nood hebben aan overleg ifv de begeleiding maar anderzijds ook begrijpen dat we als begeleider beroepsgeheim hebben en het tempo van de jongere volgen. We werken steeds vaker samen met netwerk waarbij het logisch is dat er verschillende verwachtingen zijn tav de rol van de begeleider. We willen deze feedback meenemen naar onze planningsdag om daar te bekijken wat onze visie hierop is.

Zoals reeds eerder aangegeven zetten we in 2022 in op de verfijning van dit feedbackformulier als ook de frequentie waarmee we deze willen afnemen. We willen hierbij bekijken of het mogelijk is om evolutie te zien in feedback die gegeven wordt in de startfase van een begeleiding of meer doorheen het traject.

In de loop van 2021 gingen we starten met het afnemen van een tevredenheidsmeting bij de contactpersoon aanmelder na het kennismakings- of intakegesprek en de consulenten voor jongeren die 18 werden. Ook de collega's waarmee we een tandembegeleiding deden zouden de kans krijgen een tevredenheidsmeting in te vullen. We zijn hier in 2021 niet toe gekomen en zullen deze belangrijke anderen mee nemen bij de verdere ontwikkeling van ons verkorte feedbackformulier in 2022. Hierbij voegen we dan ook de groep jongeren en netwerk in brugzorg toe.

3 Contextbegeleiding

Contextbegeleiding (CB) richt zich op gezinnen met kinderen van 0 tot 25 jaar die vragen hebben op vlak van opvoeding, moeilijk gedrag van de kinderen of communicatie in het gezin. Deze problemen zijn vaak verweven met vragen op andere domeinen zoals financieel, huisvesting, relationeel, sociaal... Amber vzw biedt de gezinnen ondersteuning bij het realiseren van verandering op vlak van eigen of maatschappelijk opgelegde opvoedingsdoelen. Hierbij werken we vraaggericht, gezinsgericht, oplossingsgericht en emancipatorisch zodat we de gezinnen kunnen versterken in hun eigen kunnen.

Afhankelijk van de concrete hulpvraag en benodigde intensiteit van de begeleiding onderscheiden we volgende modules:

- Breedsporige contextbegeleiding (CB),
- Kortdurende contextbegeleiding (CB25),
- Kortdurende intensieve contextbegeleiding (CBI).

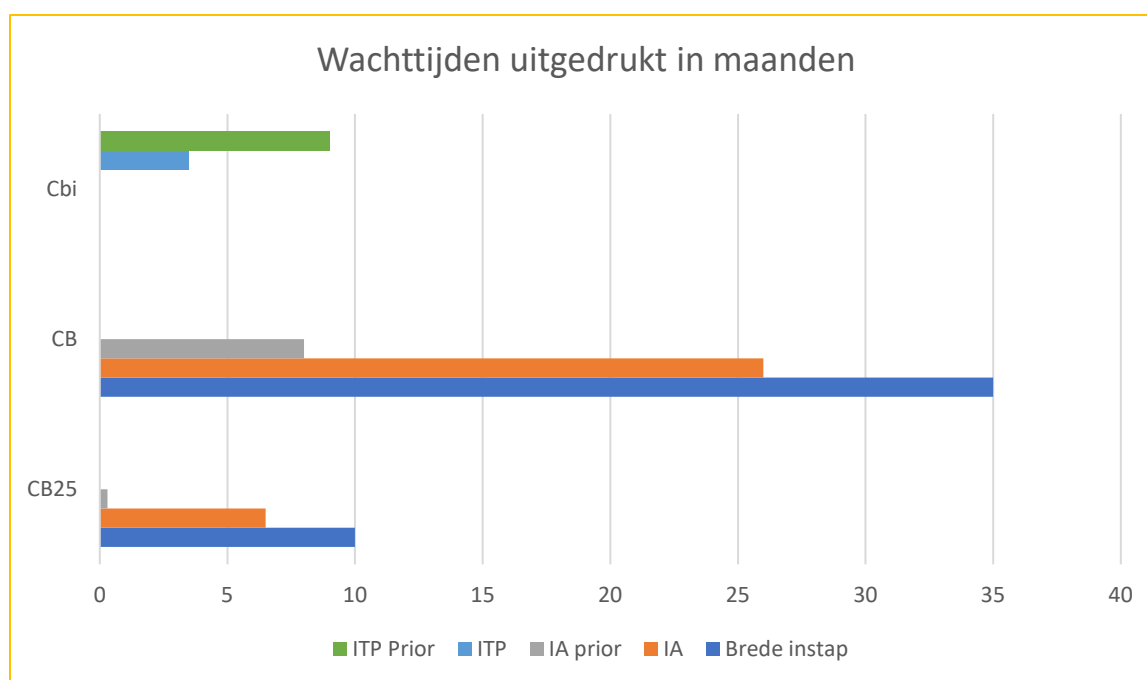
3.1 Instroommogelijkheden en wachttijden

Sinds de start van de Integrale Jeugdhulp in 2015 wordt er een onderscheid gemaakt tussen rechtstreeks toegankelijke hulpverlening (RTH) en niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening (NRT). Om aanspraak te kunnen maken op hulpverlening van het niet-rechtstreeks aanbod is er een toegangsticket nodig van de Integrale Toegangspoort. Voor contextbegeleiding betekent dit dat de modules CB en CB25 binnen het rechtstreeks toegankelijk aanbod gesitueerd zijn en CBI binnen het niet-rechtstreeks aanbod.

Afhankelijk van de module hebben we verschillende wachtlijsten en **instroommogelijkheden**:

Voor CB en CB25: (RTH)

- Wachtlijst voor de Brede Instap: aanmeldingen door gezinnen, betrokken hulpverlening en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK)
- Wachtlijst van het Intern Aanmeldpunt: aanmeldingen via Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) en Sociale Dienst Jeugdrechtbank (SDJ), zij beheren intern hun 2 wachtlijsten voor de kortdurende en breedsporige contextbegeleiding.
- Uitbreiding voor instroom vanuit het samenwerkingsverband 1G1P Oost-Brabant: 3 modules contextbegeleiding (CB of CB25) en 1 traject Conflicthantering dat ingezet kan worden voor gezinnen die een traject aan het lopen zijn in 1G1P. Een nieuw gezin uit 1G1P kan instromen wanneer een andere begeleiding vanuit 1G1P wordt afgerond.

Grafiek 10: Hoe lang moet een gezin wachten voor hulp kan opstarten

Bij een open plaats voor CB of CB25 laten we afwisselend een gezin opstarten van de wachtlijst van de brede instap en van het Intern Aanmeldpunt met als belangrijkste criterium de wachttijd van het gezin.

In 2021 blijft de **wachttijd** voor de **breedsporige contextbegeleiding** erg lang. Voor gezinnen die instromen via de Brede Instap is de wachttijd gemiddeld 2 jaar en 11 maanden (instroom van 1G1P en herstarters/interne schakels eruit gehaald). Voor gezinnen die via het Intern Aanmeldpunt instroomden bedraagt de wachttijd gemiddeld 2 jaar en 2 maanden voor niet-priors en 8 maanden voor priors.

De wachttijd voor gezinnen voor de **kortdurende begeleiding** via de Brede Instap is gemiddeld 10 maanden in 2021. Gezinnen die instromen via Intern Aanmeldpunt wachtten gemiddeld 6,5 maanden voor niet-priors. De priors hadden een gemiddelde wachttijd van 16 dagen. De korte wachttijd vanuit het Intern Aanmeldpunt voor deze module kan verklaard worden vanuit het feit dat de consulenten veel minder vragen voor gezinnen hebben die bij dit aanbod aansluiten.

Voor Cbi: (NRTH)

Gezien **de kortdurend intensieve contextbegeleiding** een aanbod is binnen de niet-rechtstreekse hulpverlening worden deze aanmeldingen beheerd door de Integrale Toegangspoort dmv het

digitaal systeem INSISTO. De aanmelders kunnen een A-document indienen bij de Poort en na positief advies voor de gevraagde hulpverlening komt een gezin op de wachtlijst van de dienst met het gewenste aanbod. In 2021 wachtten de opgestarte gezinnen met prior gemiddeld 9 maanden op begeleiding. Dit gaat echter over maar 2 gezinnen, waarvan de opstart van 1 van beide zeer moeizaam was en lang geduurd heeft. Dit verklaart de lange wachttijd.

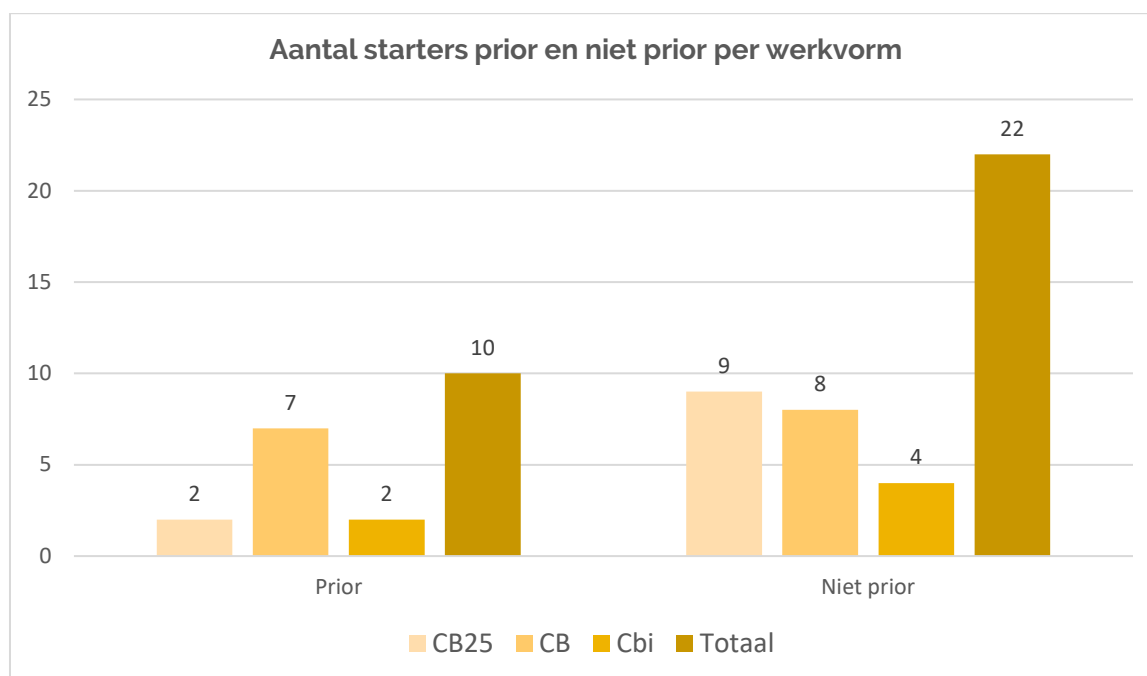
Voor de niet-priors was de gemiddelde **wachttijd** in 2021 3,5 maanden.

Cbi is niet-rechtstreeks toegankelijk, wat maakt dat instroom vanuit 1G1P niet mogelijk is voor deze module.

3.2 Starters en aanmelders

Aantal starters

In 2021 startten **32 gezinnen** met een contextbegeleiding, al dan niet met een prior. In onderstaande tabel kan u per module het aantal starters en de verhouding tussen priors en niet-priors zien.

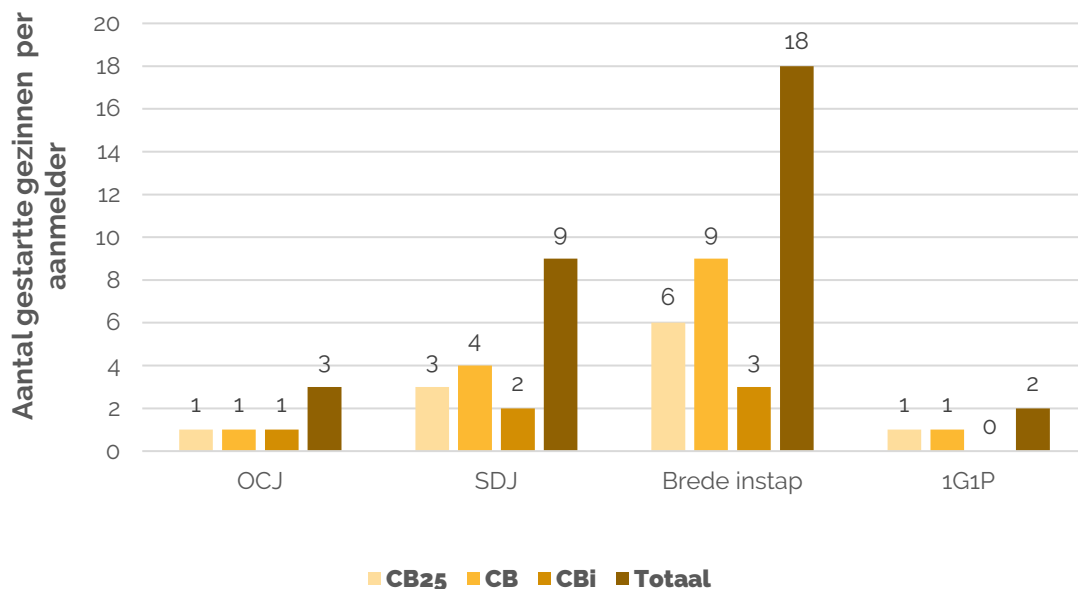
Grafiek 11: Aantal starters prior en niet prior per werkvorm

Voor de kortdurende module zien we weinig starters met prioriteit. We kunnen dit verklaren doordat er vanuit OSD weinig aanmeldingen zijn voor deze werkvorm omdat het aanbod vaak minder aansluit bij de gezinnen die zij aanmelden.

Voor de breedsporige begeleiding zien we 7 van de 15 priors. Dit betreft 3 priors vanuit het intern aanmeldpunt, 3 interne schakels CBi-CB en 1 opstarter vanuit 1G1P.

Voor CBi beslist de Integrale Toegangspoort welke aanmeldingen prioritair instromen in Insisto. Hier zien we 2 van de 6 opstarters die prior zijn

Aanmelders van de starters

Grafiek 12: Aantal gestarte gezinnen per aanmelder

Wat opmerkelijk is, zijn de starters van OCJ. We zien hierin een daling ten opzichte van vorige jaren. We nemen dit mee in overleg met OSD.

We hebben in 2021 18 gezinnen gestart vanuit de Brede Instap (hierin zitten ook de 3 schakels CBi-CB), 9 gezinnen vanuit OSD en 2 gezinnen vanuit 1G1P.

3.3 Bezetting en contacturen

CB	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bezetting	99,13%	94,20%	103,8%	103,2%	110,4%	107,5%	103,2%
Contacturen	82,75%	91%	85%	81,5%	89%	79,4%	82,6%

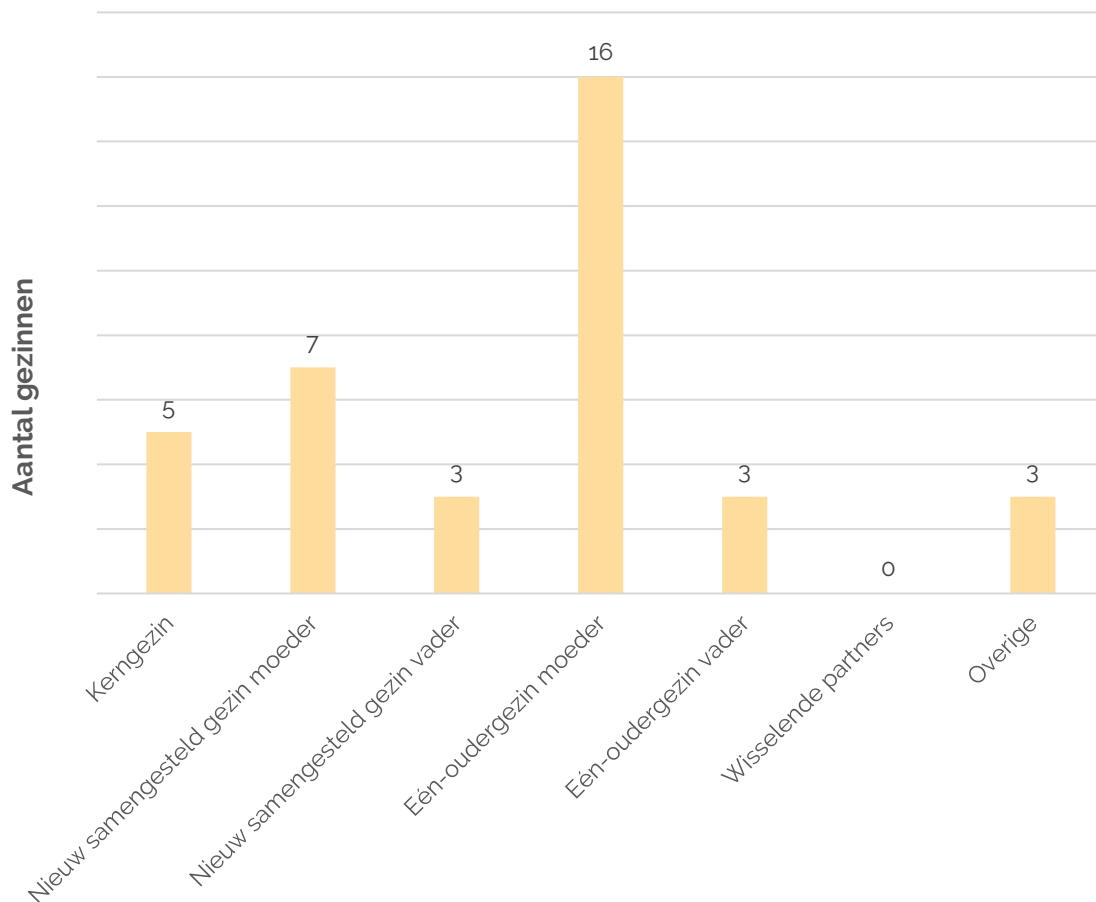
Tabel 2: Bezetting en contacturen van 2015-2021

Dit jaar was de bezetting van het CB-team gemiddeld 103,2%. Het opnieuw ietwat dalen van het bezettingscijfer ten opzichte van de voorbije jaren, kunnen we verklaren vanuit de opstarters die dit jaar moeizaam verliepen?? Wat betreft het percentage contacturen streven we naar 80%. In 2021 zit we hier net iets boven met 82,6%.

3.4 Jaaroverzicht van de afgeronde gezinnen

In 2021 zijn 32 gezinnen gestart en **37 gezinnen gestopt**. We stopten in 2021 14 CB25, 16 CB en 7 CBI begeleidingen. Na de afronding van de begeleiding vullen onze begeleiders een registratiedocument in. De gegevens die we verkregen uit deze documenten worden hieronder besproken.

3.4.1 *Het cliëntsysteem*

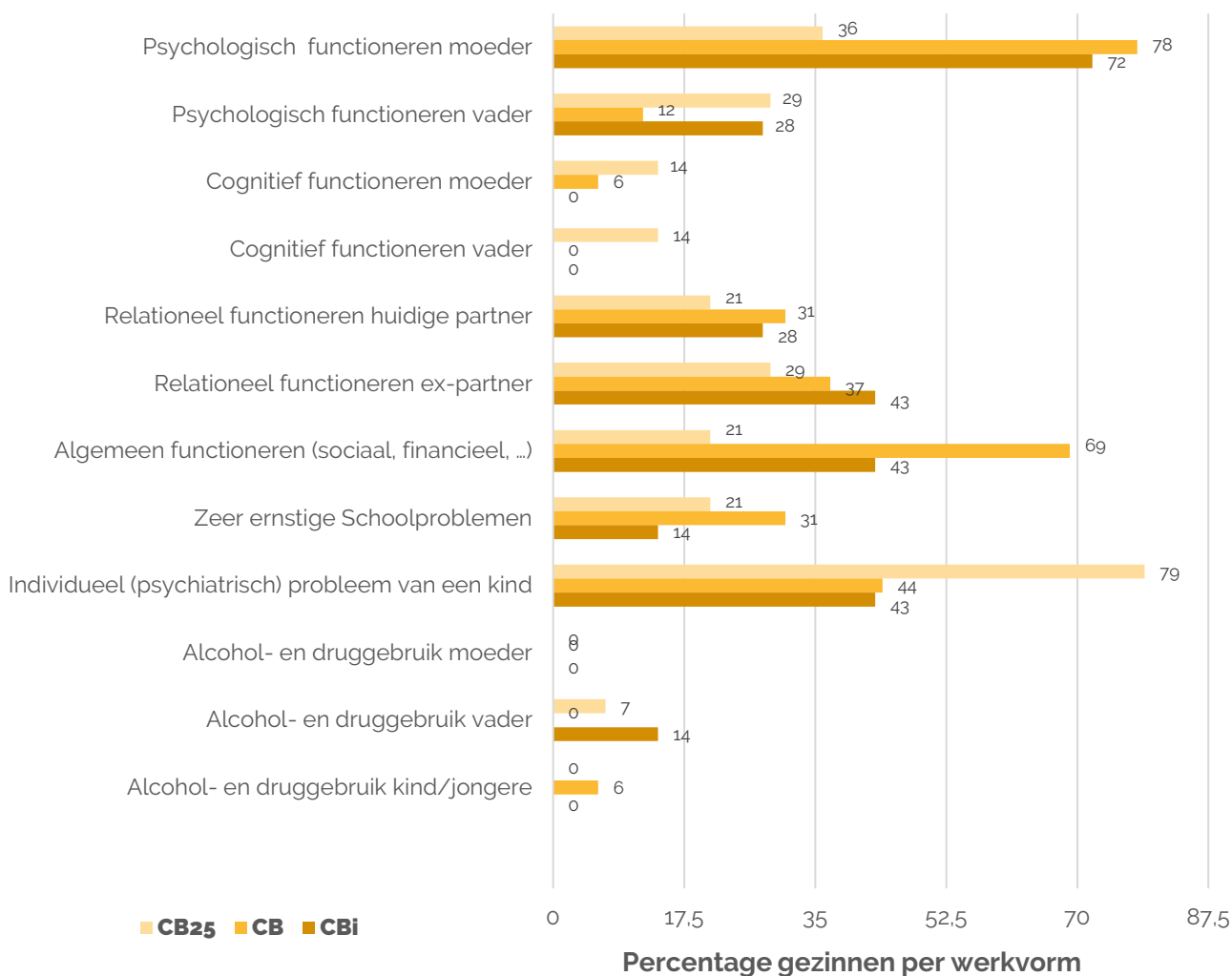
Grafiek 13: Gezinssamenstelling van de gezinnen in begeleiding

- In 2021 werden 37 begeleidingen afgerond. Dit waren 8 kerngezinnen, 9 nieuw samengestelde gezinnen, 25 één-oudergezinnen en 3 andere gezinssamenstellingen. In totaal hebben we dus 45 gezinssystemen begeleid. We merken op dat we regelmatig meerdere gezinssystemen begeleiden in één begeleiding, waarbij het meestal gaat om gescheiden ouders.
- Jaarlijks merken we op dat begeleidingen in één-oudergezinnen of nieuw samengestelde gezinnen in de context van de moeder goed gerepresenteerd zijn (24) t.o.v. de één-oudergezinnen of nieuw samengestelde gezinnen in de context van de vader (10).

In veel van onze begeleidingen merken we dat er naast problemen op vlak van opvoeding ook nog andere problemen aanwezig zijn in de gezinnen. In de modules CB en CBi kunnen deze vragen op vlak van andere levensdomeinen ook worden meegenomen als begeleidingsdoelen. In principe nemen we deze doelen binnen de CB25-module niet op. We verwachten hier immers dat de gezinnen één of meerdere specifieke opvoedingsvragen stellen, waarbij er zich op andere

levensdomeinen geen noemenswaardige problemen voordoen die het gezin verhinderen om aan de slag te gaan rond de opvoedingsvragen. In de praktijk merken we echter vaak dat we deze thema's in CB25-begeleidingen niet uit de weg kunnen gaan.

Onderstaande grafiek geeft weer welke andere problemen er aanwezig waren naast de opvoedingsvragen.

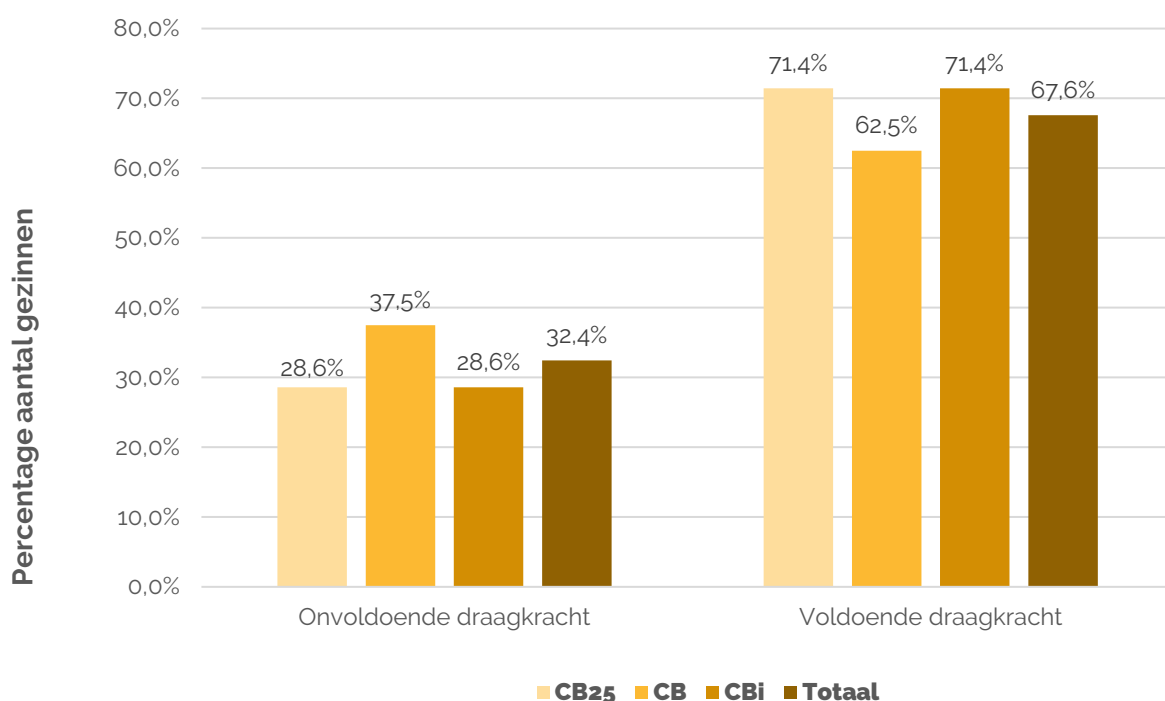

Grafiek 14: Aanwezigheid van andere problemen naast de opvoedingsvragen

- We merken op dat het psychologisch functioneren van de moederfiguur vaak wordt geregistreerd als probleem dat aanwezig is naast de opvoedingsproblemen (59%). Belangrijk is om dit te bekijken in combinatie met de vorige grafiek, aangezien we over het algemeen vaker moeders dan vaders begeleiden.
- Daarnaast zien we vaak problemen bij het algemeen functioneren van een gezin (46%). Voornamelijk bij de modules CB en CBI komt dit regelmatig voor. Deze modules zijn hierop afgestemd, deze problemen kunnen hierbij ook worden opgenomen als begeleidingsdoelen.

- Het relationeel functioneren met een ex-partner werd vaak geregistreerd als probleem bij de 3 modules (35%).
- Als laatste zien we ook dat er, over de verschillende werkvormen heen, vaak sprake is van een individueel (psychiatrisch) probleem van een kind (57%).

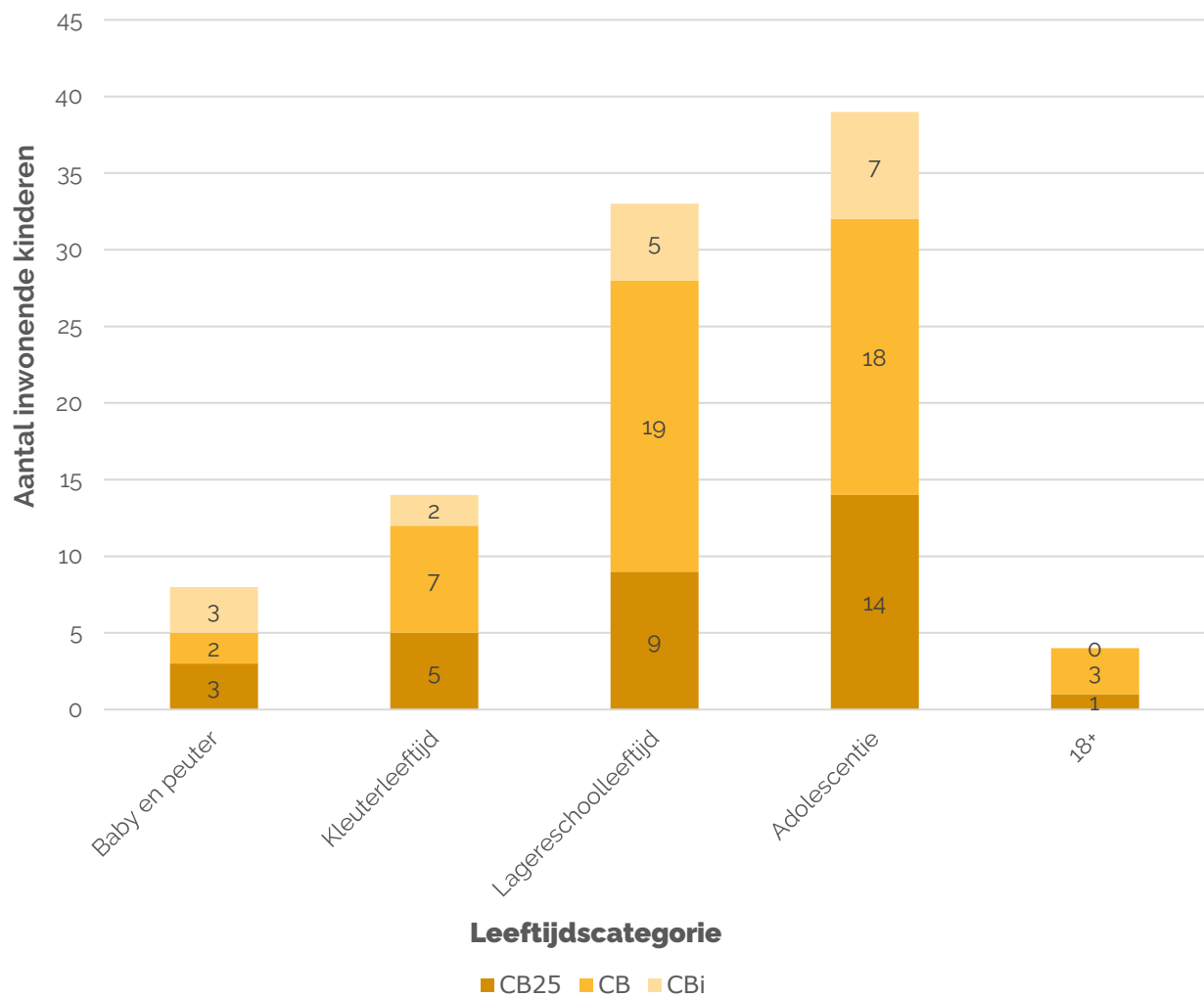
Verschiedende factoren kunnen ervoor zorgen dat gezinnen (tijdelijk) een lage(re) draagkracht hebben. Onze begeleiders maken tijdens de startfase een inschatting van de draagkracht die de gezinsleden ervaren. Dit is een handig hulpmiddel dat gebruikt kan worden om de doelen en het verdere verloop van de begeleiding te bepalen.

Grafiek 15: Inschatting van de draagkracht van het gezin na de startfase van de begeleiding

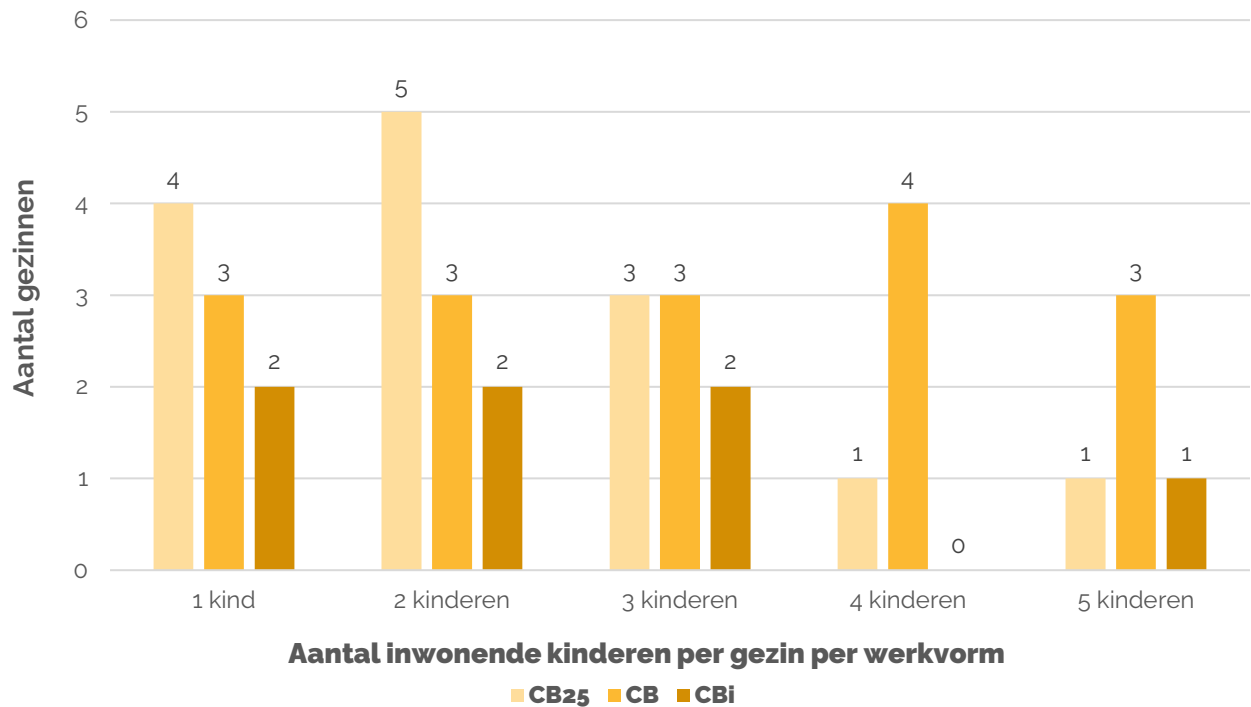
- Het valt ons op dat er in slechts 68% van alle gezinnen voldoende draagkracht hebben om rond doelen aan de slag te gaan.
- In vergelijking met andere jaren valt het ons dit jaar op dat er weinig verschil zit op de draagkracht van de gezinnen tussen de verschillende werkvormen. Volgens de inhoudelijke verschillen tussen de werkvormen zouden we verwachten dat er in meer CB25 begeleiding sprake zou zijn geweest van voldoende draagkracht. We stellen ons de vraag of deze vaststelling een link heeft met de vaststelling rond de aanwezigheid van andere problemen in het gezin.

3.4.2 De kinderen

Grafiek 16: Aantal inwonende kinderen per leeftijdscategorie

- We begeleidten in 2021 in totaal 98 kinderen, waarvan 32 kinderen bij CB25, 49 kinderen bij CB en 17 kinderen bij CBI.
- Alle leeftijdsfasen zijn gerepresenteerd in onze begeleidingen, maar we begeleiden, zoals in 2020, voornamelijk kinderen van de lagere school- en adolescentieleeftijd (76%).

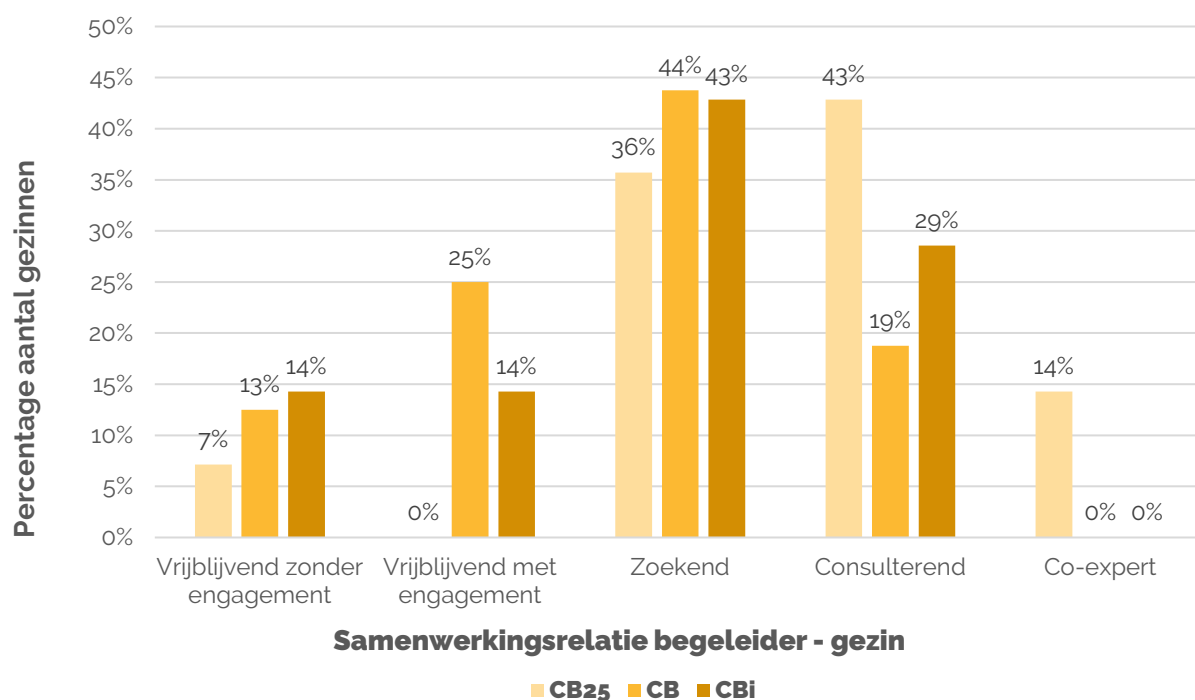

Grafiek 17: Aantal inwonende kinderen per gezin

- Deze grafiek geeft een beeld van het aantal inwonende kinderen in de gezinnen die we begeleidden. We merken wel vaak op dat de ouders nog andere kinderen hebben, die niet (meer) thuis wonen.

3.4.1 De samenwerkingsrelatie

Na de startfase van de begeleidingen maken onze begeleiders een inschatting van de samenwerkingsrelatie die reeds is opgebouwd met de gezinnen. Deze inschatting maakt het makkelijker om te bepalen op welke manier het gezin kan worden begeleid in het bereiken van hun doelen. Elke vorm van samenwerkingsrelatie vereist immers een andere aanpak van de begeleider. Ook doorheen de hele begeleiding zal de begeleider aandacht hebben voor de werkrelatie die zij heeft met het gezin, aangezien deze doorheen de tijd en afhankelijk van onderwerp/begeleidingsdoel sterk kan variëren.

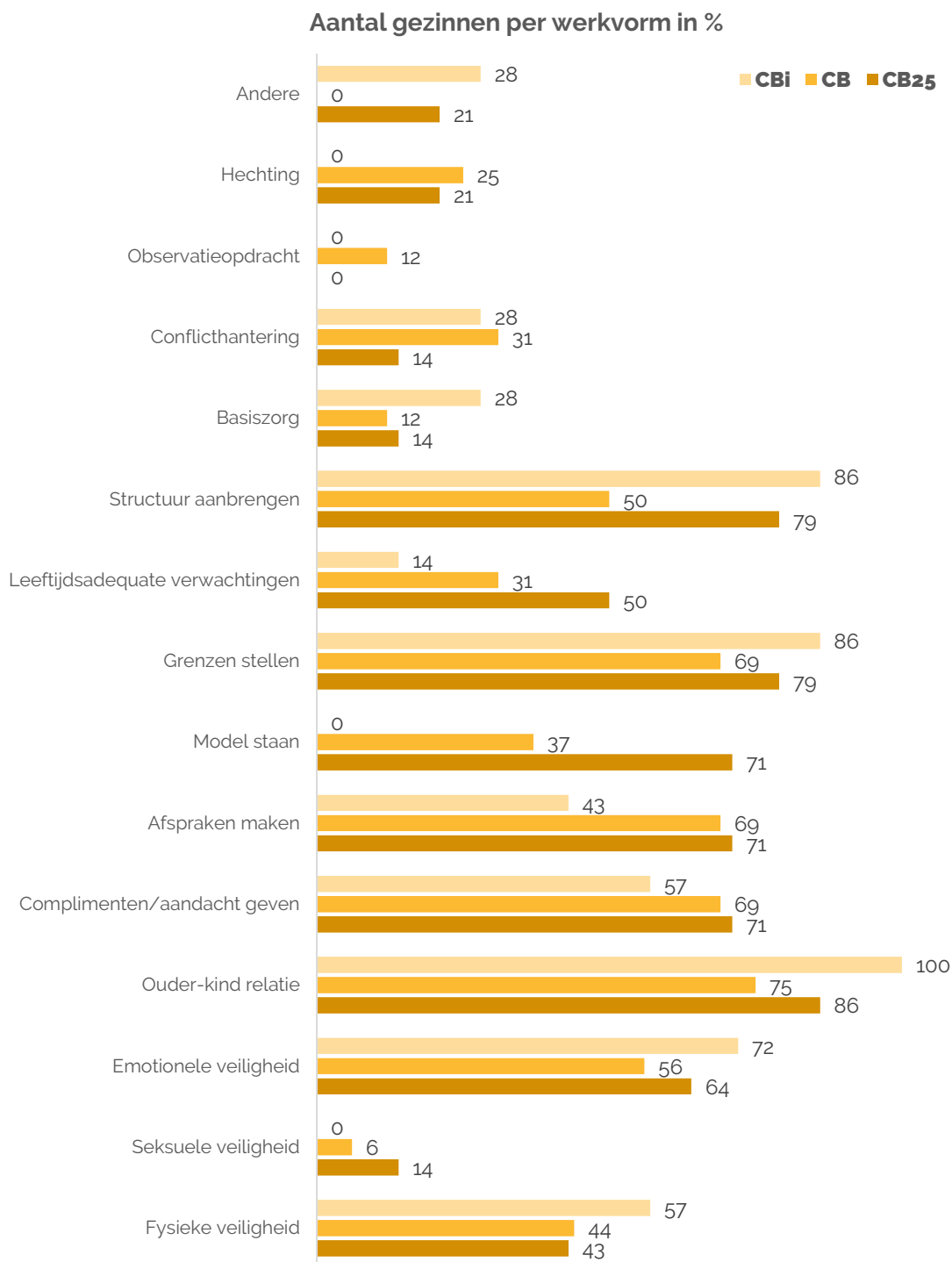

Grafiek 18: Inschatting van de werkrelatie bij het einde van de startfase van de begeleiding

- Bij 3 van de 37 afgeronde begeleidingen was er na de intakefase een vrijblijvende werkrelatie zonder engagement. In twee van deze begeleidingen is het uiteindelijk wel gelukt een werkbare samenwerkingsrelatie met de gezinsleden te bereiken. In één gezin lukt ons dat niet en bleven we bezorgd over de veiligheid van de kinderen. We dienden een M-doc in.
- Bij 57% van de gezinnen waar we een CB25-begeleiding deden, konden we een consulerende of co-experten werkrelatie opbouwen tijdens de startfase. Met 36% hadden we een zoekende werkrelatie. Met 7% van de gezinnen (één gezin) hadden we een vrijblijvende werkrelatie na de startfase. Bij deze cijfers merken we op dat dit niet ligt in de lijn van wat we verwachten bij deze werkvorm.. Op de werkgroep CB25 was deze vaststelling een agendapunt: we willen ook de gezinnen met een zoekende en vrijblijvende samenwerkingsrelatie kansen op contextbegeleiding blijven geven. Daarom willen we de vaststellingen rond de CB25-module zichtbaar in de cijfers van dit jaarverslag in 2022 grondig bespreken in het team en in de organisatie.
- Het aantal CB-begeleidingen waarbij we een consulerende werkrelatie hadden met de gezinnen is terug gedaald naar 19%. We komen van 5% in 2018 en 39% in 2020.

3.4.2 *De opvoedingsthema's*

Onderstaande grafiek geeft een overzicht van de verschillende thema's waaraan werd gewerkt doorheen de begeleidingen.

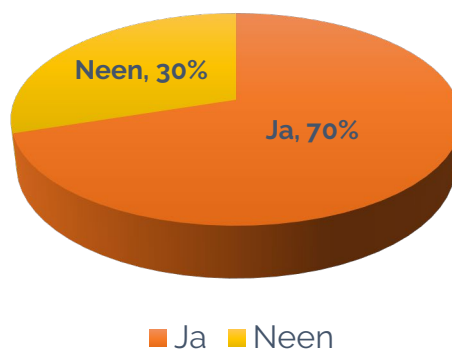
Grafiek 19: Opvoedingsthema's waaraan er doorheen de begeleiding werd gewerkt.

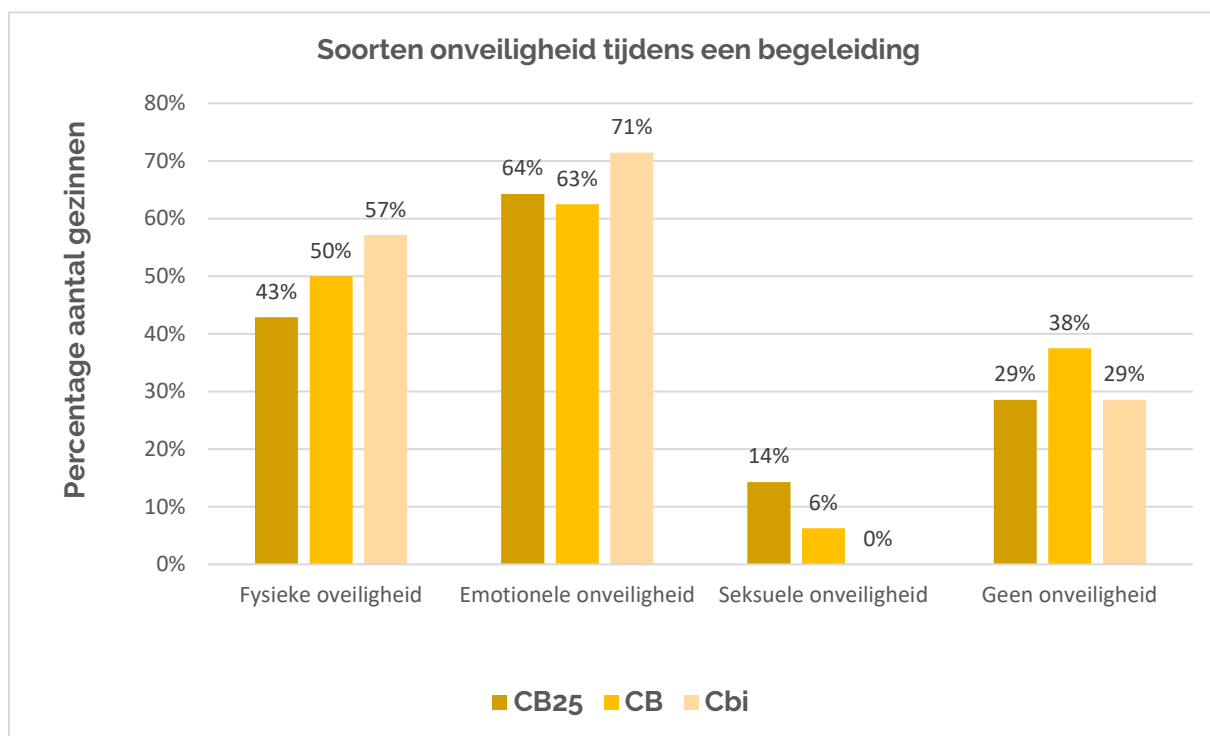
3.4.3 Werken aan het vergroten van de veiligheid

Werken aan bezorgdheden rond de veiligheid van (één van) de gezinsleden is een belangrijke pijler binnen onze begeleidingen. Indien er zorgen bestaan over de veiligheid binnen het gezin of de context worden deze steeds opgenomen als prioritaire doelen binnen de contextbegeleiding.

Ons team is sinds 2019 aan de slag met het maken van een inschatting van het risico op onveiligheid voor elke minderjarige in elke begeleiding. Het nadenken hierover startte in een aparte werkgroep, ging over in een 'risicoteam' en is nu een onderdeel van de teamvergadering. Elke begeleider vult voor het handelingsplan voor elke minderjarige uit een startende begeleiding een gestructureerde vragenlijst in. Die vragenlijst helpt ons om een inschatting te maken van het risico op onveiligheid. Deze ingevulde vragenlijst, dus de inschatting van het veiligheidsrisico wordt systematisch geagendeerd op het teamoverleg.

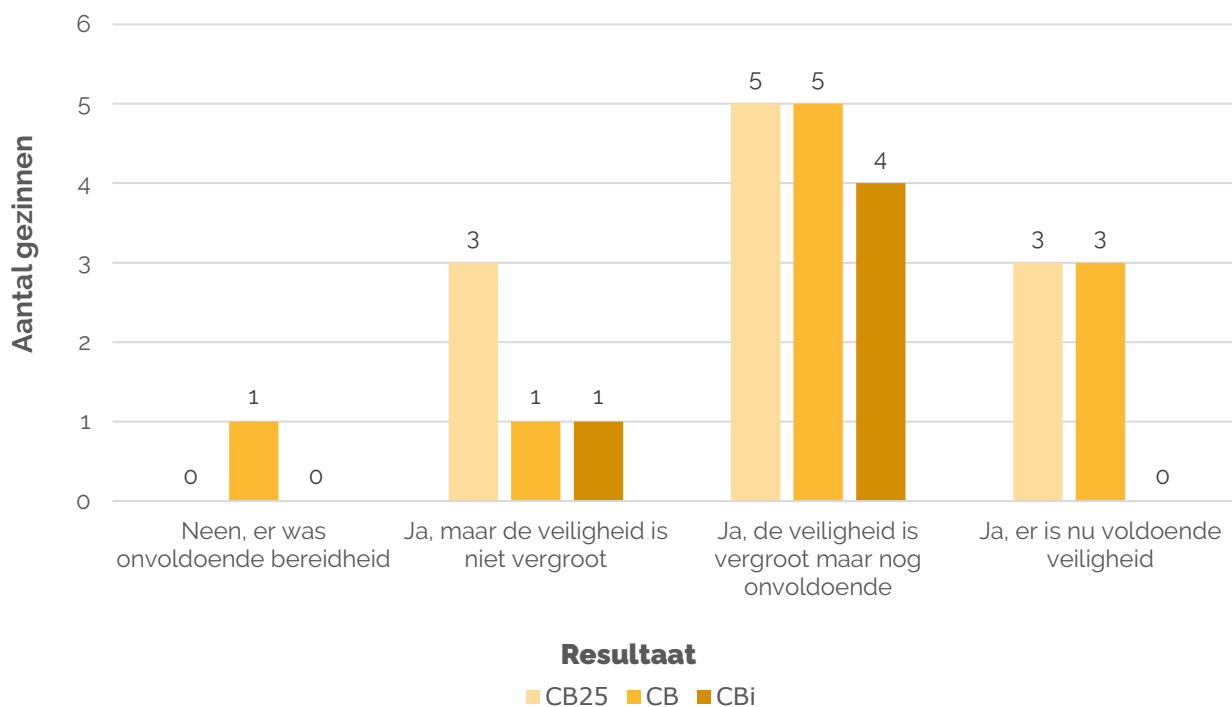
Zorgen rond veiligheid tijdens de begeleiding?

Grafiek 20: Soorten onveiligheid tijdens een begeleiding

- Bij 38% van de begeleidingen werden er na de startfase geen doelen geformuleerd rond het thema veiligheid. Echter, na het beëindigen van de begeleidingen, gaven de begeleiders aan dat er in slechts 32% van de begeleidingen geen bezorgdheden waren rond veiligheid. Tijdens die begeleidingen bleken er dus wel bezorgdheden te bestaan/ontstaan rond dit thema. Bij analyse van de gegevens blijkt dat het verschil zich voornamelijk situeert op vlak van bezorgdheden rond de emotionele veiligheid (van zorgen in 20 gezinnen naar zorgen in 24 gezinnen). Ook wat betreft bezorgdheid van seksuele veiligheid merken we een lichte (in 1 gezin) verhoging op.
- Bij de CB25-module waren er bij 9 van de 14 gezinnen bezorgdheden over de veiligheid. Ook deze hoge cijfers stroken niet met de indicatie voor deze werkvorm. Bij de CB-module ging het over 10 van de 16 gezinnen en bij Cbi ging het over 5 van de 7 gezinnen. We bekijken in onderstaande grafiek het effect van het werken aan deze onveiligheid.

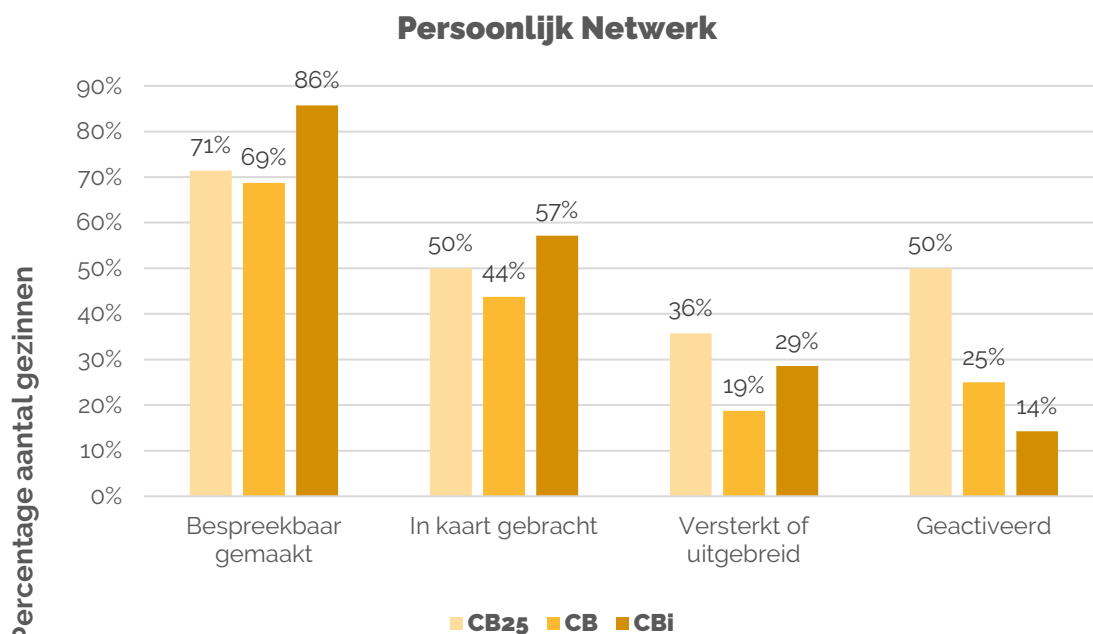

Grafiek 21: Resultaat van het werken aan veiligheid doorheen de begeleiding

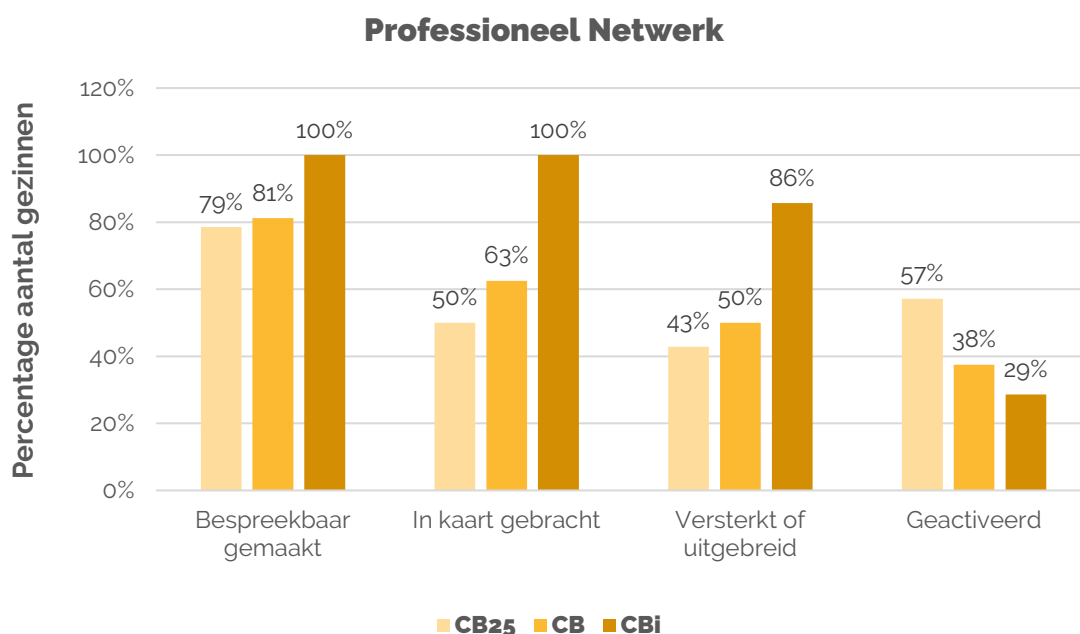
- Bij 27% van alle gezinnen waarbij er sprake was van onveiligheid kan er gewerkt worden aan het vergroten hiervan en werd de veiligheid aan het einde van de begeleiding ingeschat als voldoende.
- Bij 27% van alle gezinnen waarbij er sprake is van onveiligheid kon er gewerkt worden aan het vergroten hiervan, maar bleek aan het eind van de begeleiding dat deze nog onvoldoende was. Deze observatie linken we aan de cijfers rond vervolghulpverlening en doorverwijzing (zie 3.10). Na het afronden van het merendeel van onze begeleidingen blijkt vervolghulpverlening noodzakelijk te zijn. We zetten daarbij in op een goede, warme doorverwijzing, waarbij ook de blijvende bezorgdheden (rond onveiligheid) kunnen worden doorgegeven aan de andere vorm van hulpverlening.
- Bij 8% van gezinnen waarbij er sprake was van onveiligheid werd het thema niet opgenomen in de begeleiding, omwille van onvoldoende bereidheid van het gezin. Dit jaar ging dat om 3 CB-begeleidingen. Er werd gezocht naar een ander aanbod waarbinnen deze zorgen wel een plek hebben gekregen.

3.4.4 *Werken met netwerk*

Het CB-team hecht veel belang aan het bespreekbaar maken, in kaart brengen, versterken, uitbreiden en activeren van het netwerk van het gezin. We merken op dat we in het merendeel van begeleidingen gewerkt hebben met het netwerk van het gezin: CB25: 13 van de 14 begeleidingen, CB: 14 van de 16 begeleidingen, CBI: in de 7 begeleidingen. In de cijfers maken we een onderscheid tussen het persoonlijk en het professioneel netwerk van de gezinnen.

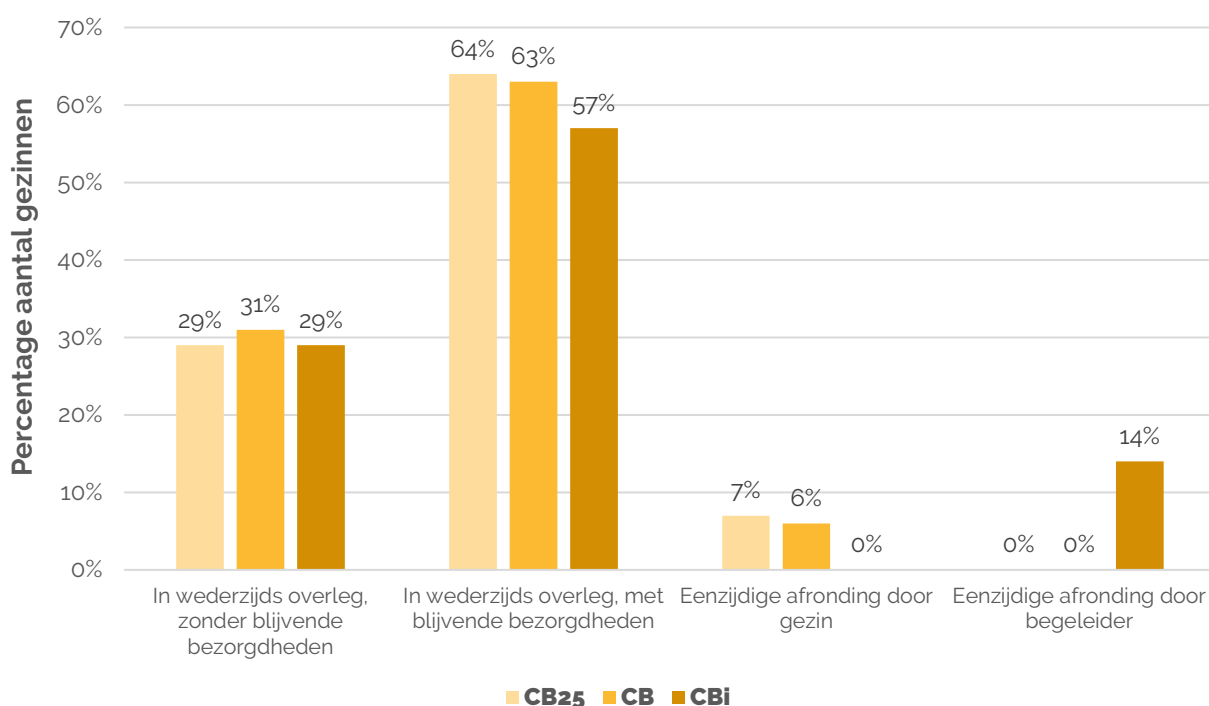
Grafiek 22: Manier waarop er gewerkt werd met het **PERSOONLIJK** netwerk van het gezin

Grafiek 23: Manier waarop er gewerkt werd met het **PROFESSIONEEL** netwerk van het gezin

- Het bespreekbaar maken en in kaart brengen van het persoonlijk en professioneel netwerk gebeurt in het merendeel van de begeleidingen.
- We zien voor 2021 geen opmerkelijke verschillen in het aan de slag gaan met enerzijds het persoonlijk en anderzijds het professioneel netwerk van de gezinnen als het gaat over het bespreekbaar maken en in kaart brengen. Voor het versterken, uitbreiden en activeren van het netwerk zien we, zoals de vorige jaren een hoger cijfer voor het werken met het professioneel netwerk. In de praktijk merken we dat we in het werken met het persoonlijke netwerk vaker botsen op weerstand bij de cliënt. Cliënten voelen mogelijk een grotere drempel om hun persoonlijk netwerk te betrekken bij de moeilijkheden die ze ervaren.

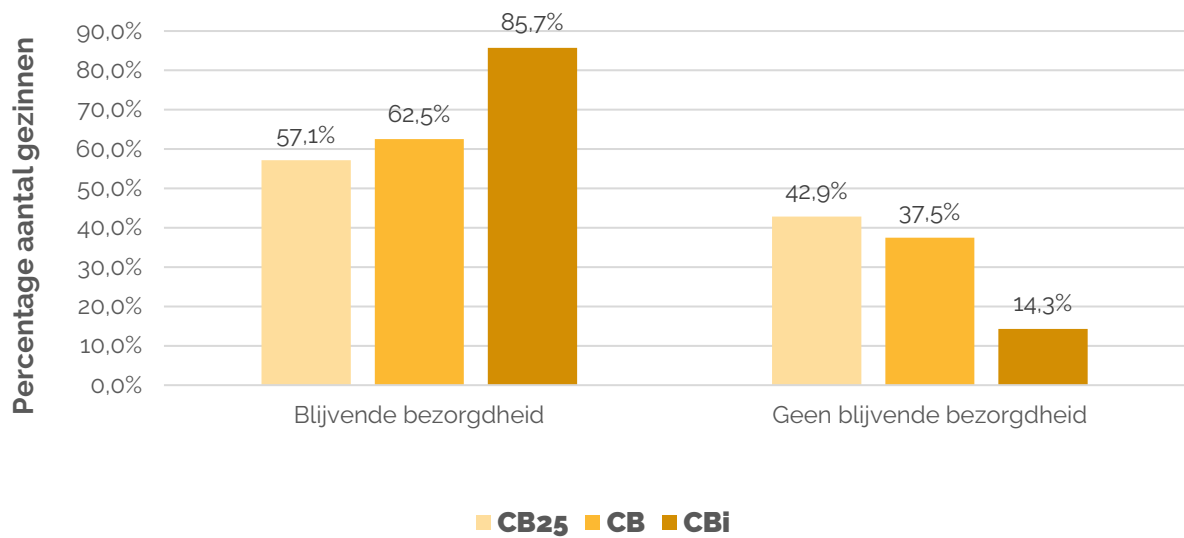
3.4.5 De afronding

Grafiek 24: De wijze van afronding van de begeleiding

- In vergelijking met 2020 zien we dit jaar een lichte daling in het aantal afgeronde begeleidingen met blijvende bezorgdheden bij werkvorm CB en een stijging van de bezorgdheid bij CB25 en CBI. (In 2020 hebben we voor CB 25 53%, voor CB 67% en voor CBI 50% begeleidingen afgerond met blijvende bezorgdheden).
- Voornamelijk bij CB25 merken we hierbij hoge cijfers op (64%), wat niet in de lijn ligt met wat onze verwachtingen tov deze werkvorm. Omdat we dit jaar na jaar opmerken bij de CB25-begeleidingen, is ook dit een reden om na te denken over de manier waarop we deze module verder vormgeven.

Onderstaande tabel geeft weer wat de redenen waren voor de afrondingen met blijvende bezorgdheden.

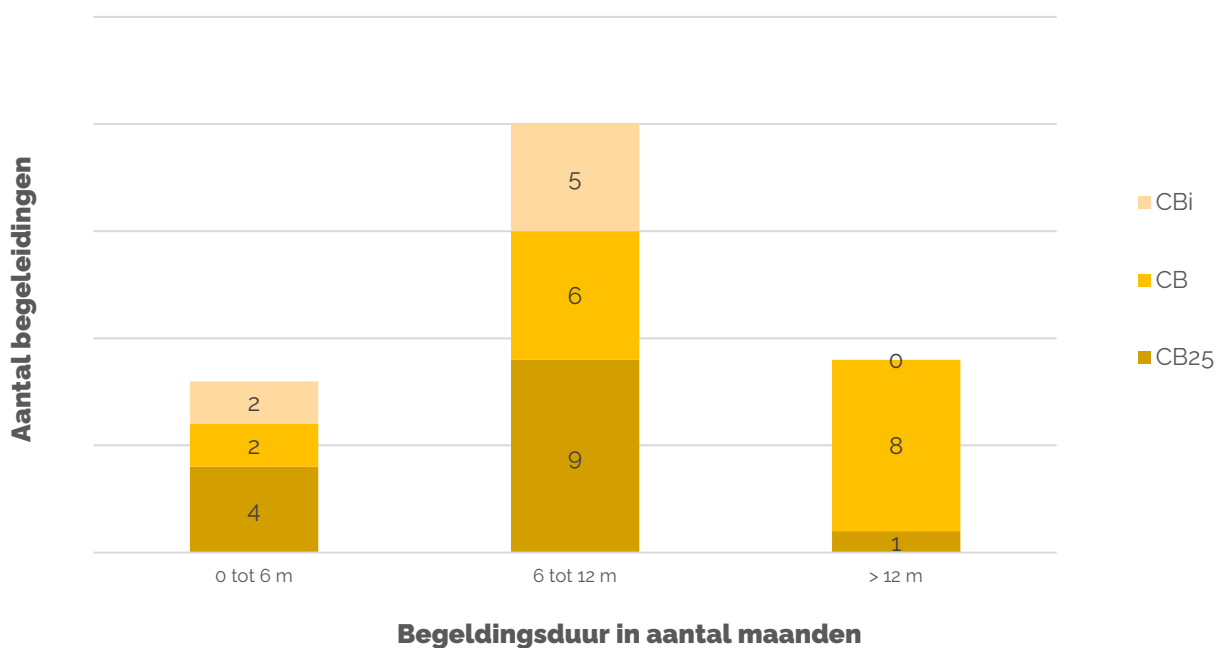

Grafiek 25: Reden van afronding met blijvende bezorgdheden

- Het valt op dat de gezinnen bij CBI regelmatig (5 van de 1 gezinnen met blijvende bezorgdheid) nood bleken te hebben aan een ander aanbod. Dit past ook bij de inhoud van de werkvorm aangezien we bij CBI niet zelf aan de slag gaan in het zoeken naar oplossingen voor bezorgdheden maar vooral op zoek gaan naar netwerk dat met het gezin hierrond aan de slag kan.
- Een andere reden waarom we blijvende bezorgdheden constateren aan het einde van een begeleiding zijn lage groeimogelijkheden bij de gezinnen omwille van een beperking of onvoldoende draagkracht.

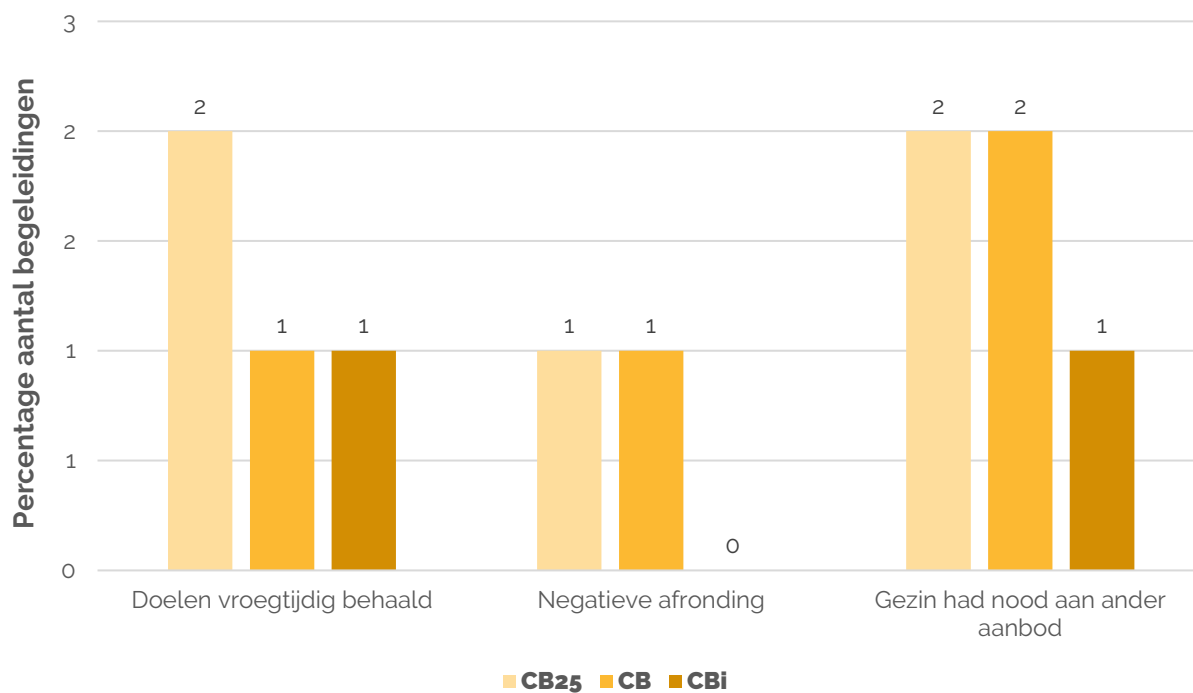
3.4.6 *De begeleidingsduur*

Voor CB hanteren we een vooropgestelde begeleidingsduur van 12 maanden, voor CBi is dat 6 tot 9 maanden en voor CB25 hanteren we een maximum van 25 begeleidingscontacten (wat doorgaans overeenkomt met 6 tot 9 maanden begeleidingsduur). In de praktijk merken we dat er hierop, omwille van verschillende redenen, veel variatie kan zitten. Het blijft hierin ook steeds belangrijk om op maat van het gezin te kunnen werken.

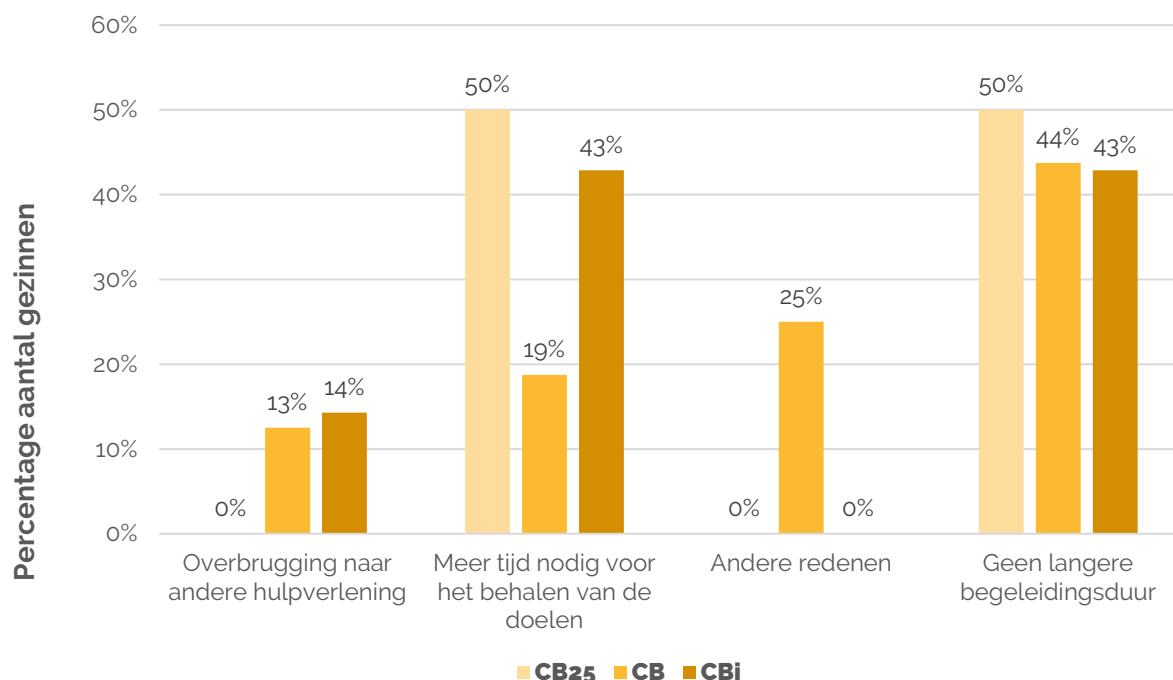
Grafiek 26: Begeleidingsduur per werkvorm

Aangezien we merken dat we in de praktijk wat betreft begeleidingsduur nog vaak op maat werken van de noden binnen het gezin, maken we hierbij een overzicht van de reden van een kortere of langere begeleidingsduur.

Grafiek 27: Reden van KORTERE begeleidingsduur dan vooropgesteld

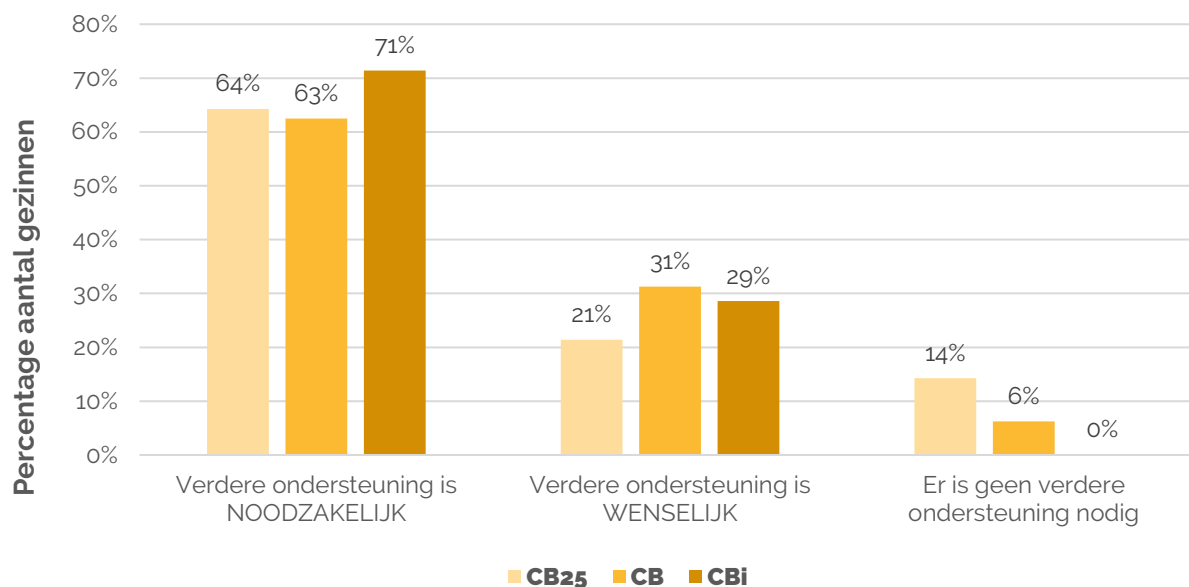
- Bij 5 van de 11 begeleidingen die vroeger werden afgerond dan verwacht, gebeurde dit omdat er doorheen de begeleiding werd vastgesteld dat het gezin meer nood bleek te hebben aan een ander aanbod. De begeleider gaat dan steeds met het gezin op zoek naar de gepaste vorm van hulp.
- Bij 1 CB en 2 CB25 kon de begeleiding vroeger worden afgerond omdat de doelen op minder dan een jaar (CB) of op minder dan 25 contacten (CB25) werden bereikt.

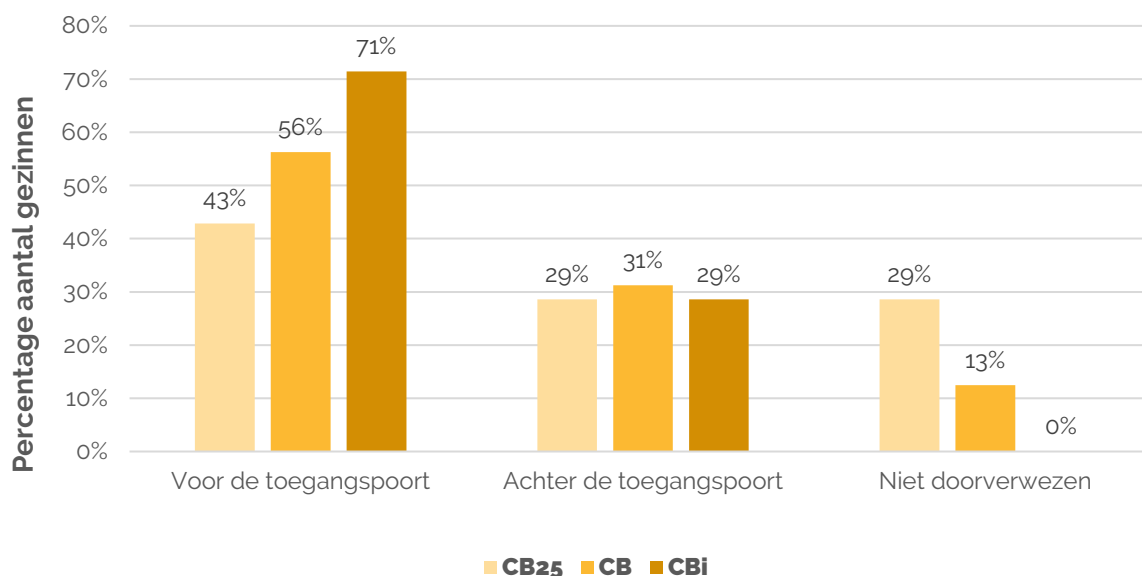
Grafiek 28: Reden van LANGERE begeleidingsduur dan vooropgesteld

- Het percentage gezinnen dat we langer begeleidde omwille van een overbrugging naar andere hulpverlening blijft, zoals vorig jaar, laag. Steeds meer staan onze begeleiders reeds bij de start van een begeleiding stil bij de mogelijkheden tot doorverwijzing na de begeleiding, waardoor er mogelijks ook sneller wordt gezocht naar gepaste vervolghulpverlening. Anderzijds kiezen we er ook vaker voor om een begeleiding wel af te ronden, maar in kader van nazorg het gezin de overbrugging naar vervolghulpverlening te helpen maken.
- Bij CB25 valt dit jaar opnieuw op dat (dit jaar) alle begeleidingen met een langere begeleidingsduur toe te schrijven is aan de vaststelling dat de gezinnen meer dan 25 contacten nodig hadden voor het behalen van hun werkdoelen. Dit cijfer leggen we naast de cijfers rond andere problemen in de gezinnen en de cijfers rond draagkracht. Tot in de loopt van 2021 hebben we (gedurende jaren) ingezet op het verscherpen van onze indicaties voor deze werkvorm en sinds 2020 stemden we met het Intern Aanmeldpunt ook telefonisch af rond mogelijke aanmeldingen. We bekeken dan samen met de consulent of de begeleidingsvraag paste bij de module CB25. We merken op dat dit inzetten op het scherp houden van de indicatie voor de module CB25 niet altijd resulteert in zuiver CB25-begeleidingen. In 2022 willen we bekijken welke conclusies we hieruit trekken met welke gevolgen voor de module CB25. (Zie ook grafieken 'samenwerkingsrelatie' en 'afronding').

3.4.7 Vervolg hulpverlening en doorverwijzing

Grafiek 29: Percentage van het aantal gezinnen dat nood had aan verdere ondersteuning na een begeleiding

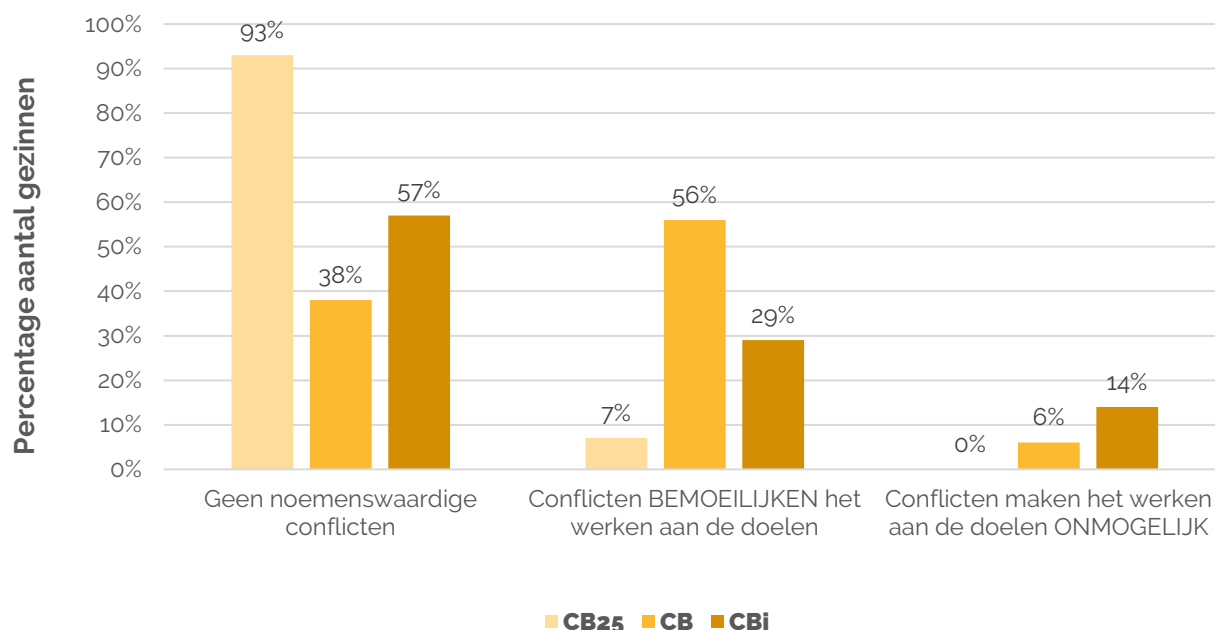

Grafiek 30: Aantal doorverwijzingen naar vervolghulpverlening voor en na de integrale toegangspoort

- Bij de grote meerderheid van de gezinnen is er na afronding van de begeleiding verdere ondersteuning noodzakelijk. Hierbij merken we vooral een grote nood aan vervolghulpverlening na een CBI. Dat is logisch omdat CBI zich vooral richt op het uitbreiden en activeren van het persoonlijk en professioneel netwerk. CBI is een voortraject voor verdere ondersteuning. We verwijzen onze gezinnen voornamelijk naar

hulpverleningsvormen voor de toegangspoort (rechtstreeks toegankelijke en minder ingrijpende vormen van hulpverlening).

3.4.8 Conflicten tussen opvoedingsfiguren

Grafiek 31: Aantal begeleidingen waarbij conflicten tussen de opvoedingsfiguren een invloed had op het werken aan de opvoedingsdoelen.

- Het valt op dat in slechts één CB25 een conflict de begeleiding bemoeilijkte. Terwijl een conflict in beide andere modules voor bijna de helft (CBI) tot 2/3 (CB) van de begeleidingen bemoeilijkte tot onmogelijk maakte.
- Hierop zetten we in door onze module Conflicthantering, waardoor er de mogelijkheid is om een zijtraject in te schakelen waar de focus kan liggen op deze conflicten.

3.5 Conclusie

We willen graag één conclusie, die er voor ons wat uitspringt, wat meer aandacht geven. We proberen al jaren in te zetten op de eigenheid en een goede indicatie van de CB25-module. Bij de aanmelding van een CB25 bevragen we dit uitvoerig aan de aanmelder, we trachtten in te zetten op het doen van screeningsgesprekken, we bespreken aanmeldingen telefonisch met consultants vooraleer ze op hun wachtlijst gaan. Belangrijke aspecten die we daarbij onder de loep nemen zijn onder meer het hebben van **voldoende draagkracht** bij één van de opvoedingsfiguren, het hebben van minstens één **consulterende** opvoedingsvraag bij een opvoedingsfiguur, het goed kunnen afbakenen van onze **focus op de opvoedingsvragen** waarbij eventuele **andere problemen** in het

gezin opgenomen worden door een andere dienst of het gezin zelf. We vinden dit belangrijk omdat het gaat over een kortdurende module (25 contacten), waarbij we minder tijd hebben en dus meteen met gerichte vragen aan de slag moeten kunnen gaan.

We merken in de praktijk en uit de cijfers dat de eigenheid van deze module bewaken in vraag kan gesteld worden en dat deze module vooral resulteert in een module met een veel kortere wachtduur om op te starten (10 maanden Brede instap, 6 maanden IA) dan de module CB (35 maanden Brede instap, 26 maanden IA). Dit is een onbedoeld gevolg van enerzijds de kortere begeleidingsduur van een CB25 en anderzijds het streng bewaken van de opstartvoorwaarden. We kunnen ons afvragen of we deze discrepantie in wachttijd kunnen blijven verdedigen, als we merken dat CB25-begeleidingen inhoudelijk lang niet altijd erg verschillen van CB-begeleidingen. Ook in de CB25-begeleidingen van 2021 was in 29% van de gezinnen de **draagkracht** onvoldoende om aan doelen te werken, was in 28% van de gezinnen **basiszorg** voor de kinderen een thema, was in 64% van de gezinnen emotionele veiligheid en in 43% fysieke **veiligheid** een thema (in CB-begeleidingen was emotionele veiligheid in 63% van de gezinnen en fysieke veiligheid in 50% van de gezinnen een thema). Tevens doorkruisten in heel wat gezinnen ook **andere problemen** dan opvoedingsvragen de begeleidingsgesprekken. Enkel wat betreft de **samenwerkingsrelatie** zien we in 2021 wel meer consulterende- en co-expertenrelaties in CB25-begeleidingen (57%) dan in CB's (24%). Tenslotte valt het ons op dat we in CB25-begeleidingen en CB-begeleidingen in 2021 zeer gelijklopende resultaten halen wat betreft het vergroten van de veiligheid voor de minderjarigen in het gezin op het einde van een begeleiding (3/10 voor CB en 3/11 voor CB25).

In 2022 willen we graag verder bekijken welke acties we hieraan gaan koppelen. We willen graag onze verschillende modules opnieuw onder de loep nemen en onderzoeken hoe we zoveel mogelijk op maat van gezinnen kunnen begeleiden.

4 Conflicthantering

4.1 Jaaroverzicht van de trajecten: algemene info

In 2021 startte er zes gezinnen een traject conflicthantering op. Van deze starters lopen er momenteel nog vijf begeleidingen door in 2022. Er is ook nog één traject lopende van 2019.

In 2021 werden vijf trajecten afgesloten. We bespreken hierbij de resultaten van de vijf afgesloten trajecten.

De aanmelder	Aantal trajecten
Amber vzw - CB	2
Huis van het Kind	1
SDJ	1
OCJ	1

Tabel 3: De trajecten per aanmelder

In 2021 begeleidten we twee gezinnen die werden aangemeld vanuit contextbegeleiding op onze dienst. Eén van deze trajecten kon gelijklopen met de contextbegeleiding. De andere aanmelding vanuit onze dienst kon, omwille van de wachtlijst, pas opstarten in de afrondingsfase van de contextbegeleiding. Daarnaast werd er één gezin aangemeld vanuit Huis van het Kind, één vanuit het SDJ en één vanuit het OCJ.

De opvoedingsfiguren

Het traject conflicthantering is er voor alle opvoedingsfiguren in conflictsituatie. Dit kan gaan van ouders die nog samenwonen, ouders die reeds gescheiden zijn of een ouder en grootouder. In 2021 waren alle opvoedingsfiguren ex-partners die reeds een langere periode uit elkaar zijn.

De kinderen

In de vijf afgeronde trajecten waren er elf kinderen betrokken in het conflict tussen hun opvoedingsfiguren. De grootste categorie zijn de adolescenten. We merken dat het vooral in deze categorie een uitdaging is om de jongere te motiveren tot gesprekken. Vaak hebben zij reeds heel wat hulpverlening en gesprekken achter de rug en zijn zij op hun hoede om zich in ten opzichte van een nieuwe begeleidster open te stellen. We willen het in 2021 verder bekijken hoe we deze gesprekken specifiek voor deze leeftijdscategorie kunnen vormgeven.

Aantal kinderen	Aantal trajecten
1 kind	2
2 kinderen	2
3 kinderen	2

Tabel 4: Het aantal kinderen per traject

Leeftijdscategorie	Aantal kinderen
Baby - peuter	1
Kleuter	1
Lagere school	3
Adolescent	6

Tabel 5: Het aantal kinderen in traject per leeftijdscategorie

Het netwerk

Binnen het traject conflicthantering is de focus op netwerk van de opvoedingsfiguren en van de kinderen een belangrijk aandachtspunt. We weten dat mensen uit de omgeving van gezinnen zowel een positieve als negatieve invloed kunnen hebben op het conflict. We willen zoveel als mogelijk het gezin en de kinderen omringen met goede supporters die mee de veranderingen ook na het traject kunnen vasthouden en ondersteunen

In 2021 namen vier opvoedingsfiguren telkens 1 persoon uit hun persoonlijk netwerk mee naar één of meerdere sessies. Dit ging telkens over de nieuwe partner van de ouder. In één traject waren zowel bij vader als moeder de nieuwe partner op regelmatige basis aanwezig bij de gesprekken. In dit traject zagen we dat de nieuwe partners een belangrijke en positieve rol opnemen in het maken van afspraken en in communicatie tussen de ex-partners. Hun andere en meer neutrale kijk op de situatie maakte hun tot belangrijke partners in het traject. In twee andere trajecten voelden we dat de aanwezige nieuwe partners het conflict met ex-partners mee in stand hielden en weinig ruimte lieten voor verandering in het conflict. De relaties binnen een nieuw samengesteld gezin zijn een hele uitdaging voor alle gezinsleden en voor ons om binnen het traject mee om te gaan. Eén van de CH-begeleidsters volgde een opleiding rond nieuw samengestelde gezinnen om ook dit thema binnen trajecten te kunnen meenemen.

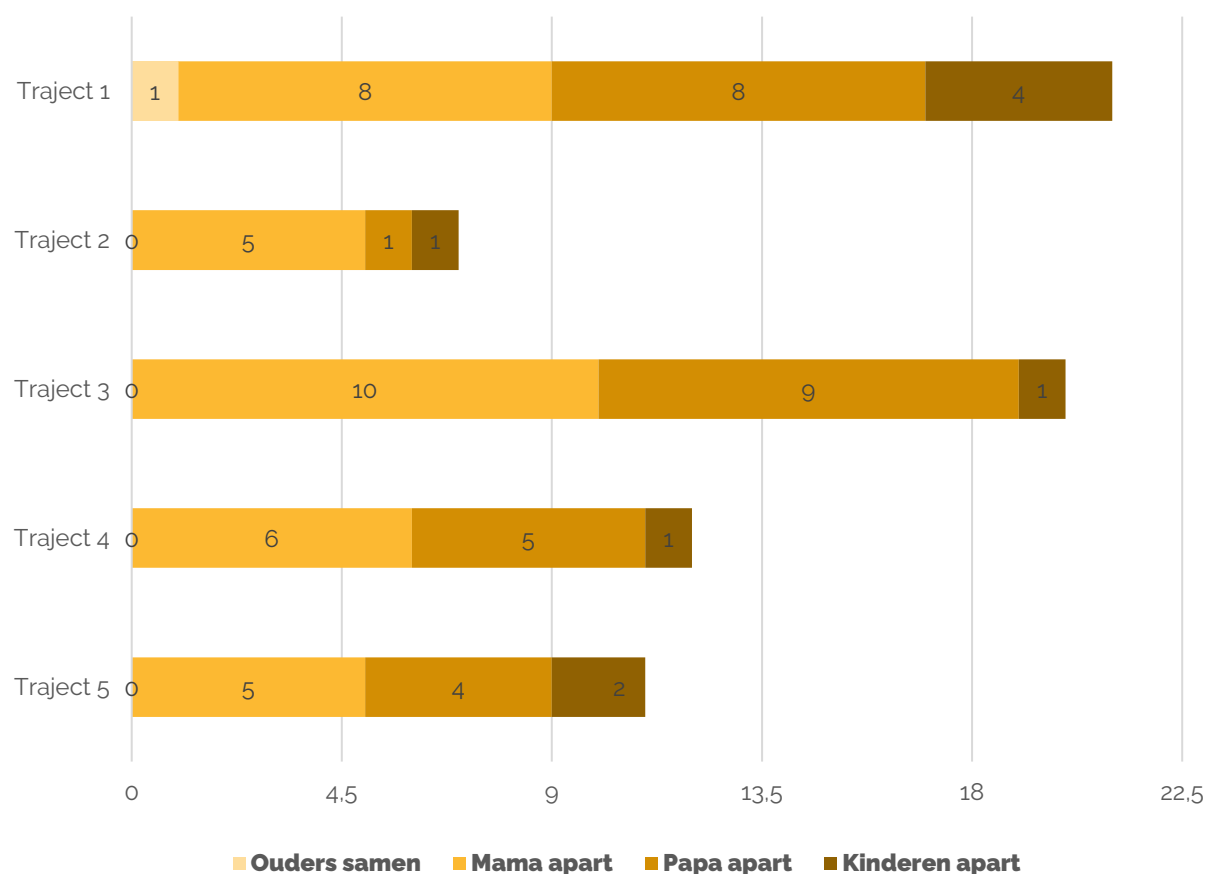
In alle trajecten werd bij minstens één sessie een netwerkfiguur uit het professioneel netwerk betrokken. De aanmelder/verwijzer wordt in principe steeds uitgenodigd het eerst kennismaking en/of intakegesprek. We vinden het belangrijk om het kader en de doelstellingen van de

aanmelder mee te krijgen. Wanneer het traject afrondt, wordt er ook steeds opnieuw met de verwijzer in gesprek gegaan om het verloop van het traject te bespreken zodat het professioneel netwerk de gemaakte afspraken kan opvolgen en vasthouden.

Het traject

Bij de start van elk traject wordt de tijd genomen om uitgebreid stil te staan bij wat dit specifieke gezin nodig heeft om het conflict te kunnen verminderen. Zowel het aantal sessies per traject als de accenten die we leggen qua inhoud verschillen van traject tot traject. We houden wel vast aan het idee om steeds te starten met de sessies psycho-educatie, los van de vraag tot kwesties die er al dan niet ligt. We merken dat de inzichten en methodieken uit deel 1 noodzakelijk zijn om aan de slag te gaan rond kwesties.

Onderstaande grafieken geven mooi weer hoe we in elk traject op maat aan de slag gingen met de gezinnen.

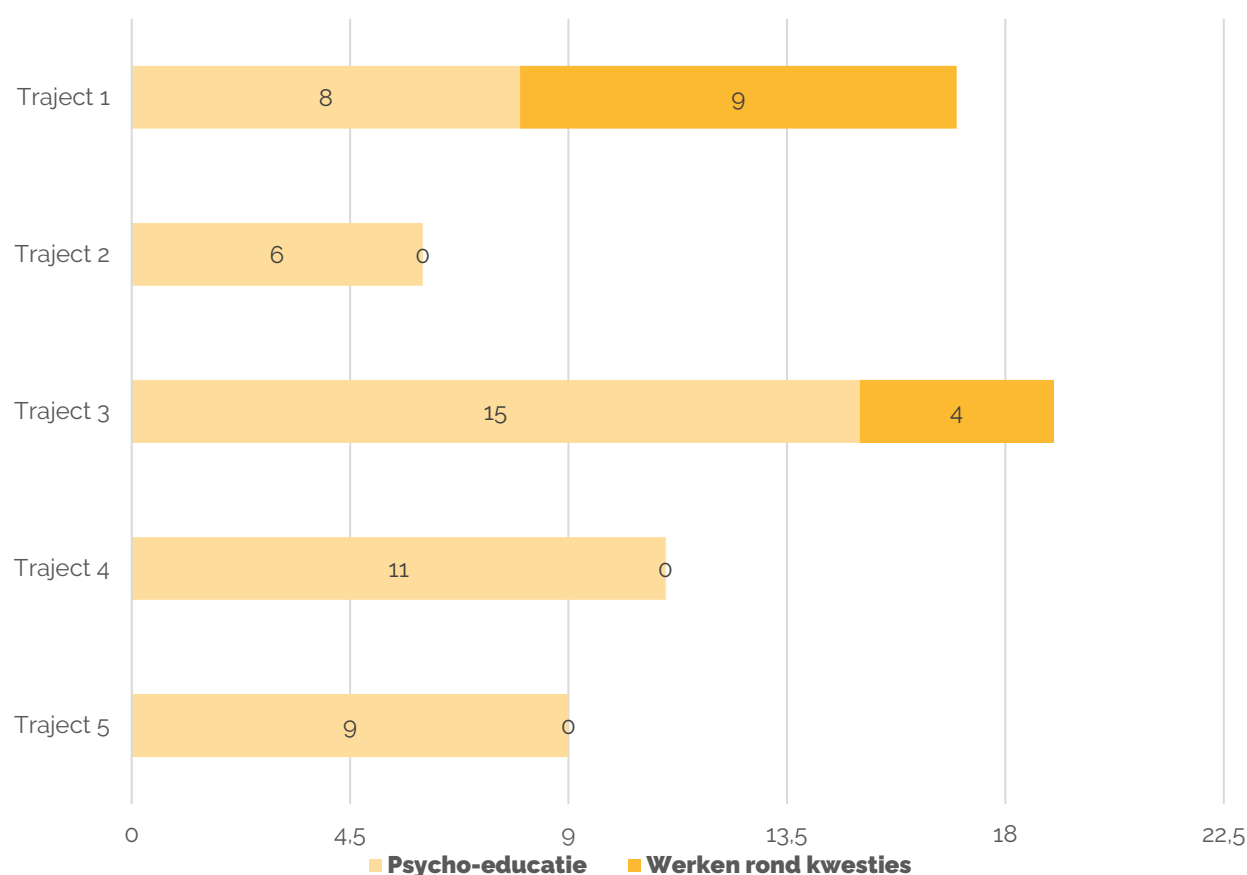

Grafiek 32: aantal sessies per traject per setting

Opvoedingsfiguren krijgen steeds de keuze op hun sessies samen op apart te starten. In 2021 kozen alle opvoedingsfiguren voor een individueel traject. Elk traject bestaat op deze manier uit een

individueel traject met moeder en een individueel traject met vader, elk met hun persoonlijke begeleider. We proberen deze trajecten steeds zo gelijklopend te laten verlopen zodat beide ouders dezelfde informatie krijgen om een andere aanpak te ondersteunen. We zien dat dit in alle trajecten goed is gelukt. Enkel in traject 2 zien we hierin een verschil. In deze situatie besliste één van de opvoedingsfiguren om niet op te starten na een eerste kennismaking.

In 2021 gingen er negen sessies met kinderen door. We merken op dat in alle trajecten de kinderen werden betrokken, hetzij door de kindbegeleider, hetzij door de contextbegeleidster betrokken op het gezin. Waar we vroeger vertrokken van het vast stramien van twee sessies voor de kinderen, werd hierin ook afgeweken op maat van het gezin.

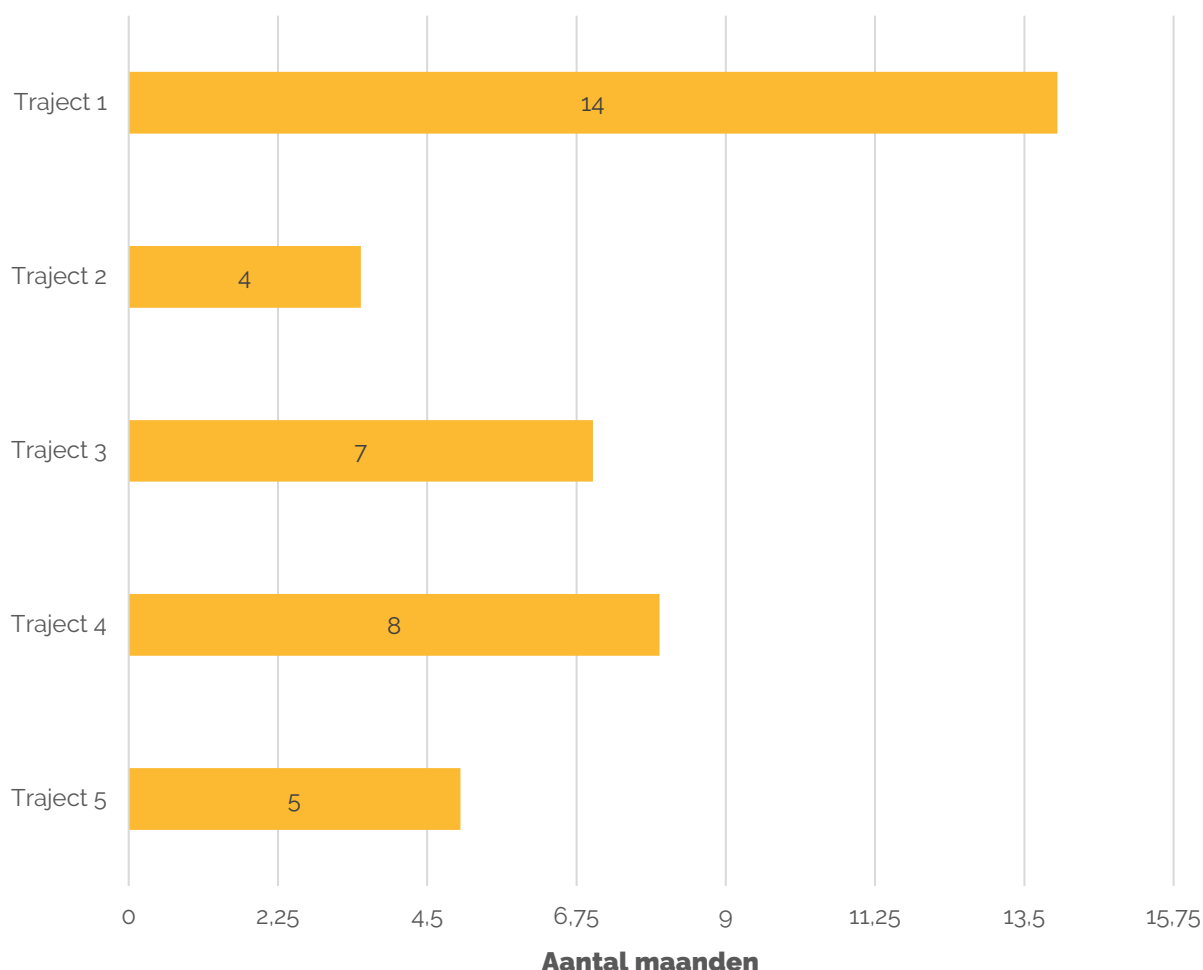

Grafiek 33: aantal sessies psycho-educatie versus sessies bemiddeling.

Als we kijken naar de vijf afgesloten trajecten in 2021 zien we dat we in twee trajecten aan concrete kwesties hebben gewerkt. In het eerste traject startten beide ouders een individueel traject met elk hun begeleider. Hierin werden de sessies psycho-educatie doorlopen en werd ingezet op het voorbereiden van de kwesties die elk van hen graag met de andere ouder wilde bespreken. In een gesprek met beide ouders en beide begeleiders werd via de methodiek van bemiddeling geprobeerd om in deze kwesties tot duidelijke afspraken te komen.

In traject drie werd met beide ouders individueel gewerkt aan kwesties maar kwam het niet tot een gezamenlijk gesprek omdat het tot een crisis kwam waardoor de bereidheid om hier samen een gesprek rond te hebben er niet meer was.

Waar we vroeger vertrokken vanuit het idee van bemiddeling, zien we dat in een groot aantal gezinnen deze methodiek niet aansluit bij de vragen of noden van het gezin of: de fase waarin het conflict zit. (zie verder inhoudelijk thema: parallel solo-ouderschap. In de drie overige trajecten bleek de methodiek van bemiddeling geen optie omdat het niet de vraag was van één of beide ouders om met de andere ouder in gesprek te gaan. Redenen die ouders hiervoor aangaven: lopende juridische procedures, enz. Zoals hierboven al werd aangegeven zie we dat het merendeel van de gezinnen in de escalerende fase van het conflict zit waar er geen geloof is in communicatie als oplossing. Met deze gezinnen probeerden we dan ook in te zetten op methodiek van parallel solo-ouderschap.

Grafiek 34: duur van traject in aantal maanden

Op vlak van de duur van de trajecten zien we grote verschillen en ook hier proberen we op maat van het gezin te werken. Voor sommige gezinnen is de frequentie van om de twee weken te veel, bij anderen voelen we een nood om bij de start de frequentie te verhogen en nog andere trajecten verlopen met pauzes en herstarten.

Als we bovenstaande grafiek vergelijken met grafiek met grafiek 'aantal sessies per traject' zien we bv. Dat traject één en drie evenveel sessies tellen hoewel ze in tijd zeven maand verschillen. Traject één werd gekenmerkt door een aantal pauzes owv allerlei redenen: corona, twijfel bij ouders rond haalbaarheid van kwesties enz, terwijl in traject drie door een crisis de nood aan sessies hoog was.

Gemiddeld duurde een traject in 2021 zeven maand. Het langste traject duurde 14 maanden, het kortste 3 maanden. We zien dat het traject waarin via bemiddeling werd gewerkt, het meeste tijd vroeg. Het voorbereiden van de bemiddelingssessies vraagt veel overleg en voorbereiding. Het kortste traject was een traject waar een opvoedingsfiguur een afgebakende vraag had waar in een beperkt aantal sessies een antwoord op werd gevonden. De duur van het traject is voor ons dan ook geen parameter voor een succesvol traject.

4.2 Inhoudelijk thema: vier nieuwe uitdagingen op basis van onze ervaring en opleiding in 2021

De module conflicthantering daagt ons blijvend uit om na te denken, zowel qua vorm als qua inhoud. We merken dat aanmelders van contextbegeleidingen (CB) naast opvoedingsvragen meermaals hoog conflict tussen ouders aanhalen, dat ouders reeds veel hulp zochten om dit conflict op te lossen en dat bemiddeling hier vaak geen antwoord bood. Ouders zijn vaak het strijden beu en willen dat het stopt, 'de andere moet eindelijk maar eens niet meer moeilijk doen, dan zou het allemaal veel beter gaan',...

Om tegemoet te komen aan deze hulpvraag van ouders bij hoog conflict werden we uitgedaagd om hiermee aan de slag te gaan, om ons te verdiepen in nieuwe visies en methodieken en om stil te staan bij ons huidig aanbod.

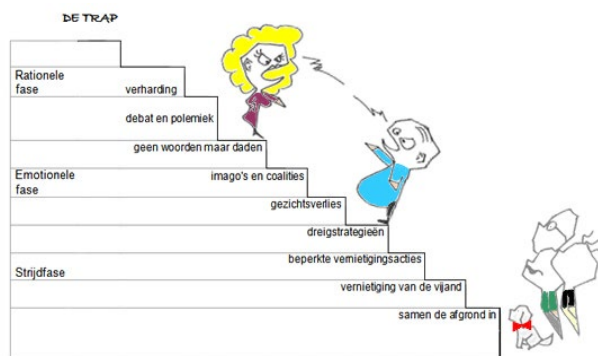
De concrete vertaling van dit denkproces proberen we in wat volgt mee te geven in vier afgebakende thema's: het inzetten van parallel solo-ouderschap (PSO) bij hoog conflict, een hernieuwde focus op het inzetten van CH als ondersteunende module, het experimenteren met het werken aan het thema conflict binnen een contextbegeleiding en op maat de stem van de kinderen meenemen in het traject.

4.2.1 *Inzetten van parallel solo-ouderschap bij hoog conflict*

Vorig jaar verdiepten we ons in de visie van parallel solo ouderschap, o.m. door het volgen van een driedaagse opleiding bij Vanessa Maes (www.parallel-solo-ouderschap.be).

De module CH startte vanuit een visie van bemiddeling bij conflict. Onderzoek wijst echter uit dat in situaties waar het conflict zeer sterk geëscaleerd is (zo'n 20% van de scheidingen), een andere aanpak noodzakelijk is.

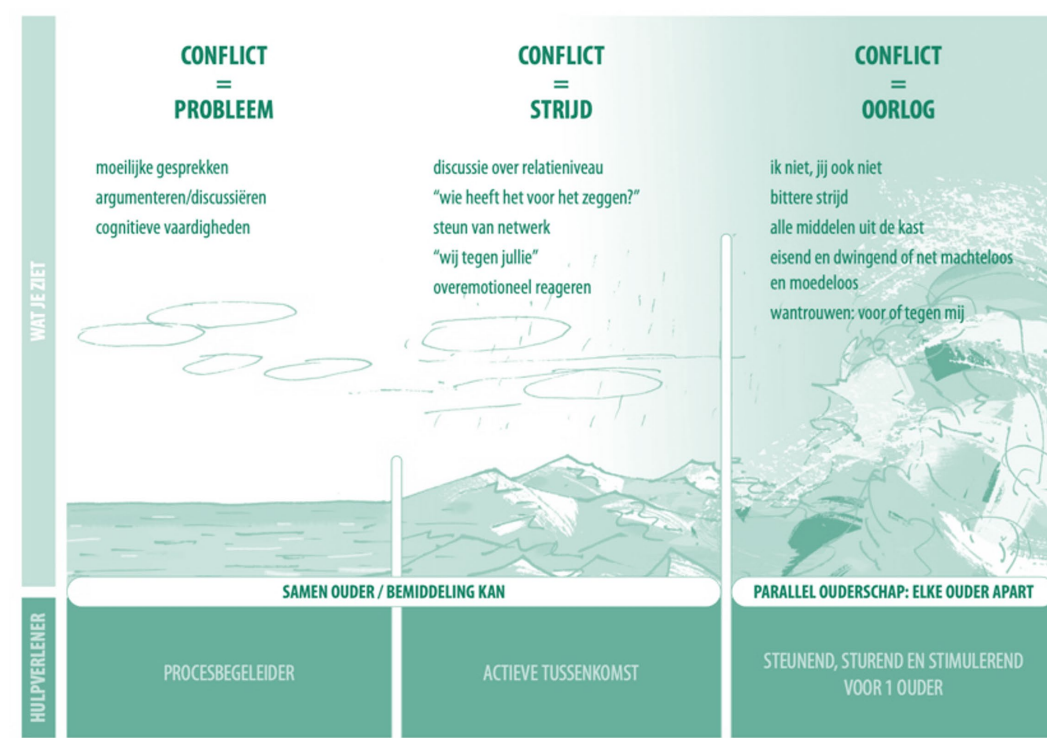
De escalatieladder van Glasl (zie figuur hieronder) geeft de mate aan waarin het conflict geëscaleerd is.

Figuur 1 De escalatieladder van Glasl

Indien het conflict nog in de eerste fasen zit op de escalatieladder van Glass, nl. de rationele fase en de emotionele fase en constructieve communicatie is moeilijk, maar nog mogelijk (omhelst zo'n 80% van de scheidingen) dan blijven we inzetten op bemiddelingsgericht werken. Binnen dit traject van bemiddeling is er de mogelijkheid om, naast psycho-educatie, kwesties te bespreken op vraag van ouders en/of kinderen. Bemiddeling heeft tot doel de onderlinge communicatie en het contact te verbeteren, om op een zo geweldloze manier gezamenlijk tot afspraken te komen.

Lopen conflicten echter heel hoog op, dan spreekt men van de strijdfase (omhelst zo'n 20% van de scheidingen). In deze fase is constructieve communicatie niet meer mogelijk en vergroot elke communicatie juist het conflict. In gezinnen met een conflict in deze fase zetten we in op PSO. In de opleiding van Vanessa Maes kregen we hierover onderstaand schema mee:

PSO bekijkt een hoog conflict scheiding door een andere bril dan bemiddeling. PSO geeft geen antwoorden maar wil inzichten bieden aan ouders die het strijden moe zijn, die vooruit willen met hun leven en die vanuit hun eigen behoeften willen zoeken hoe ze zelf iets kunnen doen om het conflict te de-escaleren i.p.v. met de vinger naar de andere ouder te wijzen.

PSO is een vorm van ouderschap die ingezet kan worden als ouders in een hoogconflictscheiding zitten. Doelen hiervan zijn om het welzijn van alle partijen te verhogen, de ouder-kind-relatie te verbeteren en het conflict te verminderen (niet oplossen!). Het gaat om *solo*-ouderschap omdat elke ouder zich focust op zijn eigen opvoedingswaarden en zijn eigen verbinding met zijn kind, en niet langer op de andere ouder. Er wordt figuurlijk een muur gezet tussen beide contexten. Het gaat om *parallel* ouderschap omdat ouders niet *samen*, maar *naast* elkaar ouder zijn en het verschil in aanpak verdragen.

PSO ontslaat ouders van de druk om samen het ouderschap te moeten opnemen, aangezien in een hoogconflictscheiding elk contact met de andere ouder het conflict alleen maar verhoogt.

Zelfs wanneer één van beide ouders volgens deze visie ouderschap opneemt, kan het conflict verminderen en verhoogt het welzijn van het kind.

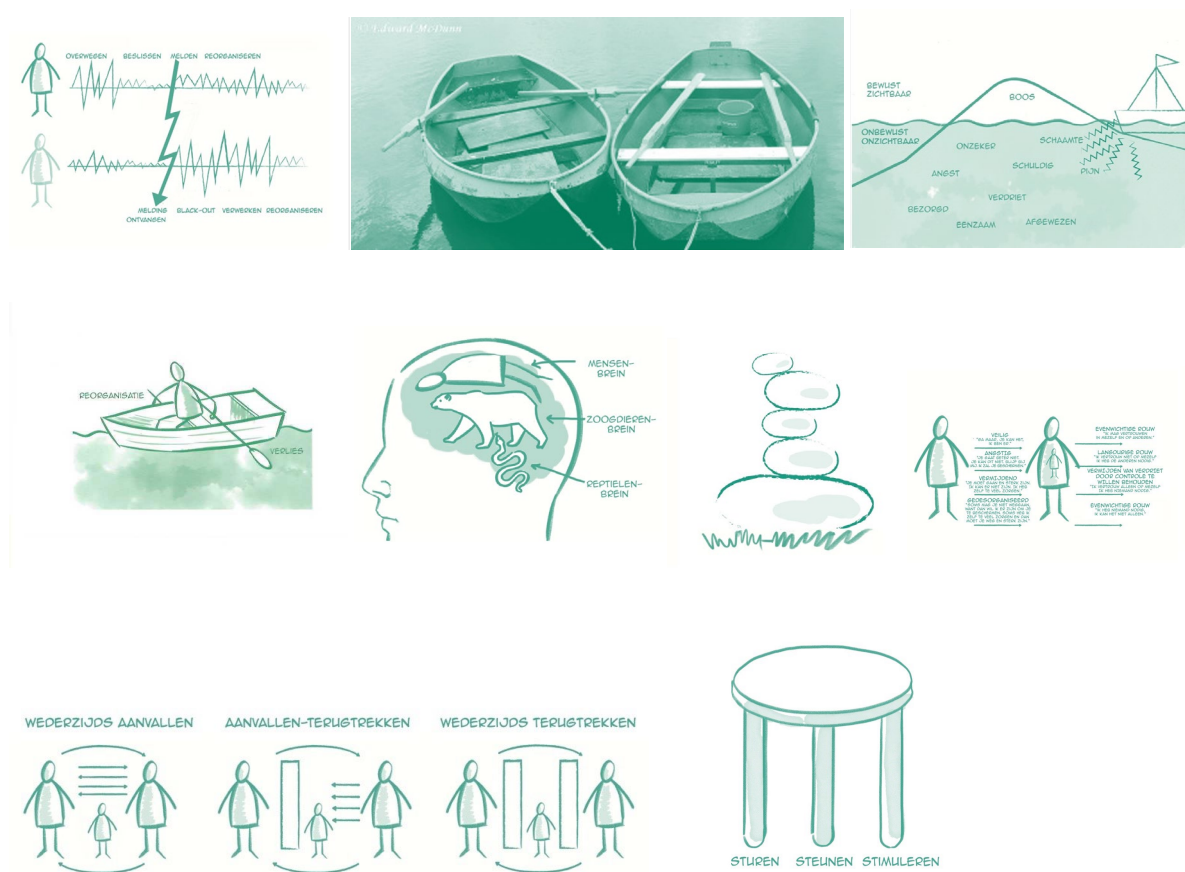
- PSO wil niet inzetten op communicatie en contactherstel met de andere ouder
- PSO wil niet 'over de muur' kijken en de schuld steeds bij de ander leggen
- PSO wil niet verwachten dat de andere ouder de eerste stap tot verandering zet

- PSO wil leren aan de eigen kant van de muur blijven
- PSO wil de ouder inzicht geven in wie hij/zij is als mens en als ouder voor zijn/haar kind
- PSO wil leren eigen keuzes te maken, eigen patronen te doorbreken

De visie van PSO berust op een aantal pijlers die we in onze sessies graag op vraag, op maat en op tempo van de ouder uitdiepen:

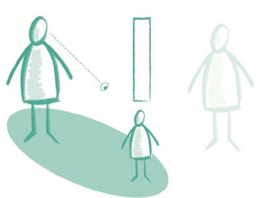
Pijler 1: Werken aan je kwetsuren als persoon, partner, ouder

Een scheiding is sowieso een verhaal van verlies en dus een rouwproces. Het conflict is een extra 'saus' hierover die zorgt voor aanhoudende stress. Deze aanhoudende stress heeft een invloed op wat er gebeurt in een persoon (window of tolerance), wat er gebeurt tussen personen ('helse dialogen') en op opvoeding. Uitleg hierover kan maken dat je jezelf beter begrijpt en je leven weer in eigen handen kan nemen.

Pijler 2: Verstevenigen van je eigen ouderrol, met je kind in beeld

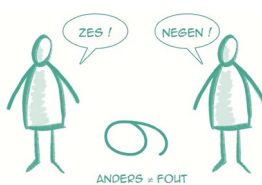
- Opnieuw voeling krijgen met de ouder die je wil zijn vanuit je eigen waarden/normen
- Loskomen uit het patroon waarin je je ouderschap vormgeeft vanuit een reactie op wat de andere ouder (niet) doet
- Focus verschuiven van je ex-partner naar (jouw band met) je kind

Pijler 3: Parallel ouder zijn

Verdragen van verschil tussen 2 contexten waarin kind opgroeit.

Beseffen dat je parallel met andere ouder aan het opvoeden bent, dat het daar anders is maar ook ok voor je kind. Het gaat niet om 'goed' of 'slecht', maar om 'anders'. Je ex-partner erkennen als ouder. Aanvaarden dat de invloed van de andere ouder zichtbaar is in je kind.

Pijler 4: Erkennen van je kind als actieve actor

Je kind is niet enkel slachtoffer. Je kan het ook leren om zélf dingen op te lossen in andere context en op een conflictverlagende manier te communiceren.

Hoe maak je je kind assertiever (voor zichzelf opkomen zonder de ander te kwetsen)?

- Door het te leren/helpen om zélf aan andere ouder te vertellen hoe het kijkt naar iets/hoe het zich voelt/waar het last van heeft
- Door het te helpen om steunfiguren in zijn eigen netwerk (vrienden, familie,...) te vinden
- Door samen na te denken over hoe, wat, wanneer en aan wie het kind zijn gevoelens zélf kan leren uiten

Het is belangrijk te weten dat een kind soms iets anders toont en zegt dan wat het voelt (kameleon-effect, hartjestekening).

Pijler 5: Als communicatie noodzakelijk is, steunen op principes van geweldloze communicatie

Bij parallel solo-ouderschap ga je er van uit dat je zo weinig mogelijk communiceert omdat elke communicatie het conflict verhoogt. Op sommige momenten kan je echter niet anders dan communiceren met de andere ouder. Wanneer is er wel communicatie noodzakelijk?

1. Als er een beslissing genomen moet worden waarover er geen verschil kan zijn tussen beide ouders
2. Als het gaat over de veiligheid van je kind

Bij onduidelijkheid kan het zinnetje 'Moet Ik Dit Nu Doen?' helpen om te vertragen en niet direct te reageren op een moment dat je stress hoog is.

Ook de oefening met de groene, oranje en rode mand helpt om na te denken over welke zaken je wel of niet in communicatie wil/moet gaan.

Als je besluit om toch in gesprek te gaan, kan je de principes van geweldloze communicatie gebruiken. Dit houdt in dat je vertrekt vanuit een concrete observatie, eventueel het gevoel dat dit bij je oproept, je behoefte die er onder zit en tot slot het concrete verzoek dat je aan de andere richt.

Pijler 6: Bewustzijn en versteviging van je netwerk

- Stilstaan bij de impact van het netwerk: verlagen ('supporters') of verhogen ('hooligans') zij het conflict?

- Netwerk in kaart brengen, verstevigen, inschakelen om PSO vorm te geven (vertellen dat je het anders gaat doen, heel concreet vragen waarin mensen je kunnen helpen daarbij, bijv. mails nalezen)

Bron: Vanessa Maes, Blijven staan ondanks de storm (boek voor ouders en handleiding met toolbox voor hulpverleners)

4.2.2 Hernieuwde focus op het inzetten van CH als ondersteunende module

In de voorbije jaren merkten we dat we veel aanvragen kregen voor een traject CH waar er geen parallel lopende begeleiding was. Vaak zijn dit aanvragen vanuit SDJ of OCJ. Dit gaat in tegen de eigenlijke opzet van het traject CH als ondersteunende module bij een lopende begeleiding. In 2021 leerde de ervaring ons dat ons aanbod van psycho-educatie onvoldoende impact heeft om het conflict te laten verminderen als er geen lopende begeleiding is die de inzichten kan vasthouden en over een langere periode blijven toepassen in concrete situaties in het gezin.

Daarom kiezen we ervoor om vanaf 2022 het traject CH enkel nog te starten als ondersteunende module bij een lopende begeleiding.

Dit kan een lopende begeleiding zijn binnen Amber of buiten Amber.

We zullen nog wel de aanmeldingen zonder lopende begeleiding opstarten die nog op de wachtlijst staan, aangezien we ons hiervoor engageerden in het verleden.

De gesprekken binnen het traject CH als ondersteunende module gaan bij voorkeur nog steeds door op Amber als neutrale plek waar ouders met meer afstand kunnen kijken naar de situatie. Even weg van de plek waar het conflict het meest voelbaar is, nl. in de thuissituatie. We nodigen hierbij dan steeds de vaste begeleider van het gezin mee uit (dit kan dan een eigen collega van het team CB zijn of een externe begeleider).

4.2.3 Experimenteren met het werken aan het thema conflict binnen een contextbegeleiding

In de toekomst willen we ook de mogelijkheid mee overwegen dat de vaste contextbegeleider zelf ook het traject conflicthantering opneemt binnen de contextbegeleiding.

Als in een lopende begeleiding reeds een constructieve samenwerkingsrelatie is tussen begeleider en gezin, is het soms gemakkelijker dat de begeleider zelf het thema aanpakt i.p.v. een nieuwe persoon. Kennis van de situatie en opgebouwd vertrouwen geeft een begeleider vaak meer mandaat om een moeilijk thema zoals conflict aan te pakken dan een nieuwe persoon.

Het is hierbij mogelijk dat we dit parallel doen binnen de twee huizen waarin het kind woont (twee begeleiders, eentje voor elk huis). Bij PSO kan het echter ook zinvol zijn om met slechts één van beide ouders aan de slag te gaan, aangezien ook al veranderingen bij één ouder een verandering in de interactiecirkel betekent.

4.2.4 De stem van de kinderen meer op maat meenemen in het traject

Het blijft binnen elk traject zoeken hoe we 'de stem van de kinderen' kunnen meenemen in de trajecten met hun ouders. Het voorbije jaar hebben we ingezet op het organiseren van kind-gesprekken door de kind-begeleider die nadien ook een terugkoppeling van deze gesprekken deed met de ouders. We merken echter dat het voor heel wat kinderen geen evidente opdracht is en willen hier dan ook met de grootste zorg mee om gaan en nog meer op maat van de kinderen werken. Het belangrijkste voor ons is dat kinderen een klankbord hebben voor de last die zij ondervinden in het conflict met hun ouders en hiervoor erkenning kunnen krijgen. We willen bij de opstart van elk traject voldoende stil staan of wij de meest gepaste plek zijn waar ze die erkenning kunnen krijgen. Wanneer kinderen al in begeleiding zijn bij een andere hulpverlener waar dit thema eveneens wordt besproken moeten we durven kijken wat de meerwaarde is van onze gesprekken. We zijn immers maar beperkt betrokken en de last van de kinderen en verwerking van oude emoties zal niet verdwenen zijn na onze aanwezigheid of het traject met de ouders.

We zullen vanzelfsprekend het aanbod van kindsessies blijven aanbieden binnen elk traject. We vinden het echter wel belangrijk om goed af te wegen wie dit het best op zich neemt. We werken nu met een vaste kindbegeleider binnen het team CH, maar in de toekomst kan deze rol ook door de ouderbegeleider of de vaste contextbegeleider (van Amber of van een andere organisatie) opgenomen worden. De kennis die we rond het spreken met kinderen in scheidings/conflictsituaties hebben opgebouwd willen we delen met het hele team zodat elke begeleider zich ervaren genoeg voelt om hiermee te experimenteren.

Ons doel is tegemoetkomen aan de vragen van ouders in al zijn kleuren en vormen, om hen te ondersteunen in het conflict met hun ex-partner, om de lasten te verlagen en ouders weer in hun krachten te zetten, om kinderen meer in beeld te brengen en de verbinding met hen aan te gaan, om ouders te leren dat het anders kan als je dit ook echt wil en dit op maat van elkeen!

De cirkel van de gedachte

Als ik blijf kijken
 Zoals ik altijd heb gekeken
 Blijf ik denken zoals ik altijd heb
 Gedacht

Als ik blijf denken
Zoals ik altijd heb gedacht
Blijf ik geloven zoals ik altijd heb
Geloofd

Als ik blijf geloven
Zoals ik altijd heb geloofd
Blijf ik doen zoals ik altijd heb
Gedaan

Als ik blijf doen
Zoals ik altijd heb gedaan
Blijft mij overkomen wat me altijd
Overkomt

5 Dank aan onze sponsors

Voor de realisatie van haar werking kan Amber vzw beroep doen op overheidssubsidies. Via sponsoring en giften kunnen we ouders en kinderen helpen om activiteiten te realiseren die hun ontwikkelings- en integratiekansen vergroten. Het betreft hierbij zowel vrijetijdsbesteding maar soms ook noodzakelijke aankopen (bv. een buskaart om tiener naar school te laten gaan). Ook ondersteunen we jongeren die zelfstandig gaan wonen via startpakketten en het kookproject. In een doorgangsstudio kunnen jongeren tijdelijk een onderkomen vinden. Via giften realiseren we de inrichting ervan.

Opgroeien

Steun ons en
TROOPER mee

**SAMEN
ALTIJD
WARMER**

Heb je na het lezen van dit jaar verslag ook zin gekregen om Amber vzw te steunen? Scan onderstaande QR-code en steun ons met een bedrag naar keuze. Voor een fiscaal attest mail je uw gegevens naar info@ambervzw.be

